tanrılar ve köpekler

JACK LONDON

III

JACK LONDON

TANRILAR VE KÖPEKLER

KAFEKÜLTÜR YAYINCILIK

JACK LONDON
TANRILAR VE KÖPEKLER
Türkçesi: Nuriye Yiğitler
KAFEKÜLTÜR Yayıncılık ® 2012
3 KLASİKLER

ÖNSÖZ

Ne yazık ki, bazı serüven romanı yazarları için, halkın düşüncesine göre varsayım, suk sık yalanla karıştırılır. Birkaç yıl önce, bir Güney Pasifik romanı yayımladım. Olay, Salomon Adaları'nda geçiyordu. Edebiyat eleştirmenlerince, övgüye değer bir düşgücü olarak nitelendirildi.

Gerçek, bambaşka bir şeydir, diyorlardı. Artık, yeryüzünde, yağlı saçlı vahşilerim yaşamadığını herkes biliyor, çıplak gezmiyorlar ve insanların başlarını da kesmiyorlar.

Buna karşın, (ben bu satırları Honolulu'da, Havai Adaları'nda yazdım. Daha dün, Waikiki Plajı'nda bir yabancıyla konuşuyordum. Ortak bir dosttan. Kaptan Kellar'dan söz etti. Minota zenci gemisiyle Salomon Adaları'nda kaza geçirdiğim zaman, beni Eugenie adlı zenci gemisinin sahihi Kellar kurtarmıştı. Yabancı, bana, kaptanın kafasını zencilerin kopardığım anlattı. Gömülme işlerini düzenlemesi için Kellar'ın annesini temsil eden güvenilir birini de kaynak olarak gösterdi

İşte, bir başkası: Geçen gün, Salomon Adaları İnlgiltere komiseri olan M.G.M. Woodford'dan bir mektup aldm Oxford'daki oğluyla Ingiltere'de uzun süre kaldıktan sonra, görevine dönüyordu. Halk kitaplıklarının çoğunda şu kitabı arayıp bulun: Kafatası Avcıları Arasında Bir Doğacı. Bu doğacı, Bay M. Woodford'dur, o kitabın yazandır.

Ama, şu mektuba gelelim. Ona düşen günlük ödevler ortasında, yokluğu nedeniyle geciken ve bitirdiği bir işten söz ediyor. Ceza yüzünden, komşu adada oturanların gönderilmesi ve bu arada ortak dostların kafalarının toplanması söz konusudur. Beyaz ırktan bir tüccar, karısı çocukları ve çıraklarından biri. Gönderilme başarıyla sonuçlanır ve M. Woodford, öyküyü şu sözcüklerle bitirir:

«Dikkatimi çeken şey, yüzlerinde ne korku, ne de acı ifade bulunmaması, tersine huzur ve rahatlık okunmuş olmasıdır.» Bunu, kendi soyundan» iyi tanıdığı birlikte yemek yediği biri söylüyor!

Eskiden, Salomon Adalarında birlikte yemek yemiş olduğum öteki dostlar o zamandan beri kayıp. Onlar da aynı şekilde kayboldular. Malayta'ya zenci

götüren Minota'yla yolculuk ediyordum, yanımda karım vardı. Küçük kamaramızın kapılarında, birkaç ay önceki bir olayın balta izleri duruyor hâlâ. Minota'nın kaptanı Mackenzie'nin öldürülmesi söz konusuydu. Langa-Langa'ya varınca, biraz önce bir köyü bombalamış olan İngiliz kuyu muhafızı Cambrian'a rasladık.

Belgelerin çok olmasına karşın, öyküme başka ayrıntılar eklemem yararsız. Kahraman köpeğimin başından geçenler, gerçek kelle avcıları dünyasında geçmiştir, bunu yeterince kanıtladığımı sanıyorum. Zenci toplamak için Minota'dayken, parlak tüylü, şahane İrlanda avköpeğinin Peggy adına karşılık verdiğini düşünün. Minota'nın sahibinin gözdesiydi. Bayan London ve ben, ona öyle bağlandık ki, kazadan sonra karım, Peggy'yi kaptandan çalmaya utanmadı. Bu suça katılmış olmam da beni hiç rahatsız etmedi. Peggy'yi öylesine seviyorduk! Zavallı küçük köpek, Avustralya'nın doğu kıyıları açığında boğulup gitti!

Jerry konusunda' şunu da söyleyebilirim. Peggy, Komiser M. Woodford'un bulunduğu Florida'ya yakın olan Ysabel Adası'ndaki Meringe plantasyonunda doğmuştu. Peggy'nin annesini ve babasını da tanıdım ve bu sadık çiftin kıyıda yan yana koşmalarından büyük bir zevk duydum. Erkeğin adı Biddy, dişininki de Terrence'dı.

Waikiki Plajı

Honolulu, Oahu T.H.

5 Haziran 1915

JACK LONDON

BİRİNCİ BÖLÜM
İRLANDA AV KÖPEĞİ JERRY

Bay Haggin kendisini kucağına alıp da balina teknesine doğru sürüklemeye başlayınca tuhaf bir şeyler olacağını sezinlemişti.

Bay Haggin, Jerry'nin doğumundan bu yana, altı aylık efendisiydi. Ama bu güzel ve parlak tüylü İrlanda av köpeği «efendi» sözcüğünün anlamını henüz bilmiyordu. Sonuç olarak, insanlara göre «Bay Haggin» deyimi hangi anlama geliyorsa, köpeklerin anlama yetişince «efendi» de aynı anlama geliyordu. Tarlaların yöneticisi saygıdeğer Bob Efendi'nin adıydı Bay Haggin. Efendisini ziyarete gelen seçkin iki ayaklıların ve Arangi teknesindekilerin efendisine böyle seslendiklerini de duymuştu, Jerry.

Ama köpeklerin özel bir zekâları vardır. Bu yüzden efendilerine karşı duydukları derin' ve kahramanca sınırsız sevgi nedeniyle bu sözcük, onlarca daha yaygın bir anlam taşır. İnsan kendini köpeğinin efendisi olarak görür. Köpek ise insanı tanrı gibi yüceltir.

Tanrı sözcüğü, Jerry'nin sınırlı ve özel söz dağarcığında, yüreğinde ve aklında sonsuz güç ve iyilik demek olan «Bay Hagg'in» ile eşanlamlıydı.

öyle ki, zencilerin küreklere hemen asıldığı balina teknesine binmek üzere efendisi onu kucağına alınca Jerry, beklenmedik olayların olacağını sezerek kaygılandı. Kürekçilerin her hareketiyle daha büyük ve yakın görünen Arangi Teknesi'ne binmemişti hiç.

Bir saat önce plantasyon evini terkeden Jerry, Arangi'nin hareketinde hazır bulunmak için sahile inmişti. Kısa yaşamında böyle mutlu bir sevinci iki kez daha tatmıştı. Ama büyükleri Biddy ve Terrence ile birlikte kıyıdaki ince kumların üzerinde, çevredeki neşeye uyarak dolaşmak daha çok mutlu ediyordu kendisini.

Zencileri' kovalamak! KaraderiMerden nefret eden Jerry için ne bulunmaz bir zevkti! Aynı duyguyu annesi Biddy’nin ve babası Terrence'in de paylaştıklarını biliyordu. Zenciler, arkalarından homurdanmak için yaratılmışlardı. Evdeki hizmetçilerden olmayan zenciler, salona girince hırlanmayı hak ederlerdi. Hep böyle yapardı Biddy, Terrence de öyle. Beyaz efendileri bağlılıklarını Bay Higgin'e böyle gösterirlerdi. Tanrılarının, beyaz

tanrılarının hizmetini gören aşağılık yaratıklardı zenciler. Çalıştıkları evin uzağındaki barakalarda otururlardı.

Bir zenciyi kovalarken neleri göğüslemek gerektiğini öğrendiğinde henüz pek küçüktü Jerry. Zamanlamayı iyi ayarlamak gerekiyordu. Bay Haggin, Derby ya da Bofo ortalıktaysa, bu iş kolaydı. Ama beyaz efendiler görünürlerde yoksa dikkatli olmak gerekirdi! Kovalarken önlem almalıydı; çünkü beyaz tanrıların gözlerinden ıraklaşınca; zenciler bağırıp çağırmakla yetinmezler, köpeklere taş ve sopalarla saldırırlardı. Annesine ve kendisine de böyle yapmışlar, boynunda porselen kapı kilidi asılı zenci Goderny'in sopasıyla bayıltmış, otlarını içine yıkmışlardı. Kardeşi Michael'la birlikteyken, yüksek otların arasındaki böyle bir olayı anımsardı, Jerry. Michael'ın başına öyle vurmuşlardı ki sol kulağı sakatlanmıştı.

Dahası da vardı: İki ay önce erkek kardeşi. Patsy ve kız kardeşi Kathleen kuşkulu bir şekilde ortadan yok olmuşlardı. Bay Haggin, boş yere bütün tarlalarda aramıştı, onları. Çaldığı altüst etmiş, bu olayı aydınlatmak için yarım düzine zenciyi kırbaçtan geçirtmişti, ama boşuna. Fakat Biddy ve. Terrence, olanı biteni biliyorlardı. Michael ve Jerry de öyle. Yalnızca dört aylık olan iki talihsiz Patsy ve Kathleen, barakalardaki kazanlarda kaynatılmışlardı. Genç köpeklerin tazecik derileri de ateşte yakılıp yok edilmişti. Annesi, babası, kardeşi gibi Jerry de biliyordu olayı. Çünkü yanık deri kokusunu duymuşlardı. Bu öfkeyle Terrence, Mogom’daki evde bulunan hizmetçiye saldırmıştı. Kokuyu duymayan ve acıklı olaydan haberi olmayan Bay Haggin de onu azarlamıştı üstelik.

Ama sahilde, işlerini bitirip de sepetleri başlarında Arangi’ye binmeye hazırlanan zenciler göründüğü zaman; onları yakalamak için beklenen an gelmişti. Eski ‘kinleri yatıştırmanın ve öç almanın tam sırasıydı. Çünkü dönmemek üzere gidiyorlardı zenciler, örneğin bu sabah Biddy, Lerumie’nin ona vurduğu sopaları anımsayarak, onu başındaki sandığı ve değerli eşyalarıyla birlikte suların içine yuvarlamış, sonra da Bay Haggin’in kendisini koruyacağına güvenerek karşıdan bakmıştı.

Çoğunlukla Arangi’de Jerry ve Michael’in kıyıdan: birlikte sevinçle havladığı çahhk köpeğine saldırmış; bu saldırıda o zamanlar henüz yaşayan Patsy ve Kathleen'le birlikte Jerry ve Michael da önemü bir rol oynamışlardı. Köpek kokan kıl yığınını ağzında tutunca Jerry, bu hoş tadı asla unutmamıştı. Çahhk köpekleri de kendi türündendi; bunu biliyordu,

ama kendi soylu türünü ayırdediyordu yine de. Onlar daha aşağı türdendi; tıpkı zencilerin Bay Haggin ya da Bob'dan daha aşağı oluşları gibi

O gün Jerry, Arangi'den yana bakmamıştı hiç. Ayrılığın ne demek olduğunu bilen Biddy, kıyıda oturmuş, derin derin içini çekiyordu. Bu inlemelerin onu üzdüğünü biliyordu Jerry. Çünkü tutkulu ve duygulu yüreğinin, en ince telleri titriyordu. Neden üzüldüğünü bilmiyordu, ama onu tehdit eden bir kötü olayın kokusunu alır gibiydi. Terrence'in onun çevresinde dolanıp durduğunu gördü Jerry. Onun tüyleri de Michael ve Patsy'ninki gibi dimdikti. Ailede yalnızca Jerry'rün tüyleri parlak ve kıvırcıktı.

Terrence, sevecen bir kocaydı. Jerry kendini bildi bileli onun Biddy'nin yanında kıyıda dolaştığını ya da hindistancevizi tarlalarında coşkudan sarhoş olmuşçasına birlikte koşuştuklarını anımsardı. Jerry gibi o da, erkek ve kız kardeşleri dışında başka yerde aramamıştı mutluluğu. Soylarının bir özelliğiydi bu evlilik bağlılığı. Ama Tom Haggin de biliyordu, bunu. Çoğu kez büyük bir sevecenlikle; «Şu Terrence, gerçek bir dört ayaklı beyefendi,» demişti.

Ne denli büyük olursa olsun Terrence, acısını sesli bir şekilde belirtmedi. Biddy'nin çevresinde üzgün üzgün dolanıp durdu yalnızca.

Oysa Michael, annesinin yanına oturup, kardeşini uzaklaştıran engin sulara bakarak, uzun uzun havlamıştı. Sanki bilinmeyen bir tehlikeye karşı havlıyormuş gibiydi. Bu durum Jerry'yi de etkiledi, çevresinde dolanan bilinmeyen kötü yazgısını seziyormuş gibi oldu.

Altı aylık yaşamına göre Jerry, hem çok hem de az şey biliyordu. Nedenini anlamadan Biddy'nin balina teknesinin ardından suya dalmayıp uslu uslu durduğunu sezebiliyordu. Büyük domuz kendini parçalamak istediğinde, annesi nasıl da saldırmıştı üstüne! Aşçı yamağı sopayla üzerine saldırdığı vakit sopadan korkmadan, bir an bile gerilemeden dişi bir aslan gibi atılmıştı zencinin üstüne. Tencerelerin içine nasıl da yuvarlamıştı onu. Bay Haggin, zorla ayırmıştı zenciden. Sonra da efendisi, zenciyi azarlamıştı.

Jerry, annesinin ona ulaşmak için neden suya atlamadığını biliyor demiştim. Çünkü deniz ve onu bağlayan ada yasak yerdi. Tabu! İşte

Jerry'nin dağarcığında olmayan bir sözcük daha. Anlamı, varlığının en gizli yerlerinde saklıydı, ama ne olduğunu bilmiyordu henüz. Bir buğday tanesini yutan tavuk gibi, köpekleri de yutan canavarların varlığını duyuyordu denizde.

Annesinin ve babasının kumsalda, yüzen kocaman kütükler gibi, geminin kıyısında beliren bu iğrenç yaratıklara tüm güçleriyle öfkelerini ve kinlerini kusmalarını çok duymuştu.

Jerry, «timsah» sözcüğünü bilmiyordu. Gözlerinin önünde bir imge beliriyordu yalnızca, yüzen, kocaman bir kütük imgesi Canlı olusuyla ayrılıyordu başka kütüklerden. İnsanlarda olduğu gibi, Jerry de düşüncelerindeki, duyularındaki şeyleri anlıyordu, ama fizik yapısı bunu anlatmasını engelliyordu. Bununla birlikte, sözcüklerin yerini tutan imgeler kazılıydı belleğinde.

Belki de onun köpek beynindeki bu yüzen kütük imgesi, insanların beyinlerindeki timsah sözcüğünden daha belirgindi. Çünkü Jerry, timsahlar konusunda öteki insanlardan daha çok şey biliyordu. Onları uzaktan bile sezebilirdi. Lagün dışında sürüklenen ve cangılın kalın halısı üzerinde kımıldamadan, uyuyormuş gibi duran iki yaşamlı hayvanları koklardı.

Timsahların dillerini insanlardan daha iyi anlardı. Türlü haykırışlarını tanır, öfke ya da kızgınlık çığlıklarını, avlanırken çıkardıkları seslerden ayırırdı. Tüm bu gürültüler insanların belleklerindeki sözcükler gibi dağarcığında yer tutardı. Davranışlarını buna göre ayarlar, gerektiğinde düşünce dağarcığındakileri kullanırdı.

Öte yandan pek çok şeyi de bilmiyordu Jerry. Yeryüzünün uçsuz bucaksız olduğunu, yüksek dağlara sırtını dayamış Meringe Lagünü'nün mercan adalarıyla çevrili olduğunu, ayrıca tüm dünyanın da bu kadarcık olmadığını bilmiyordu. Salomon Takımadaları'nın en büyüklerinden Ysabel Adası'nın bir bölümünde bulunduğunu, bu adalar takımının da insanların çizdiği haritalarda küçük noktalarla gösterildiğini bilmiyordu daha.

Daha başka yerlerin de bulunabileceği konusunda karışık, belli belirsiz sezgileri vardı, çünkü eskiden mevcut olmamış şeyler oluyor gibiydi. Şimdiye dek hiç görmediği domuzlar, kediler, tavuklar görüyordu birden. Hatta tüylü, acayip boynuzlu, dört ayaklı yaratıklar bile gördüğünü

anımsıyordu. Yine belleğinin bir kıyısındaki imgelere göre, insanların onlara keçi dediklerini de biliyordu.

Karaderililerle ilgili konularda da öyle oluyordu. Belinde bir kumaş parçası takılı, burnunda kemik halkalı bu adamlara. Bay Haggin, Derby ve Bob iş gösteriyorlardı. Jerry, her nasılsa gelişlerinin Arangi'nin gelişiyle raslaştığını farketmişti. Aynı şekilde de bazı zenciler yok olmuştu plantasyondan.

Gerisiyle pek az ilgileniyordu. Küçük aklını böyle şeylerle pek yormazdı; onları yağmurun yağışı ve güneşin çıkışı gibi doğal olaylar saydı. Karışık düşünceleri, dünya ve yaşam konusundaki fikirleri, insanların bu olayların nedenini, yaşamın ve öteki dünyanın gizlerini bildikleri noktada son buluyordu.

Bu düşünceler zincirinde Arangi teknesi, Salomon Adaları arasında gidip gelerek, Jerry'nin düşüncesinde iki dünyayı bağlayan gizemli bir gemi imgesiydi. İnsanlar, Arangi aracılığıyla yokluktan geliyor, yine yoklukta yitip gidiyordu.

Bu saçak tropik sabahında Bay Haggin'in kucağında bulunan Jerry, Arangi'ye tekneyle yaklaşıyordu. Kıyıdaysa Biddy, acısını içine gömüyor, Michael da bilinmeyene meydan okuyordu.

İKİNCİ BÖLÜM
ARANGİ GEMİSİNDE

Jerry'yi kucağında tutan Bay Haggin, şalupadan rahatça Arangi'nin az yüksek olan köprüsüne çıktı. Ortalık çok hareketliydi ya da yolculuğa alışkın olmayan Jerry'ye öyle geldi. Oysa Tom Haggin ve Kaptan Van Hom, çok rahat görünüyorlardı.

Güverte küçüktü, çünkü Arangi pek büyük değildi. Aslında hint meşesinden yapılmış, bakır donanımlı bir gezinti yatıydı. Zenci gemisi olarak Salamon Adalarında satılmıştı. Yasalar çerçevesinde zenci toplama işinde kullanılıyordu.

Arangi, uzak adalardan yeni yakalanmış vahşi zencileri beyazların yönettiği plantasyonlara götürürdü. Oregon sedirinden yapılmış cilalı ve parafin kaplı iki direği güneşte parlıyordu. Geniş yelken donanımı tekneye büyük bir hız veriyor, Kaptan Van Horn'a, ikinci kaptana ve onbeş zenciden oluşan mürettebata, büyük kolaylıklar sağlıyordu. Altmış ayak uzunluğundaydı, güvertede de hiç kabin yoktu. Kaptan köşkünün camlı cephesi, merdiven kaputu, ambar kapaklan kirişlere ulaşmıyordu.

Bu dar alanda her zamanki tayfalardan başka «dönek» denen, yani uzak üç plantasyondan dönen zenciler bulunuyordu. Bu sözcük, üç yıllık tutsaklığın sona erdiğini belirtiyordu. Sözleşmeleri bittiğinden, şimdi Malayta Adaları'na, doğdukları köye dönüyorlardı. İçlerinden Jerry' nin de tanıdığı yirmi tanesi Meringe'den, otuzu Bin Tekne Adaları'ndan, kalan on ikisi de Guadalcanar'ın doğu kıyısındaki Penduffryn'dendi. Çığlık çığlığa cıvıldayıp duruyorlardı. Kaptanı Van Horn, ikinci Kaptan Danimarkalı Borckman'la birlikte yetmiş dokuz kişi vardı güvertede.

«Son anda acımasız olacağınızı sandım,» dedi Van Horn, Jerry’yi görünce gözleri parlamıştı oysa.

«Haklısınız,» diye karşılık verdi Tom Haggin. Sizin için olmasaydı... Jerry, Michael'le birlikte yavruların en iyisi. Kala kala bu ikisi kaldı elimde, yitirdiklerim de böyleydi. Kathleen çok iyi bir hayvandı, annesi gibi... Yaşamış olsaydı... Neyse, bunu alın!..»

Ani bir hareketle Jerry'yi Kaptan Van Horn’un kucağına bıraktı ve geri döndü.

«Basma kötü bir şey gelirse, sizi hiç bağışlamam, patron!» diye bağırdı omzunun üstünden.

«Her şeyden önce benim onlar,» diye karşılık verdi Van Horn gülerek.

«Her şey olabilir, dostum,» diye homurdandı Haggin. Meringe’in Somo’ya dört baş borcu var; üçü dizanteriden öldü, birinin de başına ağaç düştü, on beş gün önce. Üstelik de şefin oğluydu!»

«Evet, Arangi'nin Somo'ya iki tane borcu var daha. Anımsarsınız, geçen yıl, Hawkins adındaki arkadaş, Arli geçidinde teknesiyle birlikte yitip gitmişti değil mi?

Geri dönen Haggin, başıyla onayladı.

«Tayfalarından ikisi Somo’nun yiğitlerindendi. Onları Ugi plantasyonu için arayıp bulmuştum. Sizinkilerle birlikte Arangi'nin borcu on baş olur. Ama aldırma!.. Arangi'nin on sekiz tane borcu olan bir başka koy daha var. Onları Aolo için toplamıştım, deniz adamlarıydılar. Santa Cruz'a giderken gemileri yok oldu. Bir kampanya açmışlar köyde. Beni teslim edene vermek için elli domuz, binlerce kabuk toplamışlar!»

«Sizi ele geçiremediler mi henüz?» diye sordu Haggin, alaylı alaylı.

«Tehlike yok!»

«Tıpkı Arbuckle gibi konuşuyorsunuz,» dedi Haggin, «Zavallı ihtiyar Arbuckle! Zencilerle iş yapan en güvenilir ve tedbirli adamdır. Yere küçük çiviler yaymadan hiç uyumazdı, ya da buruşuk kâğıt yayardı. Çok iyi anımsıyorum onu! Bir gün Florida'da onunla aynı çatı altındaydık, bir erkek kedi, hamamböceğini izlemeye başladı, kâğıtların üstünde... Pif!.. Paf!.. iki defada altışar kurşun boşalttı, duvar boydan boya ayrıldı!.. Kedi öldü. Karanlıkta nişan almadan attığım vurabilirdi. Sonunda zenciler hakladı onu, dostum. On dört yıl kadar oluyor! Mutfak garsonu ateş etti, yemekten önce paramparça etmiş onu. Ondan artakalanı aramak üzere, çalılığa ikinci kez gidişimi anımsıyorum!»

«Sen Tulagi komiserliğine bıraktıktan sonra, başını gördüm,» diye ekledi Van Hora.

«O her zamanki gülümsemesiyle ne de sakin ve rahattı yüzü! Zenciler başını iste kuruturken, nasıl da kalabilmiş öyle... Ama bu isi ancak on dört yılda başarabildiler. Sağ salim Malayta'ya kaç günde gidecekler?»

«Benim kendi yordamım başka, dedi Kaptan. İş su koyverirse açık açık söylerim, onlarla konuşurum. Bir şey anlamazlar, büyücülük yaptığımı sanırlar.»

Tam Haggin, izin istemek içini elini uzattı. Kaptanın kucağındaki Jerry'den sakındı.

«Benim döneklerime göz kulak olun,» diye yineledi giderken. «Onlara iyi bakın, en arkadan inmelerine de dikkat edin. Jerry gibilerini pek sevmezler, ona bir kötülük yapmalarını istemem. Geceleyin karanlıkta güverteden aşağı atıverirler. Onu gözünüzün önünden ayırmayın sakın!»

Bay Haggin'in uzaklaştığını ve balina teknesine bindiğini gören Jerry, çırpındı, acı acı bağırdı. Kaptan Van Horn, boş kalan eliyle onu daha sıkı sarıp okşadı.

«Anlaşmamızı unutmayın,» diye bağırdı Tom Haggin. «Başınıza bir felaket gelirse, Jerry’yi bana göndersinler!»

«Bu konuda bir not yazıp, gemideki kâğıtların arasına bırakırım,» diye karşılık verdi Van Horn.

Jerry'ye söylediği birkaç tatlı sözcüğün arasında kendi adı da vardı. İki adam konuşurken de bunu birçok kez duymuştu. Kendini ezecek olan, bilinmeyen ama korkunç alınyazısının söz konusu olduğunu anlar gibi olmuştu. Umutsuzca debelendi, Van Horn onu güverteye bıraktı. Altı aylık bir köpekten beklenmeyen bir çeviklikle hemen küpeşteye doğru yürüdü. Jerry, uçsuz bucaksız su karşısında durdu. Kafasını uğraştıran timsah imgesi yine belirdi. Arka ayakları üstüne oturup yaldızlı burnunu göğe kaldırdı ve acı an uludu.

«Haydi Jerry, bir şey yok dostum,» dedi Kaptan hayvanı okşayarak. «Haydi, toparla kendini.»

Ama yatıştırılmak istemiyordu Jerry. Yanında kalacağı kimsenin kuşku götürmez şekilde tanrısı olması gerekiyordu. Bu, onun tanrısı değildi. Onun tanrısı Bay Heggin'di, üstün bir tanrıydı o. Pantolon ve ayakkabı giyerdi. Oysa bu beyaz adam zencilere benziyordu. Pantolon giymediği gibi, ayakları ve bacakları da çıplaktı, zenciler gibi. Beline bağladığı rengarenk şalı da güneşten kararmış dizlerine dek iniyordu.

Jerry, henüz farkında değildi, ama çok yakışıklı bir adamdı, Van Horn. Atalarının daha New York’un adı New Amsterdam’ken New York’ta doğmasına karşın, Rambrant’ın tablolarından fırlamış gibiydi. Bir kulağını örten yumuşak fötr şapkası vardı. Kaba beyaz kumaştan yapılmış gömleği bedenini saklıyor, kemerinden bir tütün kesesi, kını içinde bir bıçak, dolu fişeklik ve bakır kılıfında kocaman bir tabanca sarkıyordu.

Kıyıda duran ve inlemeyi kesmiş olan Biddy, Jerry’nin ağlayışını duyunca yeniden başladı. Dinlemek için ağlamayı kestiği zaman, Jerry, Michael’ln üzgün üzgün havladığını duydu. Görmediği halde, sarkık kulağının dikildiğini fark edebiliyordu. Ana yelkenlerin ve öteki yelkenlerin açılması için Van Horn ve Borckman buyruklar verirken, Jerry bağırmak için sonsuz bir güç ve İstek duydu. Kıyıda bulunan Bob ve Derby böylesine yanık ve içli ses duymamışlardı hiç. Bu inleyiş gemiden henüz inmiş olan Tom Haggin’in içini sızlattı. Biddy’ye ıslık çalıp hızlı hızlı uzaklaştı kıyıdan.

Jerry annesinin uzaklaştığını görünce daha da keskin çığlıklar, koparmaya başladı. Yanındaki Pennduffry’li bir zenci, kıs kıs gülmeye başladı. Zenci, insancıl yaratık ötesinde, yarı kuş yarı insan sesiyle, cangıldaki hayvanlara benzeyen bir gülüşle gülüyordu. Tanrısal bir güç geldi birden. Yaptıklarına kendinden daha aşağı birinin gülmesiyle utanan Jerry, zencinin üstüne atıldı, adam daha ne olduğunu anlayamadan sivri dişlerini çıplak baldırına geçirdi. Adamın bacağı kanamaya başladı. Kendini kurtarmak için yana atıldı, ama Jerry’nin damarlarında Görkemli Terrence’in kam dolaşıyordu, tıpkı babası gibi mücadeleyi sürdürdü ve öteki kara baldırı da parçaladı.

O sırada, demir alınmış ve yelkenler çekilmiş olduğundan, bu sahne Kaptanın gözünden kaçmamıştı. Adamlara buyruklar verirken Jerry’yi yüreklendirmek için döndü.

«Haydi Jerry, haydi!» diye bağırdı. «Cesaret! Yakala onu! Haydi!»

Zenci, kendini savunmak için Jerry’ye bir tekme attı, ama Jerry, yana atılıp tekmeyi savuşturdu, sonra yeniden saldırdı, düşmanının bacaklarını ısırdı. Van Horadan da iyice korkan zenci, kaçacak delik aradı ve ambar ağzına sığındı. Çok öfkelenen Jerry, havaya zıplamaya başladı. Bir süre sonra Van Horn onu yanma çağırdı.

«Bu köpek yavrusu yaman bir zenci avcısı!» dedi Kaptan Borckman’a.

Pantolon giymemesine karşın, bir tanrının okşayıcı eli altında' bulunan' Jerry yazgısını bir an için unuttu.

«Bu köpek aslan gibi!.. İrlanda avcı köpeğinden çok Airedal'a benziyor,» diye sürdürdü Van Hora. Jerry'yi överek. «Daha şimdiden boyuna bakın! Şu kaslara balon hele bir. Şu güce bakın! Büyüyünce çok ünlü bir köpek olacak!»

Acısını yeniden anımsayan Jerry, ağaçların arasından gittikçe uzaklaşan Meringe'i görmek için güverteye koştu. Güneydoğu rüzgârı yelkenleri şişirince, Arangi, 45 derece yana eğildi. Tutunmaya çalışan Jerry güvertenin kaygan zemini üstünde kaydı. Mizana direğinin dibinde durabildi ancak. O anda alışkın denizci gözleriyle bir mercan kayalığını gören Van Hora, Borckman'a buyruklar veriyor, o da bu buyrukları zenci serdümene yineliyordu. Kıyıdan çabucak dümen kuran Arangi, daha sağlam bir rotaya oturmuştu. Hâlâ Meringe'i düşünen Jerry, küpeşteye doğru yürüdü. Karşı yönden esen rüzgârla şişen büyük yelken birden başının üstünde çatırdamaya başladı. Kendini, büyük bir gürültüyle çatırdayıp üstüne düşecekmiş gibi duran ana serenin altında buldu.

Yelkenlerle ilk karşılaşmasıydı bu. Hangi hayvanın işi olduğunu da bilmiyordu, ama çocukluk anılarında, günün birinde bir atmacanın gökyüzünün yükseklerinden üstüne doğru indiğini anımsadı. Şu andaki tehlike karşısında yere yattı: eskiden başına inen atmacadan daha mı büyüktü acaba? Hareketlerine bakılırsa pek de korkağa benzemiyordu. Canavara karşı koymak için iki ayağının üstüne dikilip sıçradı.

Ama Jerry, yetişemeden, koca yelken karşı yakaya çarpıp yıkıldı,

Bu olay Van Horn'un gözünden kaçmamıştı. Büyük ve karmaşık yelkenler karşısında pek çok köpeğin dehşete düştüğünü görmüştü. Hiçbiri bu

bilinmeyen düşman karşısında dişlerini' göstererek sıçramamıştı. Jerry'yi büyük bir hayranlıkla yerden alarak, göğsünde sıktı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KÖPEK AKLI

Jerry, Meringe'i düşünmüyordu artık. Atmacanın bir gagası ve sivri pençeleri olduğunu anımsıyordu. Havayı büyük bir gürültüyle döven bu canavara dikkat edilmesi gerekliydi Bu kaygan yerde dengesini korumaya çalışıyor, sıçramak için büzülüyor, her katlanışında sağır edici homurtular çıkaran ana yelkeni gözden kaçırmıyordu.

Alize rüzgârlarıyla itilen Arangi, mercan kayalıklarda seyrediyordu. Büyük yelken direkleri çatırdatarak ve katlanarak her an yön değiştiriyordu. Yelkeni sivri dişleriyle yakalamaya çalışan Jerry'nin tepesinden birçok kez gidip geldi

Jerry, her kezinde yere düşüyordu. Bu tehdit eden şeyi gözlerken, her zaman aynı şekilde hareket ettiğini anladı. Şimdiye dek de bir zararı olmamıştı, ona değmemişti bile. Sonunda bunun korkulacak, tehlikeli bir şey olmadığını anladı. Korkunç görünmesine karşın hiç de öyle olmayan bu şeyi, bir süre dana gözlemesi yararlı olabilirdi belki. Verandada yattığı zamanlar, palmiye dalları arasında esen rüzgarın gürültüsünün ve kıyıda ayakları dibinde kırılarak yayılan köpüklü dalgaların korkulacak bir şey olmadığını da böyle anlamıştı.

Böylece, gün boyu, büyük yelken daha gürültülü bir şekilde çatırdadığı ve dönüp durduğu zaman Jerry, başını bilgiççe yukarı kaldırdı, ama sıçramak için büzülmeye kalkmadı: deneyim kazanmıştı artık.

Meringe'i yeniden düşünmeye koyuldu Jerry. Ama kıyıda Biddy, Terrence'la Meringe yoktu artık, ne Bay Haggin, ne Bob, ne de Derby. Kıyı, palmiye ağaçları, gerideki yüksek dağlar, her şey gözden yitip gitmişti. Arka ayakları üzerinde dikilerek önde, arkada, sancak ve iskele yanlarında, geminin köpüklü bir çizgi çizdiği uçsuz bucaksız okyanustan başka bir şey göremiyordu.

Daha uzun, bir insan boyu kadar uzun olsaydı, özellikle gözleri denizcilerin gözleri gibi keskin olsaydı, kuzeyde Ysabel'in, güneyde Florida'nın belli belirsiz çizgisini görürdü. Kaptan Van Horn gibi ufku dürbünle gözleme olanağı olsaydı, doğuda, pembe bulutlar arasında yükselen Malayta Tepeleri'ni de seçerdi.

Ama Jerry, yalnızca içinde bulunduğu durumu biliyordu. Basma geleceklere katlanmasını, ona sunulanı kabullenmeyi ve katı yasalara boyun eğmesini öğrenmişti. Deniz oradaydı, ama kıyı görünmüyordu artık. Tüm canlılığıyla Arangi vardı artık. Çevresindekilerle ilgilenmeye, onlara alışmaya başladı sonunda.

İlk ilgisini çeken şey, çok hoşuna gitti. Meringedan Malayta'ya gidenlerden birinin yabani, genç köpeğiydi bu. Onunla yaşıttı, ama çok farklıydı. Vahşi köpek, başı ve kuyruğu yere eğik, basma geleceklere ve aşağılanmaya hazır durumda sürünerek gidiyordu. Keskin dişleri üzerindeki dudağı kıvrılıyor, tehlikesiz olsun ya da olmasın, her şey karşısında acının ve korkunun etkisiyle tortop oluyordu.

Daha uzun boylu ve daha huysuz olmasına karşın Jerry'den daha süt kuzusuydu. Oysa kendisi yürekli ve soyluydu. Vahşi köpeğin soyu da ayıklanmıştı, ama bambaşka bir biçimde. Çalılıktaki ataları da kuşkusuz yaşamlarını sürdürmüşlerdi, ama daha güçlü olana karşı gelmeden, kendilerini korkuya bırakarak. Daha güçsüz ve savunmasız olmadıkça, düşmanlarına açıkça saldırmamışlardı hiç. Tehlikeden kaçarak ve sürünerek önlem almışlardı hep. Doğa onları korkunç ve zalim bir ortamda seçip ayıklamıştı. Yaşamlarını kurnazlıkla, dalkavuklukla ya da çok zorlu durumlarda savaşmak zorunda kalarak savunmuşlardı.

Tam tersine, Jerry, bağlılık ve yüreklilikle ayıklanmışta doğa tarafından. Ataları insanlar tarafından özenle seçilmiş, istedikleri, beğendikleri ve sevdikleri biçimde yetiştirilmişlerdi. Bir köşede fareler gibi dövüşmek zorunda değildi çünkü fare gibi saklanmak zorunda kalmazdı. Kaçmak bağışlanamazdı. Kaçak dövüşen köpekleri insanlar dışlarlardı her zaman. Jerry'nin ataları arasında hiç yoktu böyleleri. Tüm soyundakiler yürekli, tehlikeden yılmayan, değerli köpeklerdi. Dövüşten kaçmazlar, ölünceye dek savaşırlardı. Atalarından aldığı tüm nitelikleri Jerry'ye aktarmıştı Terrence.

Jerry, vahşi köpeği rüzgâr almayan bir yerde büzülmüş görünce kendinden daha büyük ya da daha zorlu olup olmadığını düşünmedi hiç. Henüz insanlarla ilişki kurmamış olan vahşi köpeği, düşman saymak gerektiğini biliyordu yalnızca, Van Horn'un dikkatinden kaçmayan bir zafer çığhğıyla saldırmak için sıçradı. Çaldık köpeği inanılmaz bir çabuklukla geri çekildi, ama Jerry, bir sıçrayışta onu yakaladı, eğik köprüde sürükledi.

İrlanda av köpeği; küçük, sivri dişlerini batırırken öteki köpek ürüyor, acı ve korku dolu iniltiler çıkarıyordu.

Ama Jerry, büyük bir soylu, yani bağışlayıcı bir köpekti. Bu şekilde ayıklanmıştı doğa tarafından. Rakibi savaşacağı yerde alçaklığı kabul etmiş, aman diliyordu, kendini savunmuyordu. Bu yüzden kavgayı bıraktı. Bu işi bilinçsizce yapmıştı, öyle eğitilmişti çünkü. Girmiş olduğu lomboz deliğindeki iplerin arasından kurtulup dört ayağı üstüne dikildi ve rakibinin kuyruk tüylerinin kokusuyla sarhoş. «Çok güzel Jerry! Aferin! Sen çok iyi bir köpeksin!» diye bağıran Van Horn'un övgüleriyle mutlu bir şekilde, gururla durdu.

Tabii bu arada Jerry'nin böbürlene böbürlene yürüdüğünü de söylemek gerek. Başım kaldırıp omzunun üzerinden rakibine bakarken: «Bu sana ders olsun, bir daha yolumun üstünde görmeyeyim seni!» demek istiyor gibiydi.

Dalgalar üstünde durmadan sallanan dar boyutlu alanında araştırmalarını sürdürdü. Meringe’den dönen zenciler vardı, onların ifadesini almak boynunun borcuydu. Adamların düşmanca homurtularına tehditkâr hırıltılarla karşılık veriyordu. İki ayaklı olmamasına karşın önlerinden gururla geçiyordu. Çünkü her zaman dost bir çevrede, pantolon giyen, iki ayaklı tanrıların himayesinde yaşamıştı.

Bin Gemi Koyu'ndan ve Pendouffryn'li yabancı «dönekler» de vardı. Onları tanımaya can attı. Daha sonraları belki de yararlı olurdu onları tanımak. Ama o denli uzağı düşünmüyordu! Gelecekle ilgilenmeden çevresindekileri tanımakla yetiniyordu şimdilik.

Kendine özgü öğrenme yöntemleri olan Jerry, bir süre sonra plantasyondaki evde çalışan zencilerle, tarlalarda çalışanlar arasında ayırım olduğu gibi, burada da döneklerden daha farklı bir zenci topluluğu olduğunu gördü. Bunlar, tayfaydı. İçlerinden on beşi, ötekilere göre Van Horn'un gözünde daha başkaydı. Arangi'de daha fazla ayrıcalığa sahiptiler. Kaptanın gözetiminde düzen yekesini çeviriyorlar, halatları indirip kaldırıyorlar ya da güverteyi temizliyorlardı.

Bay Haggin'in evindeyken Jerry, evin içinde çalışan zencilere dışarda çalışanlardan daha ayrıcalıklı davranılması gerektiğini öğrenmişti. Burada da, tayfalara, döneklere davrandığı gibi davranmaması gerektiğini anladı.

Kaptan, onları kovalamasını istemediği sürece rahat durmak zorundaydı. Öte yandan, beyaz ırktan bir tanrının köpeği olduğunu unutmadığı için, her türlü senli-benlilikten uzak durmanın daha soylu bir davranış olacağı yargısına varmıştı. Onlara önem vermekte gecikmedi. Bay Haggin de bazılarını ayrıcalıklı tutmuyor muydu sanki? İşlerin düzenlenmesinde ayrı bir yerleri vardı; bu nedenle gerçek düzeylerine göre davranmaya özen göstermeliydi.

Jerry gemiyi baştanaşağı inceledi, pek kolay iş değildi bu. Rüzgâra, fırtınaya ve yağmura açık ve korumasız olan üst güvertede bir fırın vardı. İki zenci, bu fırında herkese yemek pişirirdi.

Daha sonra dikkatini, gemiyi on beş parmak açıkta bırakacak şekilde, çepeçevre çeviren dikenli tellerle, desteklenmiş ve küpeştenin üstüne vidalanmış dikmelere çevirdi. Hiç düşünmeden bunun sakınılması gereken bir şey olduğuna karar verdi. Küçüklüğünden beri zencilerle çevrili tehlikeli bir ortamda yaşamıştı. Meringe'deki evde bulunan beyazlar, zencileri göz önünden ayırmazlardı. Yemek salonunda, bilardonun yanında tüfeklerin asılı olduğu askılıklar bulunurdu. Tüm yatak odalarında, yatakların yanıbaşında da tüfekler ve tabancalar hazır dururdu. Bay Haggin, Bob ve Derby, tabancalarını yanlarına almadan, zencilerin yanına çıkmazlardı hiç.

Çok gürültü çıkaran bu aletlerin öldürücü olduğunu biliyordu Jerry. Onlar tarafından yok edilen insanlar, domuzlar, timsahlar ve kuşlar görmüştü. Beyaz tanrılar, uzaktan irade güçlerini göstermek için kullanırlardı onları. Oysa kendisinin düşmana doğrudan saldırması gerekirdi. Gücü sınırlıydı, ama iki ayaklı tanrılar öyle değildiler. Her şeyi başarırlardı. Uzaktan yok etme gücüne sahiptiler. Üzerinde fazla durmadan ya da anlamadan kabullenmişti bunları Jerry.

Bir kezinde Jerry, kıvrık savaş kanolarıyla uzaklardan gelen bir yığın zencinin üstüne Bay Haggin'in verandadan dinamit lokumları atarak, uzaktan ölümlere neden olduğunu bile görmüştü.

Beyaz tanrıların yaşamak için almak zorunda oldukları bazı önlemleri böylece tanımıştı Jerry, bu nedenle dikenli tellerin görüntüsü onda, bilinçsiz olarak bu yüzen dünyadaki tehlikeleri anımsattı. Onu yutmak için üzerine çöreklenme fırsatı kollayan felaket ve ölüm, çevresinde dolanıp duruyordu.

Yaşamını korumak için uyanık kalmak gerektiğini çok önceden biliyordu Jerry.

Meringe'den dönen Lerumie'ye rastlayınca, onu o sabah, gemiye binerken Biddy'nin yüküyle birlikte sulara yuvarlandığını anımsayacaktı.

Ambar ağzında bulunan zenci, işporta malı aynaya bakarak kıvırcık saçlarını tarıyordu. Jerry, onun varlığını farkedince, İkinci Kaptan Borckman'ı izleyerek damın yanından geçti. Tehlike olmadığını gören Lerumie, eski düşmanının oğluna, bir tekme attı. Tekmesi Jerry'nin en hassas yerine, kuyruğunun dibine gelmişti. Hakareti sezen Jerry, birden öfkelendi.

Rüzgârın hızını ölçmek için arka lombarda duran Kaptan Van Horn, aralarında bulunan ambar ağzı yüzünden Jerry'yi göremiyordu. Ama gözleri, Lerumie'nin omzuna ve uzanan bacağına takılmıştı.

Dönen, büzülen, sıçrayan, sonra da saldırgana sivri dişlerini geçiren Jerry'nin havlaması yükseldi. Kendini güverte boyunca tekmeyle yere seren düşmanının topuğunu ve ayak bileğini parçaladı. Öfkeyle uluyarak küpeşteye tırmandı. Pabucun pahalı olduğunu gören Lerumie kaçtı. Küpeşte boyunca posta merdiven in in altına kadar koştu. Ama Jerry, yine yakalayıp, dişledi. Lerumie sendeledi, esen rüzgâr dengesini bozdu. Ayakları üstünde durmaya çalışa, ama başaramadı, dikenli tellere çarptı.

Güverteye doluşan zenciler zevkle bağrışıyorlardı, düşmanının savaş dışı kalmasına, karşın, öfkesi geçmeyen Jerry, kendine güldüklerini sandı. Öfkeyle arkasına dönerek, önüne gelen zenciyi ısırıp parçalamaya başladı. Adamlar, ön kasaradaki kabinlere doğru çil yavrusu gibi dağıldılar, bazıları da donanımların üstüne canavar kuşlar gibi tünediler. Jerry güvertenin efendisi olmuştu artık.

Kaptan Van Horn çok sevinmişti, övgü yağdırıyordu Jerry'ye. Onu yanına çağırıp, sırtını sıvazladı, sonra kara yolculara dönerek onlara, özel bir dille seslendi.

«Hey! Oradakiler! Bu köpeğin benim olduğunu söylüyorum size! Biri ona bir kötülük ederse, çok kızarım sonra ha! Bilmiş olun! Çok döverim!.. Bacaklara dikkat! Köpek benim, tamam mı?»

Hâlâ halatlara tünemiş olan zenciler, serçeler gibi cıvıldayarak onayladılar, sonra beyaz efendinin yasasına boyun eğdiler. Dikenli tellerle iyice yaralanan Lerumie bile kızgınlığını belli etmeyerek, boyun eğdi Kaptanın gözüne girmek için. işaret parmağıyla yırtılan yerleri gösterip, «Canına yandığım, bu köpek çok yaman!» dedi.

Jerry, hiç de kötü değildi, ama Biddy ve Terrence gibi çabuk öfkelenir, korkuyu ise hiç bilmezdi. Biddy ve Terrence gibi, o da, zenci avından çok hoşlanırdı. Eğitiminin bir parçasıydı bu onun. Küçüklüğünden beri bu sporu öğrenmişti ve beyaz efendileri onu böyle yetiştirmişlerdi. Dünya beyaz tanrılarındı. Zenciler, palmiye ağaçlarına bağlanıp kırbaçlanıyorlardı ya! Beyaz efendilerin üstüne titredikleri bu İrlanda av köpeği de zencileri, beyaz tanrılar gibi görüyor, onların beğendiğini yapıyordu.

Kuşkusuz, gün olaylarla doluydu. Arangi’deki her şey Jerry için yeni ve yabancıydı. Ambar ağzı da öyle doluydu ki her an bir olay oluyordu. Böğründen yaraladığı vahşi köpekle yeniden karşılaştı. Zencilerin sandıkları gelişigüzel yerleştirilmişti. Aralarında dar aralıklar bulunuyordu. Köpek, kaptanın çağrısı üzerine oradan geçmekte olan Jerry'nin üstüne atıldı. Küçük sivri dişlerini Jerry'nin derisine saplayıp,, hemen sığındığı aralığa kaça.

İrlanda av köpeği, kendini bir kez daha aşağılanmış hissetti. Yandan saldırıyı anlıyordu, ama saldırdıktan sonra kaçmanın ne olduğunu bilmiyordu henüz! Öfkeden kudurarak, düşmanının kaybolduğu deliğe yöneldi. Ama şu an, öteki daha üstün durumdaydı. Jerry bu dar yere saldırınca, çenesini, düşmanın m çenesine çarptı.

Vahşi köpeğe ulaşmanın hiçbir yolu, onunla açık açık dövüşmenin olanağı yoktu. Yapılabilecek tek şey, sivri dişlerinin tehlikesini göze alıp önüne dikilmekti. Eğer, Borckman, onu arka ayaklarından çekmeseydi, vahşi köpeği yakalayacaktı yine de. O anda, Kaptan Van Horn'un çağrısı duyuldu, Jerry de ikinci kaptanı izlemek zorunda kaldı.

Çektiri yelkeninin gölgeliğinde yemek verildi iki adamın, arasına oturup yemeğini yedi Jerry. İkinci kaptana buyruklar veren kaptanın üstün tanrı olduğunu önceden anlamıştı, öte yandan, ikinci kaptan, ancak karaderililere buyruk verebiliyordu, kaptana asla. Üstelik Jerry, kaptana sevgi duyuyordu, onu kendine daha yalan görüyordu. Burnunu kaptanın tabağına uzatınca,

tatlı tatlı azar işitti. İkinci kaptanın fincanını yakından koklamaya kalkınca, burnuna bir fiske vurulmuştu oysa.

Kaptan Van Horn, yemekte önce ona şekerli ve sütlü yulaf bulamacı verdi. Daha sonra da, arasıra bir lokma yağlı ekmek, bir parça kızarmış balık yedirdi. Balıkların kılçıklarını özenle ayıklıyordu Kaptan.

Yemek çok nefisti! Böyle bir ziyafette hiç bulunmamıştı Jerry. Sevgili Bay Haggin, onu masada beslemezdi hiç. Henüz genç olduğundan açgözlü davranıp, çok yemek istiyordu. Havlamaya başlayınca da Van Horn'un aklına hemen ona «konuşmayı» öğretme düşüncesi geldi.

Beş dakika sonra, konuşmayı ve yavaşça havlamayı, tek heceden havlamayı öğrenmişti. «Oturma» ve «yatma» arasındaki ayırımı da öğrenmişti. Konuşurken kımıldamadan, zıplamadan oturup, yiyecek verilmesini beklemeyi biliyordu artık.

Söz dağarcığı «konuşmak,» ve «oturma» diye yeni sözcükle zenginleşmişti. Üçüncü olarak da «komutan» sözcüğünü öğrenmişti. Kaptana böyle dendiğini pek çok kez işitmişti. Birisi «Michael» deyince, onun bir başkası olmayıp, bu yeni yüzer dünyadaki beyaz efendisinin adı olduğunu biliyordu artık.

«Bu bir köpek değil,» diye belirtti Van Horn, ikinci kaptana. «Bu kara gözlerin gerisinde insan beyni gizli. Henüz altı ayhk. Altı aylık bir bebek, kendisine söyleneni' hemen anlasaydı, dahi gözüyle bakılırdı. Bu köpeğin beyni, tıpkı inşan beyni gibi. Olur şey değil! Bir insanın yaptığını yapabildiğine göre, insan gibi de düşünüyor demektir.»

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
İYİ YÜREKLİ VAN HORN

Yemekten sonra, Kaptan; Jerry'yi alıp kamarasına inen merdivenlerden aşağı indi. Kamara, arkadaki revirden, öndeki küçük kamaraya dek geminin eni boyunca uzayan uzun bir odaydı. Küçük kamaradan sonra, dar bir geçitle ayrılan ön kasarada tayfalar kalıyordu. Küçük kamarayı, Van Horn ve Borckman paylaşıyor, ana kamarada ise altmış dönek kalıyordu. Oraya buraya çömelmişler, ya da yerlere ve sıralara uzanmışlardı.

Kamaraya varınca Kaptan, bir köşeye bir örtü yayıp, Jerry'ye orada yatacağını anlatmak için .elinden geleni yaptı. Karnı iyice doymuş olan Jerry, tüm heyecanlarını yatıştırmaktan ve uyumaktan başka bir şey düşünmüyordu.

Bir saat sonra Borckman'ın gelişiyle uyandı. Jerry, kuyruğunu sevimli sevimli sallayarak, ona bakınca, ikinci kaptan homurdandı. Kaptanın rakısını içmişti, ama Jerry, bunu bilemezdi ki. Plantasyondayken adamların içtiklerini çok görmüştü. Ama ikinci kaptanın davranışlarında belli belirsiz bir küstahlık sezdi. Bunun nedenini anlamamış olmasına karşın, köpek, tetikte durdu.

Borckman gittikten sonra, aralık kalan kapı büyük bir gürültüyle açılmasaydı, Jerry'nin uykusu bölünmeyecekti. Düşmanca bir saldırıya hazır durumda, gözlerini açtı. Sonra gözleri, çatlaktan aşağı inen kocaman bir hamamböceğine takıldı. Ayaklan üstüne dikildi, burnunu yavaşça yaklaştırdı, ama böcek, en küçük bir hışırtıyla çatlağın araşma koşup sığındı. Hamamböceklerini uzun süredir tanıyordu Jerry. Ama Arangi'de yuvalanmış olması, onun için yeni bir olaydı.

Jerry, bulunduğu odayı iyice inceledikten sonra, ana kamaraya geçti. Zenciler, oraya buraya yayılmışlardı. Efendisine karşı görevinin onları teker teker tanımak olduğuna inandı birden. Jerry, onları yakından koklaymca homurdanıyorlar, alçak sesle tehditler savuruyorlardı. İçlerinden biri elini bile kaldırmaya kalktı. Ama Jerry, geri çekileceği yerde dişlerini gösterip saldırıya hazırlandı. Adam hemen kolunu indirdi. Jerry, yoluna devam etti. Yeni bir şey yoktu. Ortalıkta beyaz adam olmayınca, zencilerin oyunları

sıkıcı olurdu hep. Kaptan, ikinci kaptan, ikisi de köprüde olurlardı her zaman. Jerry de korkuya kapılmadan, araştırmalarını sürdürdü.

Kapısı olmayan revirin eşiğine varınca, havayı kokladı ve yeni kokular arayarak içeri girdi.

Loş ve küçük odada yabancı bir yaratık vardı. Basit bir gömlek giymiş, içlerinde un bulunan demir kutuların ve tütün sandıklarının üstüne atılmış bir hasıra uzanmış genç bir zenci kızdı bu.

Davranışlarında ürkek ve tasalı bir şeyler sezdi Jerry. Uzun süreden beri, ‹bir zenci, böyle saklanmak isterse, bunun kötüye işaret olduğunu biliyordu. Haber vermek için havladığı ve üstüne atıldığı zaman, zenci kız, korkuyla haykırdı. O anda dişlerini koluna geçirmesine karşın, kız, kendini savunmaya kalkışmadı. Bağırmıyordu bile, korkudan büzülüp tortop olmuştu. Jerry, gömleğinin bir ucunu yakalamış, bağırıyor, kaptana ve ikinci kaptana duyurmak istiyordu.

Zenci kızı kutuların ve sandık yığınının üstünden çekerek indirince kutularla sandıklar yıkıldı. Kız yeniden bağırmaya başladı. Kamaranın açıklığından bakan zenciler, zalimce alay ediyorlardı.

Komutan geldiğinde, Jerry'yi, kuyruğunu oynatır, kulakları dikilmiş, genç kızın gömleğini vargücüyle çekiştirir durumda gördü, övgü bekliyordu, ama komutan, onu çağırınca, bu ürkek yaratığın ötekilerden farklı olduğunu ve ona başka türlü davranması gerektiğini anladı.

Gerçekten de kız, pek az insanın dayanabileceği bir durumdaydı. Van Horn ona «sıkıntı paketi» diyordu, yok olup gitmeden bundan kurtulmak istiyordu. Çünkü onu iri bir domuz karşılığı satın alıp kurtarmıştı.

On iki yaşında, aptal görünüşlü, hasta ve değersiz biriydi. Başarısızlığa uğrayan ana babası, onu kendi başına bırakmışlardı. Kaptan Van Hora, onu ilk kez, Balebuli Irmağı kıyısındaki bir yas alayında görmüştü.

Alayı durdurunca, hiç de güzel olmadığını gördü. Bukua denen hastalıktan derisi pul pul olmuştu, elleri ve ayakları domuzlar gibi bağlıydı. Kimsenin kendine acımayacağını bildiğinden yardım da isteyemiyordu. Ama içinde bulunduğu korkulu durumu, iri iri açılmış gözlerinden okunuyordu.

Kaptan Van Horn, arkadaşlarının onu pek hoş bulmadıkları' için. Balebuli Irmağı'nın akıntılı suları içindeki bir kazığa bağladıklarını öğrenmişti. Eskiden eklem yerleri eziliyor, kol ve bacak kemikleri kırılıyordu. Bu iş, geleneksel ya da tanrısal nedenle yapılmıyordu, yemek sanatıyla ilgiliydi. Böylece canlı domuz eti daha yumuşak ve tatlı oluyordu.

Yarım saat süren pazarlık sonunda, Van Horn, beş dolarlık semiz bir domuz karşılığında satın almıştı onu. Öte yandan domuz, doğanın bir armağanı olduğu yerde yüzde yüz indirim yapıldığı için, bu zavallı yaratık, aslında ona iki buçuk dolara mal olmuştu.

O zaman da Kaptan Van Horn'un sıkıntıları başladı. Genç kızdan nasıl kurtulacağını bilemiyordu. Onu, adanın bir yerine, yerlilerin arasına bırakamazdı, çünkü yerlileri iyi tanıyordu. Su'uların şefi Ishikola, onun için yüz hindistancevizi vermiş, çalılıklardaki bir şef de iki piliç önermişti. Ama son öneriye ihtiyar tilkinin alaycı, aşağılayıcı, kahkahaları da eklenmişti. Yenme tehlikesine karşı, Kaptan Horn, onu misyonerlerin güvenli ellerine teslim edinceye dek, Arangihin bir köşesinde saklamayı uygun gördü.

Ama akıldan yoksun olan bu genç zenci kız, kurtarıcısına karşı en küçük bir şükran duygusu beslemiyordu. Semiz bir domuz karşılığı alınmıştı; yürekler acısı talihinin bu yüzden değişeceğini sanmıyordu. Kasaplık et olmuştu, öyle de kalacaktı. Arangi'ye kumanda eden bu adam da, daha iyi semirmesi için onu beslemek zorundaydı. Yemek için kendisini zorladığında, amacını anlamıştı; bu nedenle de oyununu bozmak için, yaşaması için gerektiğinden fazla yemiyordu. Sonuçta, her zaman çalılıkta yaşamış ve hiç gemiye binmemiş olan bu kız, korkulu düşler içinde okyanusta yol alıyordu. Adalardaki zencilerin kullandığı «Deniz beli» denen şiveleriyle, tüm mürettebat, talihinin iyi olacağını söylüyorlardı kıza.

«Vallahi!» diyorlardı, birazdan büyük beyaz efendi seni kay— kay,» ya da «büyük beyaz efendi birazdan seni kay— kay, o dolanmak buralarda.»

Kay —kay, yemek anlamında kullanılıyordu. Jerry bile bilirdi bunu. Yemek sözcüğü, dağarcığında yoktu, onun yerine kay— kay vardı.

Ama yerlilerin alaylarına karşılık vermiyordu kız. Hiç konuşmuyor, adım bilmediği Van Horn'a bile karşılık vermiyordu.

Revirde zenci kızı bulduktan sonra. Kaptan, Jerry'yi güverteye geri götürdüklerinde vakit öğleyi çoktan geçmişti. Kaptanın kucağından iner inmez yeni bir şey keşfetti: Toprak. Onu görmüyor, ama hissediyordu. Burnu havada, ona bir haber getiren rüzgârı kokluyor, bu koku ona bataklıkların çürümüş toprak, bitkilerin buruk kokusunu, hatta duman kokusunu anımsatıyordu.

Arangi'yi Malayta'nın uç noktasına iten rüzgâr yavaşladı ve gemi daha ağır yol almaya başladı. Yelkenler çatırdayarak iniyordu. Bu kez Jerry, eskiden olduğu gibi, ana yelkene hor görürcesine ve alaylı alaylı bakmıyordu. Onun kendisi için korkulacak bir şey olmadığını bilseydi, çevresinde şöyle bir dolaşıp incelemek isterdi elbette.

Yavaşlamadan yararlanarak, tayfalara atış ve silah talimi yaptıran Kaptan Van Horn, büyük kamaranın üstünde yığılı duran yükleri de indirtiyordu. Jerry, birden yürümeye başladı. Ama üç adım önünde duran vahşi köpek, tetikte bekliyordu. Tehdit edici hırıltılar çıkararak kendisine bakıyordu. Bu çirkin hırıltılardan pek çok yaratık korkardı, ama Jerry, aldırmadı. Vahşi köpek, çabucak deliğine girince, Jerry, sıçradı, az daha yakalayacaktı onu. Boş kutuları ve şişeleri, tahta parçalarını bordanın üstüne yığdıran Kaptan Van Horn, bu yüzer nişangâhlara ateş etmek için bekleyen tayfalara buyruk verdi. Atışlardan etkilenen ve coşan Jerry'nin neşeli havlaması yaylım ateşinin sesine karışıyordu. Dönekler, çok önem verdikleri' atıştaki boş kovanları toplamak için güverteye tırmanmışlardı. Henüz sıcak olan delik kovanları kulak memelerine takıyorlardı. Bakır kovanların deliği çok küçüktü, bazılarından kibrit kutuları, pipolar yapıyorlardı. Daha büyükleri de vardı.

Kaptanla ikinci kaptanın bellerinde otomatik tabancalar, asılıydı. Sıra kendilerine gelince.

fayfaları ve zencileri hayran bırakan bir çabuklukla bellerinden çıkardılar. Adamlar, atışta hiç de becerikli değildi, ama Salomon Adalan'nda gemdi yöneten her kaptan gibi, Van Horn, çalılık ve kıyı zencilerinin kötü nişancı olduklarını biliyordu. Silahlarını kaptana karşı kullanmasalar bile, tayfalara güvenebileceğini de farkediyordu.

Borckman'ın silahı ilk önceleri tutukluk yaptı. Silahım temiz tutup yağlamadığı için kaptan kızdı ona. Sonra ona, kaç bardak yuvarladığını ve

neden atış yapamadığını sordu. Borckman'ın yüzü belli belirsiz kızardı, Van Horn da, listelemekten vazgeçti. Ama daha sonra, yelkenin gölgesine oturup Jerry'yi kucağına alınca, kulağına fısıldadı:

«İnsana kök söktürür, küçük Jerry'im, içkidir bu! Çok dikkatli olmam gerek, senin de öyle. Ateşi olduğunu söylüyor bar de! Gerçek değil, Jerry. İçki yüzünden, şnaps yüzünden! Ah! Ayık olunca, çok iyi bir denizcidir kendisi, ama şnaps içince bir işe yaramaz! Jerry, sen yasamın basındasın henüz, ama inan bana, şnapstan uzak dur. İnan bana yavrum, ihtiyar babanı dinle, içkiden uzak dur.»

Bunun üzerine, vahşi köpeğe saldırmaya hazırlanan Jerry'yi bırakarak Borckman'ın daha önce tadına baktığı içkiden içmek için, aşağıya, kamarasına indi.

Oraya açıkça ve korkusuzca giden Jerry için, vahşi köpeğin saldırısı çocuk oyunu gibi oldu. Üstün olmanın verdiği tatlı duyguyla doluydu içi. Köpekler krallığında, en azından Arangi'de, efendi Jerry idi. Rakibinin kim olduğunu anlamış görünen köpek, sığmağından çıkmıyordu, en azından Jerry güvertede olduğu sürece. O yokken bile, bu küçük ama gözüpek köpekten korkuyordu.

Öğleden sonra, yahşi köpeğe dersini verince, üst güvertede gezinen Jerry, kaptanı yere oturmuş, sırtını küpeşteye dayayıp, dizlerini çenesine çekmiş durumda buldu.

Dalgın dalgın önüne bakıyordu. Jerry, yaklaşıp çıplak baldırını kokladı. Van Horn, köpeğinin varlığını farketmiyor, hâlâ dalgın dalgın bakıyordu. Kıpırdamıyordu bile.

Jerry, başını efendisinin dizlerine dayayarak uzun uzun ve sevecenlikle baktı. O zaman Van Horn, onu gördü ve sevindi, ama kımıldamadı yine. Jerry, başka bir şey denedi: Efendisinin eli, açık olarak yana sarkmıştı, ön kolu dirseğinin üstünde duruyordu. Jerry, burnunu sokup durdu, sonra kımıldamadı. Başka şekilde olsaydı. Jerry, kumandanın bakışlarını denizden ayırıp ona göz kırptığını görürdü. Ama bu durumda, bunu göremiyordu Jerry. Bir süre sakin durdu, sonra güçlü güçlü soludu.

Bu kez Van Horn, kendini tutamayıp öyle gülmeye başladı ki, Jerry, ipeksi kulaklarını dikip, efendisinin parlayan gözlerinin içine baktı. Kaptanın

gülüşü, kuyruğunu kımıldattı. Yarı açık kolu, Jerrynin başını ve kuyruğunu kavradı, sonra ileri geri sarsmaya başladı.

Büyük bir mutluluktu bu; çünkü köpek, sarsıntıların şiddetinde ne öfkenin ne de tehlikenin olmadığını biliyordu. Michael’le yaptıkları gibi bir oyundu bu. Arasıra şakacıktan saldırır gibi yaparak, Biddy’le de böyle oynaşırdı. Bay Haggin'le de aynı şeyleri yapardı.

Kaptan, onu daha da sıkıştırınca Jerry, gittikçe yükselen homurtular çıkarmaya başladı. Ama bu da oyundu. Debeleniyor, burnunu kurtarıp, serbest yanıyla dişlemeye çalışıyordu.

Kaptan, onu çabucak itip bırakınca, dişlerini gösterip homurdanarak yeniden yapmasını istedi. Ara uzadıkça homurtuları ciddileşti, yavaş yavaş öfkelenmeye başladı. Bunu anlayan Kaptan Van Horn, pes eder gibi elini uzattı, «Jerry!» diye seslendi. Sesinde sitem ve dostluk vardı.

Durumu anlayan Jerry, kendini topladı. Bağışlanmasını diler gibi yaptı, utandı. Biraz önce saldırıya hazır olan köpek, birden yumuşak başlı ve söz dinler oldu; pembe diliyle yalayarak, elini öptü. Biraz sonra da, Van Horn'un kucağına yatmış, burnunu yanağına dayayarak, sevecenlikle yalıyordu. Gerçek bir sevgi gösterisiydi bu!

«Şaşılacak şey!», dedi Van Horn. «Altın gibi bir yüreğin ve yaldızlı tüylerin içinde sinir küpüsün sen. Şaşılacak şey! Jerry, sen minicik güzel bir köpeksin, hiçbir av köpeği seninle boy ölçüşemez. Yüreğin sevgi dolu, küçük köpek, sev beni! Ömrümce, seni severek mutlu edeceğim ben!»

Yalnızca pamuklu bir gömlek ve bacaklarını örten kısa bir pantolon giymiş, Arangi'yi yöneten Van Horn, gemisiyle vahşileri taşıyan, geceleri uyurken bile tabanca taşıyan Van Horn, yalnızca sert ve kaba insanların yaşadığı Salomon Adalarının patronu, başına ödüller konan Van Horn, gözlerinin yaşlarla dolduğunu hissetti. Ona sarılmış bu köpek de gözyaşlarını diliyle yalıyordu.

BEŞİNCİ BÖLÜM
DENİZDE BİR KÖPEK

Malayta Adası dolaylarında bazen su üstünde kayan, bazen fırtınadan dalıp çıkan Arangi'yi hafif bir tropik gecesi sarmalıyordu. Yavaşlayan güneydoğu rüzgârı neden oluyordu buna. Güvertede, açıkta yemek pişirme işi güçlükle yapılıyordu. Dönekler, kalafat yerine çekilip bekleşiyorlardı.

Saat sekizden, gece. On ikiye kadar olan ilk nöbet, ikinci kaptanındı. Yağmur sağanağına tutulan Van Horn, kucağında Jerry ile küçük kamarasına indi. Çok hareketli bir gün geçirmiş, çeşitli aksaklıklar yüzünden yorulmuştu. Jerry uykusunda patilerini kımıldatarak ve homurdanarak yatıp kaldı. Kaptan lambayı kısmadan önce ona bir göz attı.

Jerry, öyle derin uykudaydı ki, biraz hava almak için, battaniyesini ve yastığını alıp güverteye çıkan efendisini duymadı bile. Yağmur dinmişti. Ama rüzgâr kesildiği için küçük kamaranın havası nemli ve ağırdı. Soluk almak güçtü içerde.

Küçük köpek, patisinin altındaki en duyarlı yerinden gıdıklanarak uyandı. Üç parmak boyunda bir hamamböceği dolaşıyordu. Patisini salladı, kaçacağı yerde yavaşça yürüyen böceğe baktı. Yerde başkaları da geziniyordu. Jerry böylesine çok ve iri hamamböceğini görmemişti hiç. Duvardaki çatlaklardan irili ufaklı böcekler aşağı inip toplaşıyordu.

Bu işin usanç verdiğini, dur demenin geldiğini anladı Jerry. Bay Haggin, Rob ve Derby, hamamböceklerine böyle hoşgörülü davranmazlardı hiç. Onların yasası, kendi yasasıydı. Hamamböcekleri tropiklerin ezeli düşmanıydı. Pençeleri ve yer arasında ezmeyi düşünerek ilk böceğin üstüne atladı Jerry. Ama böcek, olağandışı bir şey yaptı uçup gitti, sanki haber vermiş gibi, tüm böcekler tekdüze vızıltılarla uçtular.

Yakalamayı deneyerek atladı, havada sıçradı. Ar aşıra başarıp birini yakalıyordu. Böcekler sözleşmişler gibi hep birden çatlaklara girince, savaş sona erdi.

Savaş alanın efendisi olarak yalnız kalınca, kendi kendine: «Komutan nerde?» diye sordu. Odada olmadığını biliyordu, ama yine de yatağa gidip kokladı. Bu arada kuyruğunu sallıyordu.

Bu komutan da nerdeydi ama? Bu düşünce, inşanda olduğu gibi, beynini kemiriyordu. Bir şeyler yapmalıydı. Kapı, açık kalmıştı. Jerry, zencilerin uyumakta olduğu bölmeye geçti. Balık istifi gibi, yere, sıraların üstüne uzandıklarından, Jerry'nin üstlerinden geçmesi gerekti. Onu koruyacak beyaz tanrı da yoktu yalanlarda. Korkuyu aklından çıkarmalıydı.

Komutanın büyük kamarada da olmadığını görünce, Jerry, dik merdivenden inmeye hazırlandı. O anda aklına zenci kız geldi. Revire gidip, eğer semirirse, Van Horn'un kendisini yiyeceğine inanan zenci kızı kokladı.

Merdiven başına geri dönünce, havaya baktı ve komutan onu aramaya gelir umuduyla biraz bekledi. Kuşkusuz oradan geçmişti, biliyordu bunu Jerry. İki nedeni vardı: Bu tek açık yoldu ye kokusunu duymuştu. Başlangıçta, aşağı inme denemesi iyi gitti, ama yolun üçte birine varınca, Arangi, hızla sallandı, Jerry yere düştü. İki üç zenci uyandı; yeşil yapraklara sarılı biber ağacı cevizi çiğneyerek kendisine bakıyorlardı.

Jerry, iki kez doğruldu, ama yine düştü. Birbirlerini uyandıran zenciler alay ediyorlardı kendisiyle. Dördüncüde yarı yarıya başarmışken, geri itildi birden. Zencilerin kahkahaları çın çın ötüyordu. Yeniden doğruldu ve gülüşen zencileri horlamak için homurdandı. Beyaz tanrıların buyruklarını yerine getiren aşağılık yaratıklardı ne de olsa.

Sert düşüşüne aldırmadan bir daha tırmandı. Bu kez Arangi, daha az sallandığından yukarıya çıkabildi. ön ayakları son basamağa ulaşınca, yeni bir sarsıntı oldu. Tüm gücüyle asılıp üst güverteye atladı.

Güvertenin ortasında, ambar ağzının önünde birkaç adam, Lerumie'nin yanma diz çökmüşlerdi. Gözdağı verir gibi gürültü çıkaran Lerumie'nin yanından geçip adamlara baktı. Geride bir zenci, dümen yekesini tutuyordu. Yanında da ikinci kaptan vardı. İkinci kaptan, eğilip okşadı ve bir şeyler söyledi. Jerry, o anda komutanın kokusunu aldı. Kuyruğuyla özür diler gibi bir hareket yapıp, efendisinin kokusunun geldiği yöne doğru gitti. Kaptan, sırtüstü yatmış, derin uykuya dalmıştı. İyice sarınmıştı, ancak başı görünüyordu.

Jerry kuyruğunu sevinçle sallayarak onu neşeyle kokladı. Ama efendisi uyanmamıştı. Sis gibi ince ve sinsi bir yağmur, Jerry'de efendisinin başıyla omzu arasında kalan üçgene girip uyuma isteği uyandırdı. Adam uyanıp

alçak ve uzaktan gelen bir sesle «Jerry!» diye mırıldandı. Jerry, ıslak burnunu yanağına sürterek karşılık verdi. Efendisi, yeniden uykuya daldı, ama Jerry uyumadı. Burnuyla örtüyü kaldırıp, iyice sokuldu. Bu hareketlerle uyanan Van Hom, ona yerleşmesi için yardım etti.

Ama Jerry, rahatlayamamıştı daha. Kımıldanarak, efendisinin kolları araşma girdi. O zaman derin derin içini çekip uykuya daldı.

Tayf alarm, yelkenleri ayarlarken çıkardığı gürültülerle birçok kez tedirgin oldu kaptan, her uyanışında Jerry'yi anımsayıp, ona daha bir sevecenlikle sarıldı. Öte yandan Jerry, uykusunda, bu okşamalara adama daha sıkı sarılarak karşılık veriyordu.

Jerry, kuşkusuz akıllı bir köpekti, ama yetilerinin de sınırı vardı. Genç ve tüylü bedeninin, kaptanda ne gibi bir etki yaratacağını bilemezdi. Eski bir olayı anımsayan Van Horn, küçük kızını kollarında tuttuğu zamanları düşünüyordu. Bu anı içine öylesine işledi ki birden uyandı. Belleğinden kovduğu anılar, gözünün önünde canlanıyordu yine. Hiç kimse, Salomon Adaları'ndan hiçbir beyaz, uyanıkken, bazen de uykusunda onu kovalayan bu imgeleri bilmiyordu. Salomon Adaları'nda uğradığı başarısızlığı aklından silip atması boşunaydı zaten.

Kollarında tuttuğu bu küçük vücut ona yavrusunu, karısını ve Harlem'deki küçük yuvasını anımsatıyordu. Evin içi çok sadeydi, ama çok mutlu bir havası vardı.

Annesininki gibi parlak, keten sarısı saçların küçük buklelerinin büyüyüp iki uzun saç örgüsü olduğunu gördü yeniden. Bu görüntüleri zihninden kovaladıkça, daha da belirginleşiyorlardı.

O günkü işi anımsıyordu. Buyruğunda çalışanları ve tramvay kazasını. Sağ kolu Clancey'e ne olduğunu soruyordu. Ah, sabahın üçünde, bir eczanenin vitrinine dalan tramvayı, oradan çıkarması için kendisini çağırdıkları o uzun gün! Zararı onarmak için gün boyu çalışmış, saat dokuzda hangara çekince, yeni bir çağrı gelmişti.

«İyi!» demişti aynı mahallede oturan Clancey, «bize pek uzak değil, işimizi bitirince, kentin aşağısında oturan biri, arabayı garaja çeker, biz de eve döneriz.»

«Uzun sürmez,» diye karşılık vermişti.

«Ne olmuş?» diye sormuştu Billy Jeffers. O da ekipte çalışırdı.

«Biri ezilmiş, çıkaramamışlar.»

O arada konuşulanları en ince ayrıntılarına dek anımsadı: Jeffers hakkında Clancey'in yaptığı şakaları falan...

Sonra, ardarda sıralanmış tramvaylar, kalabalık, kalabalığı itekleyen memurlar, bekleyen iki cankurtaran, sapsarı yüzlü, genç bir polis memuru: «Korkunç bir şey! İki kişiler. Onları çıkaramadık. Denedim. Biri hâlâ yaşıyor sanırım,» demişti.

Ama o. tasasız ve güçlü, böyle şeylere alışkın, günün uğraşıyla yorulmuş olan o, işinin çabuk bitip evine döneceğini düşünerek neşeyle karşılık vermişti. Sonra da dört ayaküstünde çömelerek tramvayın altına girmişti.

El fenerinin düğmesine basarken görüyordu kendini. Çok iyi tanıdığı iki, sarı saç örgüyü görünce gözlerine inanamadı!

«Biri, hâlâ yaşıyor mu?» diye sormuştu polis.

Adam, sorusunu yinelerken, Van Horn, feneri yeniden yakmak için büyük bir çaba harcıyordu. Karşılık veren sesini yeniden duydu: «Birazdan söylerim.»

Bakmış, uzun uzun bakmıştı.

«İkisi de ölmüş,» diye karşılık vermişti sakince. «Clancey, üç levye yerleştirin, siz de öteki uçtan bir levyeyle gelin.»

Şimdiyse o, burada, sırtüstü yatmış duruyor, geminin sarsıntısıyla sisli bir bulut örtüsü, görünen tek yıldızı uzaklaştırıyordu. Eski acısı yüreğini yakıp kavuruyordu, ağzı ve gözleri acıdan kavruluyordu... Kimsenin bilmediği şeyi —düşünmemek için viski içip, Arangi gemisiyle zencileri taşıyarak, yaşamını neden tehlikeye attığını, bu adalarda neden dolaştığını— bir tek kendi biliyordu.

Bu korkunç görüntüleri yeniden anımsadıktan sonra kaptan, Jerry'nin küçük başının yanında olmasından mutluluk duyarak, yeniden uykuya daldı. Jerry, düşünde Meringe'i, Bay Haggin, Bob, Biddy, Terrence ve

Michael'i görerek yavaşça iç geçirirken, Van Horn, uyanıp dostunu okşadı ve sert bir şekilde: «Zencinin biri bu köpeğe dokunsun da göreyim...» diye söylendi.

Geceyarısı, ikinci kaptan, kendini uyandırmaya geldiği zaman, gözlerini açmadan önce bilinçsizce iki şey yaptı. Birinci hareketi, sağ elini, belindeki tabancaya uzatmak, ikincisi de, «Zencinin biri bu köpeğe dokunsun da göreyim...» diye homurdanmak oldu.

«İşte, Kopo Burnu.» diye açıkladı Brockman. İki adam rüzgâr yönündeki kara görüntüsüne bakıyorlardı. «On milden fazla yol yapmadık, hava da pek sağlama benzemiyor.»

«Oralarda bir sağanak var,» dedi Van Horn, parmağıyla kümelenen bulutları göstererek.

İkinci kaptan, bir örtü alıp güverteye henüz yerleşmişti ki, karadan esen fırtına, Arangi'yi dokuz millik bir hızla sakin denize sürüklemeye başladı. Jerry, komutanla birlikte nöbet tutmaya başlayınca, peşinden gitmek için ayaklandı, Jerry beş dakikalık bir dersten sonra da örtülerin araşma girmeye razı oldu.

Saat dörtte, ikinci kaptan nöbeti devraldı.

«Otuz millik kazancımız var, ama şimdi işler sarpasardı yine,» dedi Van Horn. «Karadan esen fırtınaya karşı uyanık olun! Serenleri ambar ağzına çekerseniz daha iyi olur.»

Komutan, örtülerin araşma girince Jerry, kımıldadı, eski bir alışkanlıkla kucağına yerleşti, sonra sevinçle soluklanıp, pembe diliyle Van Horn'un yanağına bir öpücük kondurdu., Adam ona sarılınca, yeniden uykuya daldı.

Yarım saat sonra, dünyanın sonu gelmiş gibiydi. Jerry, komutanın ani sarsmasıyla uyandı, Arangi'nin güvertesi, dikine kalkmıştı ve Jerry karanlığa yuvarlandı. Fırtınanın şiddetiyle tüm halatlar çatırdıyordu.

«Büyük sereni taşıyın! Çabuk olun!» diye bağırdı, kaptan.

Ardından koca yelkenin çatırtıları duyuldu. O sırada Van Horn, elleriyle yelkeni desteklemeye çalışıyordu.

Borckman'ın çığlıkları, tayf alarm gürültüleri kulaklarına geldiği sırada, Jerry, kaymaya devam ediyordu. Çarpınca, bir yerinin kırılacağı kesin olan küpeşteye toslamadı. Okyanusun ılık suları, düşmesini yumuşattı. Yüzmek için çırpınmak isterken, sarılan halatlar hareketini engelliyordu.

Ama yüzdü yine de; yaşamını kurtarmak, ölmekten korktuğu için değil tek bir düşüncesi yüzünden: «Komutan nerde acaba?» Kendisini kurtarmayı hiç düşünmüyordu. Sevgili dostunu bir daha görmek istiyordu yalnızca. Bir felaket anında, bir anne çocuğunu nasıl düşünürse, Jerry de, bu tufanda, efendisini yeniden görmek için yanıp tutuşuyordu.

Fırtına, patladığı gibi birden kesildi. Arangi, son sarsıntıyla Jerry'yi lomboz deliğinin yanında bırakarak dengesini buldu. Ayakları açık, ellerinde halatlarla duran komutanın yanma gitti hemen. Kaptan:

«Artık rüzgâr, fırtına kalmadı!» diye bağırıyordu.

Jerry’nin neşeyle soluk alan ıslak ve yumuşak burnunu hissedince, okşamak için eğildi. Karanlıkta onu göremiyordu, ama kuyruğunun düzenli sallanışını sezebiliyordu.

Bulunduğu yere çok sıkı tutunduğu için, Jerry, bu kez kaymadı. Buyruklar veren efendisinin sesini artık duymuyordu, ama birkaç saniye sonra takıldığı tellerin arasından küfrettiğini işitti. O zaman, Jerry, tiz bir sesle bağırıp, örtülerden kurtulmak için debelendi. Efendisinin basma bir şey gelmişti, seziyordu bunu. Ama ne olduğunu bilmiyordu, bu kargaşada hiçbir şey düşünemiyordu.

Yeni bir ses duyabilmek için hırlamayı kesti. Kudurmuş gibi çarpan yelken çatırtılarından ve bağırışlardan başka ses yoktu. Bunun, yarım kalan manevra sonucu olduğunu bilmediğinden, başlarına bir felaket geldiğini sanıyordu.

Gürültü gitgide artıyordu. Bir el örtüyü yokladığı zaman yeniden hırlamaya başladı. Susup kokladı, kumandan değildi bu. Bir daha koklayınca, gelenin, annesinin bir gün önce sahilde kovaladığı, kendisini tekmeleyen ve geçen hafta da Terrence'e koca bir taş atan Lerumie olduğunu anladı.

Örtüyü bağlayan halat içindekileri yoklayan bir el tarafından çözüldü, öfkelenen Jerry, vargücüyle havladı. Beyaz bir tanrıya ait, kendi gibi bir köpek, bir zenci için dokunulması yasak bir şey değil miydi? Küçüklüğünden beri, beyaz bir tanrının köpeğine, bir zencinin el süremeyeceğini biliyordu. Herkesin can derdine düştüğü şu anda Lerumie, ona dokunmaya kalkışmıştı ha!

Parmaklarının dokunmasıyla, Jerry, sivri küçük dişlerini gösterdi; ama zencinin boşta kalan eli, zorla ağzına girip, çenelerini ayırınca; parmakları bırakmak zorunda kaldı.

Öfkeyle boş yere debelendi Jerry. Boynundan boğarcasına yakalanıp havaya atıldı. O zaman bile öfkesi yatışmadı. Denize düştü, bir hayli su yuttuktan sonra, yüzeye çıktı. Soluğu kesiliyordu, ama yüzüyordu yine de. Yüzmeyi tek başına becermişti. Soluk alır gibi, gayet doğal bir şekilde öğrenmişti.

Rüzgâr, çılgınca esiyordu. Fırtınayla yükselen dalgalar, ağzına, burnuna giriyor, gözlerine çarpıp kör ediyordu. Çabalarken, soluk almak için burnunu havaya dikiyordu. Suyun içinde dik duramayınca, ayaklarını vurması da bir işe yaramadı ve battı. Biraz daha deniz suyu yuttuktan sonra suyun üstüne çıktı, ama bu kez içgüdüsel olarak ‹boylamasına uzanıp yüzdü.

Karanlık ve kargaşa arasında, büyük yelkenin çatırtıları, tayfaların keskin çığlıkları, Borckman'm küfürleri duyuldu. Bu sesleri, kaptanın haykırışları bastırıyordu:

«Halatlara asılın! Hızlı! Daha hızlı! Yukarı çekin! Çabuk, daha çabuk!»

ALTINCI BÖLÜM

KURTARMA

Dalgalı denizde çırpınan Jerry, kaptanın sesini duyunca, uzun uzun havlayarak, yeni efendisine duyduğu derin sevgisini dile getirdi. Ama Arângi, uzaklaştıkça sesler de uzaklaşmıştı. O zaman Jerry, gecenin yalnızlığında, yitmiş bir çocuk gibi acı acı bağırmaya, inlemeye başladı.

Soğuk ve acımasız okyanusta, onu ürküten şeyi, ölümün güçlülüğünü belli belirsiz seziyordu. Ama ölümün ne olduğunu bilmiyordu. Var olmadığı zamanı bilmediğinden, yok olacağı zamanı da kavrayamıyordu

Buna karşın, gizemli bir önsezi onu kasıp kavuruyor, sinirli çırpınışlarla ortaya çıkıyordu. İnsanların, ne olduğunu bildikleri ölümü, bilinçsiz olarak şöyle böyle anlayabiliyordu.

Karabasan gören biri kurtulmak için nasıl çabalarsa, Jerry de uçsuz bucaksız ve tuzlu bu evrende öyle çırpmıyordu. Acı ve sevinçlerle dolu bu dünyada, yitip gitmiş bu altı aylık köpek de bu nedenle ağlıyor, içini çekiyordu.

Ana yelken sürüklendikten sonra daha sağlamlaşan Arangi'de Van Horn ve Borckman, daha da yakınlaştılar birbirlerine. Rüzgâr yavaşlamış, yağmur başlamıştı.

«Çifte fırtına,» dedi Van Horn. «Hem sancaktan, hem de iskeleden sarıldık.»

«Üstümüze gelmeden önce ikiye ayrılmış olmalı,» diye ekledi ikinci kaptan.

«Ardından da yağmur getirdi,» dedi Van Horn. «Hey!» diye bağırdı, «dümendeki! Ne oluyor orada?»

Randa yelkeninin koyvermesiyle, geminin arka yelkeni sönmüş ve ön yelken karşı yöndeki rüzgârla dolmuştu. Arangi gerisin geri gitmeye başlıyordu. Yani, Jerry'ye yaklaşıyordu. Dümendeki zencinin hatası, terazinin kefesini onun yönünde ağırlaştırmıştı.

Arangi'nin yönünü ayarlayan Van Horn, Borckman'ı güvertedeki halatları düzeltmekle görevlendirdi; kendi de yağmurun altında diz çöküp, kestiği palamarları onarmaya başladı. Eski hızını yitiren sağanağın uğultusu da kesilmişti. Denizden gelen bir ses ilgisini çekti. Daha iyi duymak için işini bıraktı, Jerry'nin bağırışını tanıyınca donup kaldı.

«Köpek yavrusu denizde!» diye bağırdı Borcman’a. «Çark etmeliyiz!»

Dönekleri yararak kendi de arkaya koştu.

«Hey! Oradaki!» diye seslendi; «randa yelkenini indir!»

Dalgalara göz atınca, Jerry'nin sesinin geldiği yönü belirledi hemen.

«Tam yol sancak!» diye bağırdı dümenciye. Sonra kendi de koştu, dümeni çevirirken: «Doğu-kuzey-doğuya, doğu-kuzey-doğuya!..»

Jerry'nin çağrısını yeniden duyabilmek için kulağını uzattı. Uzun süre beklemedi. Arangi’nin çark etmesine karşın, rüzgârın ve akıntının küçük canlı enkazı sürükleyebileceğini düşündü. Borckman'a küçük balina teknesini hazırlaması için bağırdı; kendi de elektrik fenerini ve pusulayı almak için koşarak aşağı indi.

Arangi, çok küçük olduğundan, balina teknesi arkadan çifte halatlarla bağlanmıştı ancak. Borckman, rüzgâr yönüne girince, Van Horn yetişti ona.

Dikenli tellere takılmadan, adamları teker teker bmdordi, kendi de en son bindi.

«Güverteye seyyar bir lamba asın. Borckman! Çark etmeye devam! Büyük yelkeni kasmayın.»

Dümene geçip kürekçileri yüreklendirdi. Tekneyi yönetirken bir yandan da pusulaya bakıyordu. Sonra bu pusulanın Arangi'dekinden iki nokta daha geri olduğunu anımsadı ve gerekeni, yaptı.

Ortalığa kulak kabartmak ve Jerry'ye seslenmek için arasıra kürekçileri durduruyordu. Rüzgâra karşı çemberler çizdi, ilerledi, geriledi, Jerry'nin bulunacağı bölgeleri hesaplayıp taradı.

«Siz,» dedi kürekçilere, «beni iyi dinlemek. Bana kim haber vermek köpeği, ben ona iki kez onar bağ tütün ve beş arşın bez vermek!»

Yanıtı saat sonra, küçük köpeğin bağırışını ilk duyana iki kez onar bağ tütün ve beş arşın bez veriyordu...

Jerry çok kötü durumdaydı. Yüzmeye ve ağzına deniz suyu girmesine alışkın olmadığından, Van Horn'un fenerinin ışığını gördüğü zaman ağırlaşmaya başlamıştı. Gördüğü ışıkla, efendisinin gelişi arasında bir bağlantı kuramadı. Bunun, bir yıldız olup olmadığını bile düşünemedi. İnlemeyi ve tuzlu suyu yutmayı sürdürdü. Ama sonunda, efendisinin sesini tanıyınca, sevinçten deliye döndü. Karanlıkta dikilmeyi, ayaklarını efendisinin omuzlarına sarılıyormuş gibi yapmayı denedi. Ama beceremedi. Boşluğa rastladığından, dikey durumunu bozdu, dibe indi, sonra tüm gücünü toplayarak su yüzüne çıktı.

Bu durum bir dakika kadar sürdü. Bu arada Van Horn'un sesine karşılık veremiyordu. Ama gücünü toplar toplamaz, sevinçle havlamaya başladı. Efendisi, onu, boğazını yakan ve kör eden tuzlu sudan çıkardı. Kendisini ölümün kollarından kurtardığı için efendisi; gerçekten bir tanrıydı. Hem de sahici bir tanrı.

Biraz sonra kürek seslerini işitti. Van Horn' un sesi kürekçileri gayrete getiriyordu hâlâ...

«Tamam, Jerry’ciğim, ha gayret!.. Siz de biraz canlanın bakalım!.. Geliyoruz. Jerry, işte!..

Çok iyi Jerry!.. Yavaş, yavaş!..»

Jerry, yaklaşan şalupayı gördü birden; fenerin parlak ışığı gözlerini kamaştırıyordu. Sevinçle havladı. Efendisinin, tüylü boynundan yakalayıp, havaya kaldıran ellerini hissetti.

Yağmurdan sırılsıklam olmuş Van Horn'un kollan araşma ıslak ıslak sığındı. Kısa kuyruğu hızlı hızlı sallanıyor, gövdesi onu tutan kolların arasına büzülüyor, dili de komutanın yüzünde, yanaklarında, çenesinde neşeyle geziniyordu. Efendisi, ıslaklığını, bunun ardından gelebilecek sıtmayı düşünmüyordu bile. Tek bir şeyin farkındaydı: Sevgili köpeği, sağ salim kollarının arasındaydı.

Kürekçiler yeniden küreklere sarıldığında, Jerry'yi kucağında tutarak, kolu ve kalçasıyla dümeni kullandı.

«Küçük sevincim!» diyordu durmadan. «Benim küçük, yürekli yavrum!»

Jerry de kaybolduktan sonra bulunan küçük çocuklar gibi ağlayarak, inleyerek karşılık veriyordu. O da tir tir titriyordu, ama soğuktan değil de kendisini saran coşkudan. :

Gemiye dönünce, Van Horn, ikinci kaptana:

«Köpek, gemiden atlamadı,» dedi. «Dalga da sürüklemiş olamaz, çünkü çok iyi sarmıştım, iple de bağlamıştım.»

Adamların arasından geçti, el fenerini, bırakmış olduğu örtüye tuttu.

«İşte kanıtı! İp kesilmiş, düğüm çözülmemiş bile. Kim yaptı bunu?»

Gözleri öfkeden parlayarak, feneri, adamların yüzlerine tuttu. Tüm gözler yere indi.

«Bu köpek konuşabilseydi,» dedi, «bunu kimin yaptığını anlardım!»

Sonra, ayakları dibinde duran Jerry'ye eğilerek, ekledi:

«Sen, onu tanıyorsun, Jerry. O alçak zenciyi tanıyorsun sen!» dedi. Parmağıyla zencileri gösteriyordu.

Bir an çok etkilenen Jerry, havlayarak dört bir' yana sıçramaya başladı.

«Sanıyorum ki, köpek, onu bana gösterecek,» dedi Van’ Horn, ikinci kaptana. «Gel Jerry, ara onu, yakala onu! O, nerde Jerry? Ara! Ara!»

Jerry, komutanın bir şeyler istediğini anladı. Efendisinin ne istediğini bulmak istiyordu, ona hizmet etme isteğiyle doluydu içi. Birden aklına bir fikir geldi ve atıldı. Çevresindeki zenciler, ona yol açmak için kenara çekildiler. Eski sandıkların yığılı olduğu sancak yanma koştu. Vahşi köpeğin saklandığı aralığa burnunu soktu ve kokladı. Evet, o, oradaydı: Kokusunu almakla yetinmemişti, homurtularını da duyuyordu.

Anlamak için gözlerini kaptana çevirdi. İstediği bu muydu? Vahşi köpeği kovalaman mıydı acaba? Ama, efendisi gülmeye başladı, başka şey aradığını belirtmek için elini salladı.

Fare ya da hamamböceği vardır diye, yerleri koklayarak ilerledi. Van Horn'un, kendisinden başka bir şey istediğinin bilincindeydi ama... Ona

iyilik etme isteğiyle yanıyordu yüreği. Belirli bir nedeni olmadan zencilerin bacaklarını koklamaya başladı yeniden.

Efendisinin yüreklendirici sözleri ve etkisi gitgide artıyordu. Zenci tayfaları ve dönekleri bacaklarından tanımalıydı. Lerumie'nin yanına gelinceye dek, teker teker adamların önünden geçti çabucak.

O zaman, efendisinin ondan beklediği şeyi unuttu. Yalnızca, Lerumie'nin kendisini yakalayıp denize atışını anımsadı.

Öfkeyle çığlık atarak Lerumie'nin üstüne atıldı. Lerumie, güverte boyunca kaçtı, zencilerin gülüşmeleri arasında Jerry, onu kovaladı. Güvertede koşarken, birkaç kez, dişlerini kaçağın baldırlarına geçirdi. Sonra Lerumie, arma boyunca tırmandı. Jerry, aşağıda öfkeden kuduruyordu.

Zenciler, arada belirli bir uzaklık bırakarak çevresinde toplandılar. Van Horn, Jerry'ye yaklaşıyordu. Kaptan, armaya çıkmış olan zencinin üstüne feneri tutunca, Jerry'nin adamın koluna geçirdiği diş izlerini gördü. Anlamlı bir hareketle, onları Borckman'a gösterdi. Komutan Jerry'yi kollarına aldı, yatıştırıp kutladı.

«Çok iyi, Jerry. Ona mühürünü basmışsın! Aferin! Akıllı köpeğim benim!..»

Armalara yapışmış olan Lerumie'ye döndü. «Adın ne senin?» diye sordu sertçe.

«Ben, Lerumie,» dedi beriki, acıklı bir sesle.

«Pendouffryn’den misin?»

«Ben, Merige'den.»

Kaptan düşündü. Ne de olsa, o da bir dönekti. Bir-iki gün sonra da karaya çıkınca, özgür olacaktı.

«Vallahi,» diye sürdürdü, «ben sana çok kızmak. Çok, çok, öfkeli ben! Benim köpeği neden suya attın?»

Lerumie, ne diyeceğini bilemedi. Gözlerini umutsuzca sağa sola çeviriyordu.

Kaptan, sorusunu yineledi, öteki, hâlâ gözlerini kaçırıyordu.

«Bu köpek benim. Seni döver, ayağımın altında ezerim, anladı?» diye azarladı onu.

«Anladı,» diye karşılık verdi Lerumie, acınacak bir durumda.

Dönekler, uyumak, için kamaralara indiler. Tayfaların yardımıyla Borckman, yelkenleri kastı; Arangi, yoluna koyuldu. Van Horn, kucağında Jerry'yle örtünün altına uzanıp yattı.

YEDİNCİ BÖLÜM

JERRY’YE DOKUNMAK YASAK

Van Horn ertesi sabah saat yedide kalktı ve Jerry'yi örtünün altından çıkardı. Bizimki, güne, deliğinden çıkmış olan vahşi köpeği kovalayarak başladı; sonra Lerumie'nin üstüne atılarak, zencilerin gülüşmelerine neden oldu.

Daha sonra efendisiyle kahvaltı yaptı. Kaptan, yemek yerine, sigara kâğıdına sardığı iki gram kinini kahveyle içtikten sonra, ikinci kaptana, gidip yatacağını söyledi. Güverteyi yakıp kavuran güneşe karşın Van Horn'un dişleri birbirine çarpıyor, tir tir titriyordu; Jerry'yi kucağında salladı.

Tanrısının kolları arasında Jerry, sevmenin ve sevilmenin büyük hazzını tadıyordu. Sevgi ve Lerumde'ninküer gibi kin duyguları içermedikçe, hayranlık gösterilerinin, ona göre özel bir anlamı yoktu. Bir tek şeyden kuşku duymuyordu, efendisiyle yaşamış olduğu birkaç saatten beri onu, şimdiye dek tanıdığı beyaz tanrıları Bay Haggin, Bob ve Derby'den daha üstün tutuyordu.

Van Horn, peşinden gelen Jerry'ye aldırmadan aşağı indi. Kaptan, Jerry'yi artık düşünmüyorsa bu, onu yakıp kavuran ateş yüzündendi. Sarhoş gibiydi Jerry, işlerin iyi gitmediğini sezdi.

Efendisi, kendinden geçerek sayıklamaya başlıyordu. Merdivenden yavaşça inerek, yatağına doğru gitti. Jerry, onun inişini kaygıyla izledi. Ama kaptan, Jerry'yi düşünecek durumda değildi. Düşmemek için konarını açarak, büyük kamaraya geçti ye yatağının bulunduğu küçük kamaraya girdi.

Bir çeyrek saat sonra, Jerry, duramadı. Efendisinin gidişiyle güneş, eski pırıltısını yitirmiş gibiydi. Vahşi köpeğe uymayı canı hiç istemiyordu. Lerumie, yanandan sakınmadan geçti, isteseydi onu korkutup, güverteden kaçırabilirdi. Burnuna kıyıdan binlerce koku geliyordu; hiçbirine aldırmadı. Ana yelkenin başının üstündeki çatırtısına bile aldırış etmedi.

Burnunu kuzey yıldızına dikip, ulumak için arka ayakları üstüne dikilmeye hazırlanırken, birden aklına bir düşünce geldi. Bu düşüncenin

nasıl aklına geldiğini kestirmek güçtü. Dün, havuç yemek isteyen bir adamın, bugün, havucu görünce neden tiksindiğini anlamamasına benziyordu. Bir caniyi yargılayıp da ona beş ila dokuz yıl arasında bir ceza verilmesini isteyen bir yargıcın, adamı sekiz yıla mahkûm etmesinin nedenlerini de kestirmek zordu. Yarı tanrı insanlar bile, karar verirken, neyin etkisi altında kaldıklarını anlayamazlardı.

Jerry'ye gelince, o da havlamaya havlanırken, beyninde başka bir düşünce belirivermişti. Kuklanın kendisini çeken iplere boyun eğdiği gibi, o da, buna boyun eğip, ikinci kaptana aramak için sancak yanına dönüp güverteden geçti.

Kendisini korkunç merdivenden indirebilecek olan Borckman'a akıl danışmak istiyordu. Ama Borckman, sevgi nedir bilmezdi, üstelik de işi vardı. Dümenciye buyruklar vererek, güverteyi yıkayan, bakırları ovan adamlara göz kulak oluyor, bu arada da, arkada mizana direğiyle çuvalların arasındaki oyuğa sakladığı bir şişeden viski içiyordu.

Jerry, yolunu kestiğinde Borckman, işlediği küçük bir hata nedeniyle dümenciyi azarladıktan sonra değerli şişesine doğru gidiyordu. Ama Jerry, Lerumie'ye yapmış olduğu, gibi, onun önünde hırçınlık göstermedi. Tam tersine, konuşamayan biri gibi, hareketleri saygılı ve ölçülüydü. Kulakları düşük, kuyruğu hafifçe sallanıyordu, bakışları anlamlıydı.

Ama Borckman, onu dört ayaklı biri olarak gördüğünden, aşağılık bir yaratık gibi davranıyordu. Derdini anlatma yolları arayan bu sevecen köpeğin güzel görüntüsü, ona göre, sevgili şişesine giden yolu tıkayan bir engelden farksızdı.

Sanki gereksiz bir eşyaymış gibi vurulan sert bir tekme Jerry'yi yana itti: Kaygan güvertede dengesini yitiren küçük köpek, yeniden doğrulup, kendisine sert davranan beyaz tanrıya; baktı. Lerumie'ye yaptığı gibi yapmayarak, dişlerini göstermedi, homurdanmadı. Borckman, Lerumie değildi; iki ayaklı, efendisi ve Bay Haggin gibi beyaz derili, üstün bir tanrıydı o. Üvey annesinden bir tokat yiyen çocuk gibi, bu hakareti sineye çekti.

İki tür sertlik olduğunu anlayarak hınç duyuyordu yine de. Sevgi belirtisi olan sertlik; yani efendisinin onu kuyruğundan yakalayıp dişleri birbirine

çarpıncaya dek sarsması, oyuna yeniden başlaması için fırlatıp atmasıydı. Jerry için büyük bir mutluluktu bu, çünkü tanrısıyla aralarında yakınlık sağlıyordu.

Ama Borckman'ın sertliği bambaşkaydı; çünkü sevecenlikten ve yumuşaklıktan yoksundu. Jerry, ayırımı tam olarak hissedemiyordu, fakat adaletsizliği ve hakareti sezebiliyordu. Elindeki şişeden içen başı yana eğik adamı anlamak için kendini zorlayarak, kımıldamadan öylece durdu. Adamın gırtlağı büzülüyor, yutkunurken sesler çıkarıyordu. Sancak yanına giden ikinci kaptanı gözleriyle sessizce, izledi.

Sevmediği ve hiç anlamadığı bu tanrının yanından ayrılan Jerry, ambar ağzına gidip, başını efendisinin gözden kaybolduğu yere dayadı. Onunla birlikte olmak için yanıp tutuşuyordu; çünkü seviyordu onu ve ona muhtaç olduğunu sezinliyordu. Gençliğinden gelen tüm deneyimsizliğiyle inledi, acısını haykırdı aşağıya. Güvertede kendisine gülen ve alay eden zencilere öfkelenemeyecek kadar büyüktü acısı.

Güverte parmaklığından, kamaraların tabanına kadar olan yükseklik yedi ayaktı. Bir kaç saat önce bu dik merdiveni tırmanmıştı, ama şimdi bu merdiveni inmenin olanaksızlığını anlıyordu artık. Sonunda, denemeyi göze aldı. Ne yaparsa yapsın, bu merdiveni asamayacağını anladı, başını eğip, yiğitçe ve çok güzel bir sıçramayla boşluğa atıldı. Meringe'de olduğu gibi, timsah dolu göle atlayış kadar tehlikeliydi bu, biliyordu. Ama büyük sevgiler özveri isterdi.

Yanlamasına yere kapaklandı. İlk çarpmayla soluğu kesildi, ikincisi onu sersemletti. Bilinçsizce ve titreyerek yatarken, efendisine koşmak istermiş gibi ayaklarını oynattı. Zenciler halâ gülüyorlardı; hareketsiz kaldığında da gülüşleri kesilmedi. Barbarlıktan başka bir şey tanımayan bu vahşiler, can çekişen, belki de ölen bir köpek karşısında bile gülünç bir yan görebiliyorlardı.

Jerry'nin kalkıp, sallanan Arangi'de ayakta durması, kendini toparlaması için dört dakika geçti. Kendine gelince, efendisini bulma isteği canlandı. Ya zenciler? Tasası ve sevgisi karşısında onları unutmuştu. Beyaz efendilerin korkusu olmasa, kendisini öldürüp yiyecek olan zencilerin alaylarım farketmiyordu bile. Gözlerini çevirip, onlara bakmaya bile tenezzül etmeden büyük kamaraya geçti, efendisinin uzanıp yattığı yere geldi

Sıtmaya hiç yakalanmamış olan Jerry anlayamıyordu. Yine de içinde büyük bir sıkıntı vardı; çünkü efendisinin durumu kötü görünüyordu. Yatağa atlayıp, göğsüne çıktı, diliyle terden ıslanan yüzünü yaladı. Ama efendisi onu tanımadı hiç. Tam tersine, şiddetle itti.

Bu sert hareket sevecenlikten yoksundu. Kendisini tekmeyle kovalayan Borckman'ın yaptığına da benzemiyordu hiç.

Kolunun erişemeyeceği bir yerde, arka ayakları üstünde oturan Jerry, kendisini tanımayan, ama sevdiğinden emin olduğu tanrısına yaklaşmak ve onun terli yüzünü yalamak istiyordu. Olanca üzüntüsüyle paylaşıyordu efendisinin acısını.

«Ya, Clancey,» diye söyleniyordu Van Horn baygınlığı sırasında «işler iyi, sürücülerin saçmalıklarını onarmak için iyi bir ekip yok. Üç levye alın, Clancey... Öne geçin...» Sonra başka görüntüler geliyordu: «Sus! Canım babanla böyle konuşma! Güzel sarı saçlarına dokunmamı istiyorsun!.. Ah, ne güzel gemi! Ne de güzel kayıyor denizde!..»

Tümceler ardarda sıralanıyordu; kolları da durmadan sallanıyordu. Yatağın kıyısına büzülen Jerry, efendisine yardım edememenin acısıyla ağlıyordu. Tüm bunları anlayamıyordu. Poker oyununu, gemileri yönetmesini, tramvay kazalarını onarmasını ya da Harlem'deki evde küçük bir kızın saçlarım taramasını bilmiyordu.

«Her ikisi de ölmüş!» diye söylendi. Van Horn; sanki «Saat kaç?» der gibiydi. Sonra: «Ah, ne güzel örgüler, sarı, altın örgüler!» diye inledi.

Yüreğini parçalayan acıyla hıçkırarak, bir an kımıldamadı. Jerry için en uygun andı bu. Kolunun altına kayıp başını omzuna ve ıslak burnunu yanağına dayayıp efendisinin yanma büzüldü. Kol sıkıldı, bilek okşama için büküldü, bu sıcak ve yumuşak vücudun dokunmasıyla kaptan baygınlığından sıyrıldı, gözdağı verir gibi mırıldandı: «Zencinin biri, bu köpeğe dokunsun da göreyim!..»

SEKİZİNCİ BÖLÜM

TANRI'NIN ADALETİ

Van Horn'un sıtması bir saat sonra bol terlemeyle sona erdi. Rahatlayıp kendine geldi. Çok bitkindi, örtüleri kaldırıp Jerry'yi tanıyınca rahat bir uykuya daldı.

İki saat sonra, ambar ağzına çıkmak için ayağa kalktı. Yan yola varınca Jerry'yi güverteye bıraktı, unutmuş olduğu bir şişe kinini almak için kamarasına döndü. Ama hemen gelmedi. Borckman'ın yatağının üstünde duran uzun çekmece ilgisini çekti. Tahta çengel kalkmıştı, sarsıntıdan düşecek şekilde açık duruyordu. Durum ciddiydi. Geçen geceki fırtınada çekmece düşmüş olsaydı, Arangi ve içindeki seksen kişi yok olacaktı. Çünkü çekmece dinamit kapsülleriyle, füminat kapsülü kutularıyla, tüfek ve tabanca mermileriyle doluydu. İçindekileri çıkarıp, özenle yeniden yerleştirdi, çengeli tornavidayla sağlamlaştırdı.

Bu arada Jerry yeni ama pek de hoş olmayan serüvenler peşinde koşuyordu. Jerry, efendisini beklerken, vahşi köpeğin her zamanki yerinden on adım kadar ötede yatmış olduğunu gördü. Hemen usulca yaklaşmaya başladı. Başaracağına emindi bu kez, çünkü vahşi köpeğin gözleri kapalıydı; uyuyor gibiydi.

O sırada, güvertede viski şişesine doğru yürüyen ikinci kaptan, gökgürültüsünü andıran bir sesle «Jerry!» diye bağırdı. Jerry, saygılı bir şekilde kulaklarını indirdi ve kuyruğunu sallamaya başladı. Ama, düşmanını yakalama isteğini açıkça belirtti. İkinci kaptanın sesiyle gözlerini açan vahşi köpek, Jerry'yi görünce hemen sığınağına girdi, daha sonra çıkıp dişlerini gösterdi ve homurdandı.

Borckman'ın araya girmesiyle; isteğine ulaşamayan Jerry, efendisini beklemek için yeniden ambar ağzına döndü. Ama içkiye pek dayanıklı olmayan Borckman'ın aklına, çılgınca bir düşünce geldi. Jerry'ye iki kez seslendi; Jerry çağrılara kulaklarını indirerek ve kuyruğunu sallayarak karşılık vermiş, ama ambar ağzından ayrılmamıştı.

Güverteyi geçen Borckman, dümenciye sarhoş gözlerle baktıktan sonra Jerry'nin bulunduğu ambar ağzına geldi.

Jerry'yi omzundan ve burnundan yakalayıp bağırtmcaya dek var gücüyle sarstı. Sonra Jerry'nin çenesini sıktı, ama sıkıştırmasında Van-Horn'un sevecenliği yoktu. Jerry'nin başı ve vücudu sarsıldı, dişlerini acıyla gıcırdattı, son hızla güvertenin üstünde kaydı. Ne var ki Jerry, kendi dengine, kendinden büyüklere ve hatta vahşi köpek gibi kendinden aşağı olanlara karşı, büyük bir hoşgörüyle doluydu. Yetenekleriyle böbürlenmezdi. Ona saldırdığı ya da kovaladığı zaman bile. onu alt etmekten çok, davranışıyla ilgilenirdi.. Borckman'la, efendisiyle oynadığı gibi oynamak istemiyordu canı. Çünkü Borckman iki ayaklı tanrı olmasına karşın, ona aynı sevecen duyguyu aşılamıyordu.

Jerry, tüm kibarlığını gösterdi yine de. Van Horn'la yaptığı gibi, salto durarak geri döndü. Aslında hiç istemediği halde, bu gülünçlüğe kendini zorluyordu. Yapmacık homurtular çıkararak hoşlanıyormuş gibi yapıyordu.

Kuyruğunu dostça sallıyor, hem dostça, hem de vahşice homurdanıyordu; ama ikinci kaptan, sarhoş kafasıyla bu oyunlara kanmadı. Jerry, onu, iyiliğinden kandırıyordu. Nedenini anlamadan, davranışlarının yapmacıklımı sezdi Borckman. Zıtlıkları ortaya çıktı hemen. Kendisinin de kaba biri olduğunu unutarak, karşısındakinin çok kaba olduğu sonucuna vardı.

Hayvanın, kendisini de efendisi yerine koymasını istiyordu Borckman, Jerry, gitgide artan bir sertlikle fırlatılmak için daha şiddetle ve daha sert bir şekilde yakalandığını hissediyordu her defasında.

Pek az denge sağladığı ıslak iniş boyunca tırmanarak, yaptığında direniyordu, ama bu kez, kızmış gibi yaparak geri dönmedi, gerçekten öfkeleniyordu. Kuyruğunu yakalayan eli kapma amacıyla çeneleri daha hızlı kasılıyordu. Bunu yapamayınca, daha sert bir şekilde, kaygan zeminde hızla fırlatıldı. Yokuşu tırmanırken öfkesi büyüyordu gitgide.

Sarhoşluğuna karşın, adam, değişikliğin farkına varınca kızdı. Mağara adamının, ininden çıkan kurdu yakalamak, için giriştiği ilkel içgüdülerdi öfkesini canlandıran.

Jerry'nin homurtuları değişti. Homurtularının gürültüsünde atalarının ilkelliği vardı. Çeneleri, rakibinin elini tüm gücüyle ısırmak için kapanıyordu. Tepeden tırnağa öfke kesilmişti Jerry. Aşağı yukarı,

Borckman’la aynı anda ilkelleşmişti. Bu kez dişleriyle yakalayıp, Borckman'ın sağ elinin derisini sıyırdı. Jerry'nin dişleri iğne gibiydi. Jerry'yi çenesinden yakalayan Borckman, onu öyle şiddetle savurdu ki, hayvan gidip lombara çarptı.

Patlayıcı sandığım onaran Van Horn, güverteye çıkıyordu. Kavgaya bakmak için durdu.

önünde, asırlarca önceki tüm ilkel içgüdüleri, tutkuyla geri gelmiş iki yaratık vardı. Kazanılan uygarlıktan eser yoktu: hallerinde mağara adamı, kurt yavrusuyla dövüşüyordu. Merdivenin yarısında durmuştu; başı ambar ağzında görünen kaptanı hiçbiri görmüyordu.

Jerry'e göre o anda Borckman, bir tanır değildi artık, kendisi de kıvırcık ve renkli giysili İrlanda av köpeği değildi. Sarhoşluğun ne olduğunu bilmiyordu Jerry, ama kötü niyetten de hoşlanmazdı. Jerry'nin saldıracağını tam zamanında anlayan Borckman tırmalanmış ellerini son anda kurtarıp köpeği itmeyi başarmıştı.

Jerry, bir kez daha direndi. Cangıldaki vahşi bir yaratık gibi öfkeyle uluyordu. Geri çekilmiyor, vuruşlardan sakınmıyordu hiç. Sıkılı dişlerini göstererek doğrudan saldırıyordu. Ama bu kez, çok hızlı fırlatıldığından, lombara şiddetle çarptı.

«Yeter artık, Borckman! diye bağırdı Van Horn, «Bu köpeği rahat bırak!»

İkinci kaptan, sıçrayarak arkasına döndü, böyle yakalandığı için şaşırmıştı. Van Horn’un kısa ve otoriter sesi ona gerçeği anımsattı, öfkeyle kasılmış olan yüzünün anlamı değişti birden, gülümseyerek mırıldandı: «Oynaşıyorduk yalnızca,» öfkeyle sıçrayan Jerry, sivri dişlerini Borckman’ın eline geçirdi. O anda, her şeyi unutan adam, yine ilkel adam oluverdi. Tekme atmak için bacağını uzatınca, ayak bileği parçalandı, Öfkeden kudurarak eğilip, Jerry'nin basına bir tekme indirdi. Jerry, tekmeyi yer yemez, büyük bir şok geçirip sırtüstü düştü. Olabildiğince çabuk ayağa kalkıp yeniden saldıracağı sırada efendisinin sesi durdurdu: «Jerry! Gel buraya!»

Söz dinlemek için büyük bir güç harcaması gerekti. İkinci kaptanın yanından geçerken tüyleri dikildi, dudağı büzüldü. Gırtlağında ilk kez bir

hırıltı düğümlendi, ama bu öfkeden ve korkudan değildi; tam tersine, efendisinin durdurduğu kavgaya devam edemediği için kin duyuyordu.

Güverteye çıkınca Van Hora, onu kucağına aldı, yatıştırmak için yavaş yavaş okşamaya başladı. Bir yandan da ikinci kaptana çıkışıyordu:

«Utanmalısın, Borckman! Kurşunlanmayı ya da kellenin uçurulmasını hak edecektin nerdeyse! Bir köpekle, küçük bir köpekle ne alıp veremediğin var? Sütten yeni kesilmiş bir köpekle! Ellerinin parçalanması çok iyi olmuş! Bunu hakettin. Hem sarhoşsun sen! Aşağı in, gözüm görmesin seni. Aydınca gelirsin... Anlaşıldı mı, ha?»

O sırada hatalarını anımsayan Jerry, efendisinin büyüklüğünü bir kez daha anlıyordu. Evet, o, adil bir tanrıydı,'öfkesinden kaçan bir alçağa, kendinden daha aşağı bir tanrıya buyuran ve onu koruyan, gerçek bir tanrıydı.

DOKUZUNCU BÖLÜM
ZENCİLERLE İLİŞKİ

Öğleden sonra, Jerry, uzun nöbet saatlerini efendisinin yanında geçirdi. Adam, kendisini okşuyor: «İnan bana Jerry, sen çok yürekli ve yiğit bir köpeksin!» diye bağırıyordu.

Bu sözlerden, ancak adının sık sık yinelendiğini anlayabilen Jerry, efendisinin ona övgü dolu, sevecen sözler söylediğinin bilincindeydi. Kulaklarını yavaşça kaşımak, ya da kucağına almak için eğilince, yüreğinin neşeyle attığını duyuyordu, Jerry. Bir tanrı, tarafından sevilen yaratıktan daha mutlu biri var mıdır acaba? Jerry de bu duyguları duyuyordu işte. Kucağına alarak sevgisini gösteren ve evreni yöneten, elle tutulabilir, gerçek bir tanrıydı o.

Saat dörtte, öğleden sonra güneşine bakıp Arangi'nin hızını ölçen Van Horn, birden aşağı inip, ikinci kaptanı uyandırdı. Jerry, o sırada güvertedeydi. İki beyaz tanrının yakınlarda bulunduğunu biliyordu, birazdan çıkıp gelirlerdi; çünkü Malayta'ya yaklaştıkça, dönekler daha da gözüpek olmaya başlamışlardı. Lerumie ve arkadaşları, ona dudak bükerek bakıyorlardı; bu harekette, öç alma ve iştah isteği belirgindi.

Yelkenlerde; oynaşan güçlü rüzgârın ittiği Arangi, kıyıya daha çabuk yaklaşıyordu. İkinci kaptana ve dümenciye buyruklar veren kaptanın yanında duran Jerry, havayı koklayarak, dikenli tellerin arasından adamları gözlüyordu.

Sandık yığınları çözülmüş, zenciler onları açıp kapamaya başlamışlardı, şimdi. Her sandıkta bulunan küçük çanların gürültüsü çok hoşlarına gidiyordu; kapak açılınca çanlar çalmaya başlıyordu. Çanları çaldırmak için de ikide bir sandıkları açıyorlardı.

Su'u’da onbeş zenci karaya çıkarılacaktı; bildikleri tek yer olan ve üç yıl önce babalan, amcaları ya da şefleri tarafından tutsak olarak satıldıkları bu kara parçasını uzaktan görmeye çalışarak bağırışıyorlardı.

Yüz metre genişliğinde daracık bir boğaz, küçük, uzun bir koyun ağzına açılıyordu. Yamaçta, mango ağaçları ve tropik bitkiler görülüyordu, ama hiç

ev yoktu; insan yaşadığım belirten bir şey de görünmüyordu. Buna karşın Van Horn yüzlerce çift gözün kendilerine baktığına emindi.

«Kokla, Jerry, kokla onları!» diyordu.

Ardına saklanmış zencilerin kokusunu aldığı mango ağaçlarına doğru havlarken, Jeryy’nin tüyleri kabarıyordu.

«Ben de onun gibi koku alabilseydim.» dedi Van Horn, ikinci kaptana, «kellemin omuzlarımda kalacağından hiç kuşku duymazdım.»

Borckman sesini çıkarmadı, somurtarak işini sürdürdü. Rüzgârın hızı kesilmişti, Arangi, otuz kulaç, derine demir atmadan koya rahatça girebilecekti.

Van Horn, ağaçlı kıyıya kaygıyla bakıp duruyordu. Çünkü Su'u'nun kötü bir ünü vardı. On beş yıl önce, Queesland'daki plantasyonlara işçi toplayan Belle-Hathavay yelkenlisi, yerliler tarafından ele geçirilmiş ve tüm tayfalar öldürülmüştü. O günden beri, Arangi dışında hiçbir gemi oraya yanaşmaya cesaret edememişti; pek çok beyaz adam, Van Horn'un gözüpekliğine şaşıyordu.

Uzakta, binlerce ayak yükseklikte, tepeleri bulutlar arasında kaybolan dağlarını üstünde, geminin gelişini belli eden helezon şeklinde dumanlar görünüyordu. Arangi'nin varlığı uzaktan belli oluyor, yalandaki cangıldan papağanların tiz çığlıkları duyuluyordu.

Balina sandalı, altı tayfa ve sandıklarıyla birlikte on beş Su'u'lu zenciyle denize indi. Yelkenlerin altında, kürek sıralarında, el altında beş tüfek bulunuyordu; Arangi'de de başka bir tayfa öteki silahları saklıyordu. Borckman, kendi karabinasını, eline almıştı. Van Horn da tabancasıyla arkada duruyordu

Yalnızca şalupa tehlikedeydi, çünkü o anda Arangi'de kalan döneklerin ayaklanmalarından korkulmazdı. Bu adamlar, Somo'lu, No-Ola'lı Langa-Langa'lı ve Malu'luydu; efendilerinin koruması olmayınca, Su’u’lulara yem olmaktan onlar da korkarlardı.

Balina teknesinin yarattığı tehlike, başka bir teknenin yaratamayacağı kadar büyüktü. Büyük toplama tekneleri, bir seferde, iki şalupa birden yollarlardı. Biri kıyıya yanaşırken, öteki belli uzaklıkta durup saldın

durumunda, ötekini korurdu, Arangi, güvertede bir şalupa barındıramayacak kadar küçük olduğundan, ancak iki sandal taşıyabiliyordu. Toplayıcılardan en iyisi olmasına karşın, Van Horn'un böyle bir güvenlik önlemi yoktu.

Van Horn'un alçak sesle verdiği buyruklara uyarak, Tambi, kıyıya paralel bir doğrultu izliyordu. Mango ağaçlarının bitip, düzlük alanın başladığı yere varınca, Van Horn adamlara durmalarını söyledi. Kendisi, sırtı denize dönük, küreklerin başında duruyordu. Burada ağaçların yüksek ve sık dalları ve tropik bitkiler sık bir duvar oluşturmuşlardı.

Yaşam belirtisi bulmak için kıyıyı araştıran Van Horn, bir sigara yaktı, kendini güvenceye almak için, belindeki dinamit kapsüllerini eliyle yokladı. Sigaranın yanışı, gerektiğinde fitili ateşleyeceğinin belirtisiydi. Üç saniyede patlayabilirdi. Tehlike anında, Van Horn'un soğukkanlı ve eliçabuk olması gerekiyordu. Bu kısacık üç saniyede, kapsül hedefe doğru ateşlenildi. Aslında onu kullanmayı düşünmüyor, ama yine de önlem olarak hazırlanıyordu.

Beş dakika geçti. Sessizlik ağırlaşmıştı. Çevredeki tehlikeye karşın, yanında olduğunu belirtmek için Jerry, efendisinin çıplak bacağını kokluyordu; sonra iki ayağını küpeşteye dayayıp homurdanarak havayı kokladı.

«Evet, evet, Jerry, oradalar!» dedi efendisi.

Jerry kuyruğunu ve kulaklarını oynatarak, canlı gözlerle burnunu kıyıdan yana çevirdi ve tropik rüzgârının getirdiği gizemli cangılın kokularını kokladı.

«Hey, oradakiler!» diye bağırdı birden Van Horn. «başlarınızı çıkarsanıza, erkekler!»

Görüntü birden değişti ve yüz kadar vahşi göründü. Alanın her yanından geliyorlardı. Kimisinde karabinalar, kimisinde ok ve yaylar, kimisinde de mızraklar vardı. Göz açıp kapayıncaya kadar kısa sürede, içlerinden biri ortaya fırladı. Çırılçıplaktı, üzerinde süsler vardı yalnızca. Yağlı ve parlak saçlarının ortasında beyaz bir tüy dikiliydi. Burun deliklerine beş parmak uzunluğunda, yüzünü ikiye bölen cilalı bir aşık kemiği geçirilmişti. Boynunda, hindistancevizi ipliklerine bağlı bir kolye asılıydı. Bacağında

beyaz deniz kabuklarıyla süslü bir bağlık vardı. Kulaklarından birini canlı renkli bir çiçek süslüyor, öteki kulağının deliğinden yeni kesilmiş, kanlı bir domuz kuyruğu sarkıyordu.

Malenezya'lı bu züppe, elinde tüfekle ilerledi. Tüfeği kalçasına dayayıp namluyu Van Horn'a çevirdi. Kaptan, karşılık vermek için daha fazla beklemedi, karabinasını aldı ve namluyu rakibine doğrulttu. Her ikisi de, aralarında kırk adım uzaklık, elleriyle birbirlerinin yaşamlarını tutarak böylece duruyorlardı. Aralarındaki kısacık aralıkta, binlerce yıllık uygarlık sıralanmıştı. Bir insana eğitimini unutturmak zordu. Ama bir yalan, bir tokat, kıskançlık, yirminci yüzyıl filozofunu ilkelleştirmeye yeterliydi.

Van Horn da bu durumdaydı, ama bu farklılık iki çağa birden aitti. Dişleri ve pençeleriyle dövüşebilen bir ilkel ve modern biri olabilirdi aynı anda; ama önünde duran bu yerlinin ruhsal durumunu daha uzun süre incelemek isterdi.

Uzun bir sessizlik oldu. Jerry de nedenini bilmeden homurdanmayı kesti. Cangıl kıyısının kafa avcısı yüzlerce vahşisi, Su'u'ya dönen on beş zenci, yedi zenci tayfa ve yanında İrlanda av köpeği, belinde tabancası, ağzında sigarasıyla tek bir beyaz adam, ne olacağını bilmeksizin bu görkemli sessizliğe bakıyorlardı.

Döneklerden biri, silahsız elini uzatarak barış işareti yaptı. Sonra Su’u dilinde konuşmaya başladı. Van Horn bekliyordu. Adam tüfeğini indirince, herkes rahat bir soluk aldı.

«Ben, iyi çocuk,» diye bağırıyordu, tiz ve cırtlak bir sesle.

«Siz, hep iyi çocuklar,» diye karşılık verdi Van Horn. Tüfeğini bıraktı ve adamlara kıyıya yaklaşmalarını işaret etti. Sigarasını öyle kayıtsızca içiyordu ki, biraz önce ölüm kalım savaşı veren o değildi sanki.

«Neden geldi tüfekle siz? Ben sizi kay kay yapmaz. Siz de Su'u'luları yok kay kay yapmak. Su'u çocukları, sizin kardeşler. Üç muson önce, çocuklar gitmek. Vallahi! Üç muson bitti, onlar dönmek.»

Sandal yanaşırken Van Horn, konuştuğu adamı gözden kaçırmıyordu. Van Horn'un yeni bir işaretiyle sırtı denize dönük olan kürekçiler sandalın

burnunu karaya çektiler ve herbiri, ellerinde kürekleriyle, saldırıya hazır durumda, yelkenlerin altında saklı patlayıcıları yokladı.

«Çocuklar size döndü mü?» diye sordu Van Horn, adama.

Adam, başıyla onayladı.

«Su’u’luları kaykay yapmak yok ama, değil mi?»

«Hayır.» dedi, öteki. «Su'u'lular iyi çocuk. Ama Su'u değil, berbat. Büyük şef Ishıkola, bana sizle konuşmak dedi. Büyük beyaz adam; gemide kalmak, dedi. Buraya gelmemek dedi...»

Van Horn, eliyle bunun önemli olmadığını belirtti, ama artık adam toplayamayacağını anlamıştı. Zencileri sırayla, teker teker karaya çıkarttı. Salomon Adaları’na özgü bir yöntemdi bu, her türlü gruplaşma tehlikeliydi. Zencilerin toplu bulunmamalarına özen göstermek gerekirdi. Van Horn ilgisizce ve yüksekten bakarcasına sigarasını tüttürüyor, bu arada da, sandıkları omuzlarında, zencilerin inişine bakıyordu. Yeşillik tünelinde teker teker gözden yitip gittiler. Son zenci de ayrıldıktan sonra kaptan, geri dönülmesi için buyruk verdi.

«Şimdilik yapacak başka bir şey yok,» dedi ikinci kaptana, «yarın sabah demir alırız.»

Tropiklerin kısa süren şafağı sona eriyordu. Gökte yıldızlar parlamaya başlamıştı. Hiç esinti yoktu, nemli sıcaklık insanı terletiyordu. Gözlerinden akan teri silerek, güvertede isteksizce yediler yemeklerini.

«Uygar biri Salomon Adaları'na nasıl gelebilir? Ne berbat bir yer!» diye söylendi ikinci kaptan.

«Ya da kalabilir?» diye üsteledi, kaptan: «Ateş, benim canıma okumuştu,» diye mırıldandı ikinci kaptan. «Çekip gideydim, ölürdüm. Anımsardınız, iki yıl önce denemiştim bunu. Soğuk, ateş yapıyor. Sidney’e varınca sırtüstü yattım, cankurtaranla hastaneye götürdüler beni. Gittikçe kötüleşiyordum. Doktorlar, yapılacak tek şeyin, beni, ateşlendiğim yere götürmek olduğunu söylediler. Ancak böyle yaşayabilirdim, yoksa ölecektim. Başka bir cankurtaranla gemiye götürdüler. İzindeyken, Avustralya’yı bu kadarcık görebildim. Salomon Adalarında kalmak istemiyorum. Cehennem gibi burası, ama ne yapalım!»

Sigara kâğıdına otuz kadar kinin tanesi sardı, pakete bir süre baktıktan sonra ağzına atıp yuttu. Van Hora, kendisinin de aynı şeyi yapması gerektiğini anımsadı.

«Koruma perdesi gerelim,» diye ekledi.

Arangi'yi karaya ve zencilerin atacakları şeylere karşı korumak için, Borckman, donanımlara ince, katranlı bir perde çektirdi.

Van Horn, gramofonu ve on iki plağı alması için Tambi’yi yolladı. İki şarkı arasında, kaptan zenci kızı düşündü ve revirdeki karanlık köşesinden onu getirtti. Son saatinin geldiğini sanan kız, titriyordu. Korkudan kocaman olmuş gözlerle beyaz efendiye baktı. Gramofondan bir şey anlamıyordu. Yalnızca korkuyu, kendisini yiyeceğinden kuşku duymadığı bu beyaz adamdan korkmayı biliyordu.

Jerry, efendisinin kendini okşayan elini bırakıp, kızı koklamaya gitti. Bunu yaparken bir görevi yerine getiriyor, onu yeniden tanımış oluyordu. Ne olursa olsun, önündeki uzun aylar boyunca, onu hep tanıyacaktı artık. Yerine dönüp efendisinin elinin altına girdi, öbür eliyle sigarasını içiyordu kaptan.

Yapışkan ve ıslak sıcaklık iyice yoğunlaştı. Mango ağaçlarından gelen çürük toprak kokusu, insanın içini bulandırıyordu. Kulağı üstüne uzanmış olan Borckman, eski dünyanın kentlerinde ve limanlarındaki gürültülü müziği anımsayarak ayaklarını sallıyor, küfrediyordu. Van Horn da, Jerry'yi okşayarak, birbiri ardından sigara tüttürüyordu.

O anda, gemide kimsenin duymadığı hafif bir kürek gürültüsü işitince birden doğruldu. Aslında, Jerry'nin tüylerinin dikilmesi ve homurtusu uyarmıştı onu. Belinden dinamit çubuğunu çıkarıp ayağa kalktı.

«Kim var orada?» diye seslendi karanlığa doğru.

«Benim, Ishikola,» diye karşılık verdi yaşlı bir ses.

Karşılık vermeden önce, Van Horn, otomatik tabancasını yarı çıkardı; kolayca eline alacağı biçimde kılıfı kalçasına indirdi.

«Yanında kaç kişi var?»

«On,» diye karşılık verdi melemeyi andıran bir ses.

«Gel bakalım.»

Van Horn başını çevirmeden, sağ elini tabancanın kabzasına koyarak:

«Tambi, bir fener getir!» dedi. «Burda yok, mizana direğinin arkasında... Gözünü de dört aç...»

Tambi, feneri, kaptanın durduğu yerden, yirmi adım öteye koydu. Böylece Van Horn, kayıktakilere karşı daha üstün durumda oluyordu, çünkü dikenli tellere asılan fener, yeni gelenleri aydınlatıyor, kaptanı yarı karanlıkta bırakmış oluyordu.

«Buraya gelin, gelin,» diye üsteledi kesin bir sesle. Oysa adamlar kararsız görünüyorlardı.

Kürek sesleri yeniden duyuldu, sonra aydınlık zeminde, önü kalkık bir savaş kayığı belirdi. Kayık, gondol biçimindeydi ve sedef kakmalıydı. İçinden, diz çökmüş kürekçilerin parlak gözleri ve kara derileri göründü. Ishikola, boş diş etleri arasında kısa, toprak bir pipo sıkıştırmıştı. Zenci züppenin, süsleri ve burnundaki kemik parlıyordu.

İçinde iki beyaz bulunan bir gemiye baskın için, on tane zenciye bile gerek yoktu. Bu nedenle, sol eliyle ağzındaki sigarayı çekiştiren Van Horn'un sağ eli, otomatik tabancanın tetiğinden ayrılmıyordu.

«Selam! Yaşlı kutsal soytarı!» diye bağırdı ihtiyar şefe. Adam, elindeki uzun mızrakla, kayığı Arangi'ye yanaştırmaya çalışıyordu o anda.

Ishikola, başını ışığa doğru kaldırdı. Gülümserken tek gözü parladı, öteki gözünü ok çıkarmıştı.

«Vallahi!» diye karşılık verdi, «sen, gözümün altında değil.»

«Hava karanlık,» diye açıkladı kaptan. Bunu söylerken, geceleyin gemiye kimseyi alamayacağını söylemek ister gibiydi.

«Sen gel, ötekiler kayıkta kalsın.»

Van Horn, güverteye çıkması için ihtiyara yardım etti. Ishikola, iğrenç görünüşlü, yaşlı bir vahşiydi. Suyun derisine değmesi, dinsel yasaklardandı

ona göre. Tropik sağanakların ortasında, okyanusun uzak köşesinde yaşıyor, suya dokunmaktan kaçıyordu. Hiç yıkanmaz, yüzmez ve yağmurdan sakınırdı. Kabilesindeki diğer adamlar gibi değildi. Büyücüler yasaklamışlardı bunu, başkaları da türlü biçimlerde kutsal yasaklara uğratılmıştı. Bazıları köpekbalığı yemez, bazıları kaplumbağaya, ya da timsahlara dokunmazlardı.

Ishikola'ya da su yasaklandığı için, uzun yılların kiriyle derisi kabuk bağlamıştı. Çok kırışık derisi, cüzzamlılarınki gibi parlıyordu. Kalçasındaki eski bir yara yüzünden topallıyordu.

Ama tek gözü, kurnazlıkla parlıyordu. Van Horn, iki gözüyle bile onun gördüklerini göremezdi.

Ona elini uzattı ve ürkmüş zenci; kızın yanına diz çökmesi için işaret etti. Onu yemek için, iki varil koka yağı vermek isteyen Ishikola'yı anımsayan kızın titremesi iyice artmıştı o anda.

Jerry, ilerde gerekli olur düşüncesiyle, bu tek gözlü ve topal iğrenç ihtiyarı koklamayı görev saydı. Sonra da hırlamaya başladı.

«Vallahi, köpek, kay— kay çok iyi,» dedi Ishikola. «Ben vermek yarım kucak kabuk para.»

Bir köpek için iyi bir armağandı bu. Çünkü yarım, kucak kabuk para, yarım İngiliz sterlini, ve iki buçuk Amerikan doları karşılığıydı. Para birimi olarak domuza vurulduğunda, yarım semiz domuz ederdi.

«Bir kucak kabuk para, daha aşağı olmaz,» diye karşılık verdi Van Horn. İçinden de, değil yüz kucak, yığınla para karşılığında bile Jerry’yi veremeyeceğini yineliyordu. Aslında Biddy ve Terrence’in yavrusuna ne denli değer verdiğini göstermemek için yapıyordu bu pazarlığı.

Ishikola, daha sonra, zenci genç kızın çok zayıfladığını farkedince, bu kez ona yirmi bağ kokodan fazla veremeyeceğini belirtti.

Daha sonra iki adam, başka şeylerden söz etti; birisi, beyaz adamın bilgisini ve üstünlüğünü överken, öteki de ilkel adamın içgüdüsüyle becerikli bir şekilde savaşıyordu. Çünkü hiç de aptal değildi Ishikola. Bir yanı, uzun yıllardır savaşmakta oldukları komşu bir kabilenin topraklarıyla, öte yanı denizle çevrili, iki bin mil karelik Su’u’ya hükmediyordu. Her

zaman, başka kabilelerce başları kesilmiş ya da yenmişlerdi. İshikola, Salomon Adaları'ndaki durumu anlamak istiyordu.

«Vallahi,» diye bağladı sözü, kaptan, «sizin buradakiler, çok kötü adam. Siz çok başlar yemek.»

«Neden, biz Su'u çok baş yemek?» diye sordu ishikola.

«Vallahi,» diye karşılık verdi Van Horn, «çok çok. Geçenlerde buradan büyük gemi geçmek. Su'uda yedi serseri saldırmak ona.» «Salomon Adaları'nın büyük savaş gemisinin ne adı?» diye sordu ishikola.

«Cambrien dönen büyük gemi',» dedi Vah Horn. İki yıldan beri hiçbir İngiliz gemisinin Salomon Adaları'na uğramadığını biliyordu oysa.

Konuşma, eliyle aşağı doğru feneri tutan Tambi'nin çığlığıyla kesildi:

«Patron! Sandalda silahlar var,» diye haykırdı.

Van Horn, bir sıçrayışta küpeşteye gitti ve dikenli tellerin üzerinden küçük sandala baktı. Sakat bacağına karşın, ishikola, hemen yanına koştu.

«Aşağıda neden silahlar?» diye sordu gücenmiş gibi.

Geride duran ishikola, ayağıyla yaprak yığınını karıştırıp, silahları örtmeye çalışırken, ilgisizce başını kaldırdı. Sonra, yaprakları yaymak için eğildi, ama Van Horn bağırınca yine ayağa fırladı.

«Ayağa kalk! Çek elini oradan!»

Kaptan, Ishıkola'ya doğru döndü, gözleri öfkeyle yanıyordu.

«Bu silahları, kayığa neden getirmek sen?» diye sordu.

İhtiyar şef, tek gözünü aptalca, bilmiyormuş gibi döndürdü.

«Vallahi! Ben var çok kızmak,» diye, sürdürdü Van Horn. «İshikola, sen kötü adam. Şeytan götürsün seni!»

İhtiyar tilki, bindiğinden; daha çabuk terketti gemiyi. Yardım edilmeden, dikenli telleri aşıp sandala kayıverdi. Bağışlanması için de, yukarıya doğru safça göz kırptı. Gülmemek için başını çevirdi Van Horn, ama ihtiyar tilki boş piposunu gösterince gülmekten alamadı kendini.

«Sen bana beş bağ tütün vermez?».

Borckman, tütün aramaya giderken, Van Horn, Ishıkola'ya kutsal barış ve verilen sözlerin tutulması konusunda bir söylev çekti. Sonra dikenli tellerin üstünden uzanarak beş bağ tütünü uzattı.

«Vallahi!» diye gözdağı verdi «Bir gün canına okuyacak ben senin, ishikola, sen kıyıya inme, çalılıkta kal.»

İhtiyar, karşı çıkmaya kalkışınca, bağırarak, sözünü kesti: «Vallahi, siz alay etmek benle!»

Kayık, hâlâ oyalanıyordu. Züppenin orta parmağı tüfeğin tetiğini yakalamak için yaprakları karıştırırken ishikola, duraksıyordu.

«Gidin burdan!» diye bağırdı Van Horn, kesin bir sesle.

Şefin ya da züppenin buyruğunu beklemeden, kürekçiler küreklere asılıp, karanlık bölgeye doğru açıldılar. Van Horn, aynı şekilde duruyordu, sonra mermilere hedef olmamak için, on metre kadar geri çekildi. Yere diz çöküp, gitgide uzaklaşan kürek seslerini dinledi.

«Çok iyi Tambi,» dedi sakince. «Gitmeleri için biraz müzik çal onlara.»

İğne, güzel bir melodi çalarak plağın üstünde dönerken, kaptan güverteye dayanıp sigarasını içti. Jerry, kollarının arasındaydı.

Hem sigarasını içiyor, hem de yağmur bulutuyla örtülen yıldızlara bakıyordu. Değerli gramofonu ve plakları aşağı yollarken, kendisini sessizce seyreden zenci kızı farketti. Ambar ağzına doğru başıyla ve eliyle bir işaret yaptı. Zenci kız, dayak yemiş bir köpek gibi boyun eğdi ve arasıra arkaya doğru korkakça bakarak uzaklaştı. Günün birinde bu korkunç efendinin kendisini yiyeceğinden hiç kuşku duymuyordu. Ambar ağzına sürüklenerek, koca bir solucan gibi aşağı indi. Bu arada Van Horn, aralarındaki uygarlık engelini aşıp, acıdığım ve gerçek duygularım ona gösterememenin acısını duyuyordu.

Tambi'yle gramofonu gönderdikten sonra, kaptan, bedenini serinleten ince yağmurun altında sigarasını içti.

Yağmur, beş dakika kadar sürdü, sonra yıldızlar parladı gökte. Güverteden nemli bir sis yükseliyor gibiydi; boğucu sıcak yeniden başladı.

Bu sağlığa zararlı nemden korunmak için örtüye gerek duymadı, Van Hora. Ateş nöbetleri dışında sağlığı böyle önlemler almasını gerektirmiyordu.

«İlk nöbet senin,» dedi Borckman'a. «Sabahleyin, seni uyandırmadan demir alırım.»

Sol koluyla Jerry'yi tutarak, başını sağ koluna dayadı ve uykuya daldı.

Birbirleriyle dövüşen zencilerle, beyaz adamların, Salomon Adaları'ndaki günleri böyle geçiyordu: Beyazlar kellelerini korumaya çalışırken, zenciler, tam tersine, onu ele geçirmek için türlü kurnazlıklar düşünüyorlardı.

Yalnızca Meringe'yi bilen Jerry’de, Malayta Adaları ve Arangi ile tanıdığı bu yeni dünyalarda, her şeyin aynı olduğunu ve iki düşman soyun da ezelden beri savaştığını anlıyordu.

ONUNCU BÖLÜM

KARA KRAL

Sabahleyin, şafak sökerken Arangi, yol hazırlıklarına başladı. Yelkenleri, ağır havada gevşek gevşek sallanıyor, dar boğazdan çıkmak için tayfalar, balina teknesinde gayretle kürek çekiyorlardı. Akıntıyla kısa bir süre itilen gemi, mercan kayalıklarına çarpma tehlikesi atlattı. Ne olacağım bilen zenciler, birbirlerine korkuyla sarıldılar. Kurdun yaklaşmasıyla dehşete düşen sürüye benziyorlardı. Van Horn, kürekçilerin korkusunu yatıştırabilirdi; çünkü Arangi, kayalara çarpınca basma gelecekleri bilen tayfalar umutsuzca çabalıyorlardı. Tıpkı revirdeki kız gibi onlar da korkuyorlardı. Bu boğazda, Langa—langa'lılarla, Somo'lular, Su'u'ların saldırısıyla ziyafet yemeği olmuşlardı defalarca.

«Vallahi,» dedi, kürekçi Tambi, Van Horn’a, «bu tehlike geçince, Arangi, rahatça gitti, babamın kardeşi gemide uzun süre gitti. Babamın, büyük gemi. Hepsi öldü Su'u'da. Baba kardeşi Su'u'lular kay— kay yaptı.»

Van Horn, on beş yıl önce saldırıya uğrayıp yakılan ve tüm tayfaları öldürülen Belle— Hathaway'i anımsadı. Gerçekte, yirminci yüzyıl başlarında, Salomon Takımadaları arasında en vahşileri bu adalardı.

Yeşil ve ağaçlıklı tepesi denizden dört bin ayak yüksekliğinde olan ve denizcüere işaret görevi gören Kolorat Tepeleri'ne doğru baktı. İnce duman yığınları görünüyordu.

«Vallahi,» diye alay etti Tambi, «çalılıkta çok adam bakıyor buraya!»

Van Horn, gülümsedi. Dumanla haberleşmenin anlamını biliyordu. Haber, köyden köye, kabileden kabileye yayılıyordu.

Güneşle birlikte çıkan, serin bir rüzgârla itilen Arangi. sabah boyu, kuzeye doğru yol aldı. Yeşil tepelerden dumanlar yükseliyordu. Arangi, iki küçük yeşil adacığın arasındaki boğaza girdiğinde, öğle olmuştu. Yanından Jerry'yi ayırmayan Van Horn, önde duruyor, bu güç yolculuğu sürekli gözlüyordu. Surda burda, masmavi derinliklerden mercan kümeleri çıkıyor, yer yer açık sarıdan koyu renklere dönüşüyordu.

Tepelerdeki duman kümeleri anlamlıydı. Arangi, boğazı geçmeden çok önce, kıyıdakilerden en içerde oturanlar bile, toplayıcının Langa-Langa'ya gittiğini öğreniyorlardı.

Kıyıya yakın adacıklar zincirini oluşturan lagün göründüğü zaman, Jerry, köylerden gelen kokuları duymaya başladı.

Durgun suda çok sayıda kürekli kayık ve yelkenli dolaşıyordu. Yanlarına iyice yaklaşanlara, Jerry, beyaz efendisini korumak için, tüm yırtıcılığıyla havlıyordu. Arada bir, ıslak burnunu efendisinin güneşten yanan bacağına sürtüyordu.

Arangi, lagünde hızla yol aldı, sonra, elli ayak derinliğe demir atta. Su öyle duruydu ki, dipteki mercanlar kolayca görünüyordu. Balina sandalını ayırmaya gerek yoktu, çevreye yayılmış yüzlerce kayık yeni gelenleri bekliyordu. Zenciler, sandıklarıyla kıyıya çıkarken, çanlara, akrabalarının ve dostlarının bağırışlarıyla karşılanıyordu.

Van Horn, kimsenin gemiye gelmesine izin vermedi. Malenezyalı'lar beklenmedik bir anda saldırırlardı. Tayfalardan ikisi, tüfeklerin başında bırakıldı. Adamların yansını alan Borckman, karaya çıkma işiyle ilgilendi. Arkasına geçilmesine izin vermeyen Van Hara, yanında Jerry'yle dikenli tellerin ötesindekileri de gözden kaçırmadan, döneklerin Langa - langa'ya çıkışlarına bakıyordu. Somo'lu yerliler bir Langa— langalı'nın denize atacağı korkusuyla sandıklarının üstüne oturmuşlardı.

Zenciler, yarım saat boyunca, kıyıyı şenlendirdi. Sonra birkaç ürkek kayık kaldı. İçlerinden birinde Van Horn, Langa— langa'nın en büyük şefi olan Nau— Nau'yu tanıdı. Nau— Nau, henüz gençti; çoğu Malenezyalı'nın tersine yakışıklı biriydi.

«Selam« Babil kralı!»

Sami soyuna özgü profili yüzünden, ona, bu adı takan Van Horn, böyle selamlardı şefi.

Nau— Nau, çırılçıplaktı; bundan da hiç sıkılmıyordu. Giysi olarak altı parmak uzunluğunda bir bıçak ve jilet geçirilmiş bir kayış taşıyordu belinde. Boynuna astığı hindistancevizi lifine geçirilmiş beyaz porselenden

tabak altlığı göğsünü örtüyor, tek süsünü oluşturuyordu. Aslında, değerli bir eşyaydı; kimsenin porselen bir tabağı yoktu.

Çıplaklığından çok bu süs onu gülünçleştiriyordu. Kral soyundandı. Babası, kendisinden önce kraldı. Kendini, ondan daha büyük ilan etmişti. Halkının ölümü ve yaşamı onun ellerindeydi.

Çünkü babası, bir yıl önce işten elini eteğini çekince, oğlunun yönetime karışmasına izin vermişti. O da iki zenci çağırmış, soluğu kesilene dek iple babasının boğazını sıkmalarını buyurmuştu. Birinde de ilk doğan çocuğunun annesini öldürtmüş, kemiğinin iliğine dek bir güzel oturup yemişti tek basma.

Doğuştan gelen bir soyluluğu vardı. Damızlık bir aygır gibi, bir Afrika aslanı gibi soyluydu. İhsan türünün tüm güzelliğini ve soyluluğunu simgeliyordu. Gövdesinin şeklinde, omuzlarının ve göğsünün çizgisinde, başının duruşunda soyluluk okunuyordu. Uzun kirpikleri altındaki küstah bakışlarında da aynı hava vardı.

Arangi’nin kaptanına göre, üstün bir yürekliliği simgeliyordu, çünkü onun dinamitle oynadığını bilirdi. Acı bir deneyim, beyazların dinamitten yapılmış olduklarını öğretmişti ona. Yeni yetmeyken, Arangi'den daha küçük bir gemiye saldıran bir teknede bulunmuştu ve meydana gelen gizemli olayları hiç unutmamıştı. Gemideki üç adamın, saldırıya uğradığını ve ikisinin kellelerinin uçtuğunu görmüştü. Öteki, savaşarak inmiş, kısa bir süre sonra, tütün, demir yüklü yerli gemisi, tüm içindekilerle birlikte havaya uçarak parçalanmıştı. Bunu yapan gizemli şey, dinamitti. Kendi de, şans eseri kurtulunca, beyaz adamların bu gizemli kaynakla her türlü üstünlüğü sağladıklarına inanmıştı. Van Horn'un da onlardan biri olduğunu bilmesine karşın, tehlikeye tüm gücüyle karşı koyup, yüreklice ilerliyordu.

«Vallahi;» diye başladı, «sen benim çocukları neden tuttu, uzun uzun?»

Adam haklıydı, çünkü üç yıllığına götürülen zenciler, üç buçuk yıl kalmışlardı.

«Sen böyle, konuşmak, ben var çok kızmak!» diye karşılık verdi, Van Horn, birden. Elini cebine sokup bir avuç tütün çubuğu çıkardı ve ekledi: «Sen tütün içmek, daha kibar konuşmak o zaman.»

Ama Nau-Nau, verilen armağanı gururla geri çevirdi.

«Bende ondan çok,» diye blöf yaptı. «Adamlardan biri neden dönmemek?»

Van Horn, belinden ince uzun bir karne çıkardı, sayfalan karıştırırken, Nau-Nau, bazı şeyleri aklında tutacağı yerde deftere geçiren bu beyaz adamın, gücüne hayran oluyordu.

«Sati,» diye okudu, parmağıyla defteri işaret ederek, önünde duran vahşi şef, onun arkasına geçip, ensesine bıçağını saplamanın yollarını araştırıyordu o anda.

«Sati, son musonda, hasta, çok hasta, ölmüş,» diye okudu Van Horn. Günlükte, «4 Temmuz'da dizanteriden öldü» yazıyordu.

«Sati, çok çalıştı,» diye belirtti Nau - Nau. «Kaç parası var?»

Van Hora, aklından hesapladı.

«Onun, altı kez on lira ve iki lira (bu altmış iki lira demekti). Ben babasına önceden, bir on ve beş lira ödemek. Geriye, dört kez on lira ve yedi lira kalmak.»

«Neden sen almak, dört tane on ve yedi lira?», diye sordu Nau – Nau.

Van Hora, elini kaldırdı.

«Acele etme, Nau - Nau. Sati, sandık aldı, iki on ve bir liraya. Sati'ye iki on ve altı lira kalır.»

«Sen, neden almak, iki on ve altı lira,?» diye sürdürdü Nau - Nau.

«Benim için!» diye karşı çıktı, kaptan.

«Sen bana vermek, iki on ve altı lirayı.»

«Sen, şeytansın!» diye karşı çıktı Van Horn.

Bakışındaki kıvılcım şefe, o gizemli dinamiti anımsattığından, bedenlerin dinamitle havaya uçmuş olduğu o kanlı gün geldi gözünün önüne.

«Bu ihtiyar, neden kayıkta?» diye sordu Van Horn, parmağıyla arkada duran ihtiyar adamı göstererek. «O, Sati’nin babası.»

«O, Sati’nin baba,» diye onayladı Nau-Nau.

Van Horn, adama gemiye gelmesi için işaret etti. Kendisi aşağıya kasayı getirmeye giderken, Borckman'a dikkatli olmasını söyledi. Dönünce, şefi yok sayarak, doğrudan ihtiyara döndü:

«Adın ne?»

«Ben Nino.» diye karşılık verdi adam. «Sati, benim oğlan...»

Van Hora, doğru olup olmadığını anlamak için Nau - Nau'ya baktı. Adam başını arkaya atıp doğruladı. Bunun üzerine Van Horn, Sati'nin babasına yirmi altı lira saydı..

Nau - Nau, hemen elini uzattı, ihtiyar parayı ona verdi. Şef, kendine yirmi lira alıp, kalan altı lirayı ihtiyara verdi. Bu iş, Van Horn'u ilgilendirmezdi artık. Görevini yapmış, parayı ödemişti. Bir şefin, adamlarına yaptığı baskı, onun sorunu değildi.

iki efendi, kara ve ak, memnundular. Birincisi, borcunu ödemiş, öteki de, yasasına göre, Sati'nin babasını soymuştu. Ama Nau-Nau, üstün görünmüştü, verilen tütünü reddetti, ama beş lira ödeyerek bir sandık tütün satın almış, piposunu doldurması için de, sandığı açıp Van Horn'a uzatmıştı.

«Langa-langa adamları iyi mi?» diye kibarca sordu Van Hora. Konuşmayı canlandırmak ve arayı düzeltmek istemişti.

‹Babil Kralı' gülümsemekle yetindi.

«Ben, belki karaya inip dolaşmak,» dedi kaptan.

«Belki, iyi olmaz sana,» diye karşı çıktı Nau - Nau. «Belki, çok kötü adamlar, seni kay-kay yapmak.»

Bu sözler üzerine Van Horn, Jerry’in tüylerini kabartan benzer bir duygunun içinde uyandığını hissetti.

«Hey Borckman!» diye bağırdı, «balina teknesini getirin!»

Tekne, geminin yanına gelince, ilk olarak kendi bindi, sonra Nau-Nau'yu çağırdı.

«Vallahi, Babil Kralı,» diye mırıldandı şefin kulağına. O anda, kürekçiler, küreklere asılmışlardı. «Biri bana kötülük yapmak, önce seni cehenneme yollamak ben, sonra bütün Langa cehenneme. Sen, hep benimle gezmek. Yok uzaklaşmak.»

Van Hora, peşinde sevgili köpeği, yanında kızgın, ama beyaz adamların dinamitine saygılı kara derili bir kralla karaya çıktı. Üç bin yerlinin arasında dolaştı. İkinci kaptan, elinde şişeyle, biraz uzakta demirlemiş geminin güvertesinde duruyor, tayfalar, elleri küreklerde, sevmedikleri, ellerine fırsat geçtiğinde kellesini uçuracakları efendilerinin dönmesini bekliyorlardı sandalda.

Aslında, Van Horn'un karaya çıkmaya niyeti yoktu; bunu da şefin kışkırtması üzerine yapmıştı. Durum böyle gerektirirdi. Elini belindeki tabancanın tetiğinden çekmeden, kralı gözünün önünden ayırmadan, bir saat kadar dolaştı. Kral, öfkeden için için köpürüyordu. Van Hora da, pek az beyazın görebildiği şeylerin tadını çıkarıyordu. Çünkü, Langa-Langa ve çevredeki adacıklar çok güzeldi.

Kum ve mercan yığınlarından oluşan bu adacıkların halkı, büyük bir güçlük ve yoksulluk içinde yaşıyorlardı. Ama toplu kıyımdan kaçanlar, kabile şeflerinin baskısından yılanlar ve kazanlarda kaynamak istemeyenler, gelip oraya yerleşmişlerdi. Önceleri, çalılıkta yaşamış ve başka türlü yaşamayı bilmeyen bu yaratıklar, denizci bir toplum olmuşlardı. Balıkları incelemişler; ağlar, oltalar yaparak, okyanusun sunduğu etten yararlanmasını öğrenmişlerdi.

Yakıcı göğün altında zorlu bir çalışma sonunda, denize hakim olmuşlardı. Karanlık gecelerde, büyük adadan taş çalarak kıyılara yüksek duvarlar örmüşlerdi. Yine kayıklarla, toprak ürünleri getirmişlerdi.

Yüzyıllar geçip, soylar değişince, mercan kayalıklar, kayıkların sığınması için kalelere dönüşmüştü. Başka adaların insanlarından kendilerini korumuşlardı. Büyük ekmek ağaçları, hindistancevizi ağaçları ve muz ağaçlan onları besliyor, gölgelik yapıyordu. Toprak verimliydi

Eskiden, Adriyatik tuzlalarının döneklerinin Venedik'te görkemli saraylar ve evler inşa etmeleri gibi. bu yoksul zenciler de deniz yoluyla gelip, çalılıktakileri yerlerinde kalmaya zorlamışlardı.

İşte, bu baskıcı halk arasında dolaşıyordu, Van Hora. Her adımda ölümün kendisini izlediğini hissediyordu.

Bir saat sonra, Van Hora, önce Jerry'yi bindirdi tekneye, sonra kendisi bindi, kıyıda şaşkın, öfkeli bir kral bırakmıştı.

ON BİRİNCİ BÖLÜM
GÖĞÜS GÖGÜSE

Van Hora, gemiye dönünce oradan on mil ötedeki Somo'ya gitmek için yelkenleri gevşettirip, demir aldırdı. Yolda ihtiyar şef Johnny'yi selamlamak ve birkaç döneği karaya çıkarmak için, Binu'ya uğradı. Sonra, Arangi'nin son durağı Somo'ya doğru yolculuk başladı.

Van Horn, orada Langa-Langa'da olduğundan bambaşka karşılandı. Öğleden sonra saat üç buçukta, dönekler karaya çıkarıldı. Şef Basthi'yi gemiye davet etti. İlerlemiş yaşına karşın çok dinç olan şef, oldukça yakınlık gösterdi Kendi gibi ihtiyarlamış karılarını da getirmek istedi. O güne dek, onların hiçbir beyaz adama görünmelerine izin vermemişti. Van Horn, bu onurlandırmadan çok memnun oldu ve herbirine birer toprak pipo ve on kadar tütün çubuğu verdi.

Öğle ilerleyince, ölmüş iki zencinin babalarına verilecek paradan aslan payı koparmak isteyen Basthi'yle pazarlığa tutuştu. Başka yeni toplamalar için söz verdi şef. Vahşilerin sık sık fikir değiştirdiğini bilen Van Horn, anlaşmanın hemen imzalanması için diretti. Bu işi ertesi güne bırakmak isteyen Basthi, duraksadı. Van Horn, bir an önce bitirilmesini istedi. Sonunda ihtiyar şef bir kayık yollayarak adamların toplanmasını kabul etti.

«Bu konuda, ne düşünüyorsun?» diye sordu, Van, Horn, Borckman'a. «Bu ihtiyar tilkiyi hiç böyle kibar görmemiştim ben. Bize bir oyun oynamaya kalkmasın sakın?»

Borckman, çevredeki kayıklara ve gemideki kadınlara bakarak başını salladı.

«Bize bir oyun hazırlasaydı, kadınları yanlarında olmazdı,» dedi.

“Zencilere hiç güvenilmez”, diye mırıldandı kaptan. «Düş gücünden yoksundurlar, ama yine de bir oyun oynayabilirler. Bu, bir tuzak olamaz mı? Bir oyun yapacakları zaman kadınları uzaklaştırırlardı, ama yeni bir düzen de olabilir.»

«Basthi, bunu düşünecek kadar akıllı değildir,» dedi Borckman. Şu anda böyle bir amacı yok. Size gelip, kırk liralık mal almadı mı? Yeni bir

anlaşma imzalamayı bu yüzden istiyor; adamların gündeliklerinin yarışma el koyabileceğini umuyor böylece.»

Bu varsayım pek de gerçekçi görünmüyordu, ama yine de, Van Horn, başını salladı.

«Gözünü dört aç,», diye tembihledi. «İkimiz de aynı anda kamarada olmamalıyız. Ve özellikle de, buradan ayrılıncaya dek içkiden uzak dur!»

Basthi, inanılmayacak derecede zayıf ve ihtiyardı. Kaç yaşında olduğunu kendi bile bilmiyordu. Kabilesinde, onun gençlik zamanını anımsayan bile yoktu. Oysa kendisi, titrek, dişsiz ve donuk gözlü, en yaşlı adamların bile doğduğunu biliyordu. Aklı başındaydı henüz. Ağzındaki on kadar diş aşınmıştı. Eskisi kadar güçlü olmamasına karşın belleği çok güçlüydü. Onun yetenekleri sayesinde, kabilesi bugün çok iyi durumdaydı. Malenezya'nın Napolyon'u olmuştu. Savaşçı gücüyle sınırlarını genişletmişti. Yasa yapıcı olarak da, kabilesinin gücünü artırmıştı. Anlaşmalarla ya da savaşla olsun, çevredeki şeflere boyun eğdirmişti, her zaman.

Hâlâ işlek olan bu zekâ, Van Horn'u, dolayısıyla Britanya İmparatorluğu'nu altetmek için türlü oyunlar hazırlamış olabilirdi kuşkusuz.

Somo'nun bir öyküsü vardı zaten. Zamanın birinde, Loti'nin oğlu olan bir Somo, babasıyla kavgaya tutuşmuş ve yanında gençlerle dolu kayıklarla birlikte kaçmıştı. Gezileri iki muson sürmüş, bu arada onların, Malayta'ya iki sefer yaptıkları geniş okyanusta Ugi ve San Cristobal'a gittikleri söylentisi yayılmıştı.

Somo, ana adaya yanaşmış, çalılık insanlarını karaya çıkarmış ve deniz kaleleri yaptırmıştı. Okyanus kıyısındaki surlar, berkitilmiş adacıklara benziyordu. Boğazlar, uzun kayıkların geçebilmesi için düzenlenmişti. Cangılın kıyısındaki dağınık köyler, çirkin bir görünümdeydi. Ama kabile reisi seçilen Somo, köyleri, alçak dağların eteklerine kurdurup sınırlarım belirlemişti. Yalnızca, büyük serüven arayanları yanına almıştı Somo; güçsüzleri ve alçakları hemen kazanlara attırmıştı. Kayıkhaneleri süsleyen sayısız kelleler buradan gelirdi.

Kabileyi devralan Basthi, sınırlarını daha da genişletmişti. Ama gözü bir türlü doymak bilmiyordu; uzun süredir de hazırlayıp özenle uygulamaya

koymak istediği bir tasarıyı gerçekleştirmeye çalışıyordu. Üç yıl önce, kıyıdan millerce aşağıdaki Ano-Ano kabilesi bir toplayıcıya saldırmış, tüm tayfaları ele geçirdikten sonra çok miktarda tütüne, cam eşyalara ye her türlü mala el koymuştu. Ele geçirdikleri tüfek ve patlayıcılar da cabasıydı.

Ceza da etkilememişti onu. Altı ay sonra, lagünde bir savaş gemisi görünmüş, Ano-Ano'yu topa tutmuş, ama zenciler çalılığa kaçmıştı. Kıyıya çıkan denizciler, onları boş yere arayıp durmuşlar, sonunda kırk semiz domuz ve yüz kadar hindistancevizi ele geçirebilmişlerdi. Savaş gemisi denize açılır açılmaz, Ano-Ano'lular köye dönmüştü. Gülleler, dallardan yapılma evlere pek zarar vermemişti; kadınlar, birkaç saatlik bir çalışmayla hasarı onarıvermişlerdi öldürülen kırk domuzu da bir güzel yemişlerdi.

Sonuç olarak, güzel bir şölenle cezalarını çekmiş oldular; bu iş Basthi'nin cimri ve hesapçı zihnini kurcaladı durdu. Ano-Ano için yararlı olan şey, Somo için de olmalı, yargısına vardı. Britanya bayrağı altında denizlerde dolaşan beyaz adamlar, öç almak için domuzları öldürüp, hindistancevizlerini düşürürken, Basthi, Ano-Ano'ların yararlandığı ayrıcalıklardan yararlanmayı düşündü. Zaten, Salomon Adaları çevrelerinde iki yıldan fazla süreden beri, Britanya savaş gemisi görünmemişti.

Kafasının içindeki bu düşünce yüzünden boyun eğiyordu Basthi bunu da pek az kişi biliyordu.

Yeni kayıklar geldikçe, trafik canlanıyor, güverteyi erkek ve kadınlar dolduruyordu. Toplamalar daha sonra geldi, ailelerinin ve kabilenin kararlarına boyun eğmiş, ürkek, genç vahşiydi hepsi de. Beyaz efendiye adlarını yazdırmak için sıraya girmiş anne-babalar ve yakınları tarafından teker teker büyük kamaraya götürülüyorlardı. Orada, sağ elleriyle üç yıllık anlaşma imzalayıp, ilk yılın gündeliğinden avans alıyorlar, bir bölümünü şefe veriyorlardı.

Avansların herbirinden payını alan ihtiyar Basthi, orada duruyordu. Ayakları dibine diz çöken üç karısı, işlerin yolunda gitmesine pek sevinen Van Horn'un varlığından kuşku duyarak uyukluyorlardı. Bu hesaba göre, Malayta kıyılarındaki yolculuğu pek uzun süreceğe benzemiyordu, iyi bir yükle dönecekti biraz sonra.

Borckman'ın nöbet tuttuğu güvertede, Jerry, daha önce hiç görmediği zencilerin bacaklarını koklayarak dolaşıyordu. Vahşi köpek, yerlilerle birlikte karaya çıkmıştı, içlerinden yalnızca Lerumie geri dönmüştü. Jerry, tüylerini kabartarak yanından geçip durdu, zenci, onu görmezden gelerek, bir el aynası almak için aşağı indi. Her şeyin hazır olduğunu, uygun zamanı kolladığını belirtmek için de Basthi'ye göz kırptı.

Uygun zaman, Borckman, kaptanın buyruklarına karşı gelip onu güverteye çıkardığı an geldi. Bunun ne gibi sonuçlar doğuracağını düşünmeden, içki şişesine koştu. Güvertenin arka kısmında hemen hemen tek başına duruyor, oysa. Önde kadın erkek zenciler tayfalara karışıyordu. Şişenin saklı olduğu, mizana direğinin yanma giden Borckman, bir yudum almadan önce, çevresine bir göz attı. Yanında, küstah, şişman bir zenci kadın, iki yaşındaki çocuğuna meme veriyordu. İki adım ötedeyse, Lerumie, satın almış olduğu aynaya bakıyordu.

Bu aynadan, Borckman'ın sandıklara eğilip, sonra kalktığını, başını geriye atarak şişeyi ağzına dayadığını gördü Lerumie. Lerumie, yakında duran kayıktaki bir kadına işaret etmek için sağ kolunu kaldırdı. Kadın, yere eğilip ona bir şey attı. Sapı, yerli işi sedef kakmalı, basit bir baltadan oluşan bir mızraktı. Ağzı dikkatle bilenmişti.

Mızrak, havada sessizce uçarak Lerumienin eline düştü, Lerumie de onu aynı şekilde, ikinci kaptanın arkasında duran şişman zenci kadına attı. Kadın sapı iki eliyle yakaladı, çocuğu kucağında, beline sarılmıştı.

Enseye vurma zamanı henüz gelmemişti, çünkü Borckman’ın başı arkaya eğilmişti. Birazdan gerçekleşecek acıklı olay, pek çok göz izliyordu. Jerry de gördü, ama bir şey anlamadı. Zencilere hiç güvenmemesine karşın, havadan gelecek bir saldırı beklemiyordu. Raslantı sonucu ambar ağzında duran Tambi, olanı biteni gördü ve elini silaha uzattı. Lerumie, zenci kadına ıslık çalarak çabuk olmasını duyurdu.

Hiçbir şeyden kuşkulanmayan Borckman, şişeyi indirip başını uzattı. Baltanın demiri canalıcı noktaya çarptı. O anda kendinden geçti, kısa bir an hiç bir şey hissetmedi; çünkü böyle vurulan hiç kimse duygularını duyurmak için soluk bile alamaz, bir şey söyleyemezdi. Borckman, çabucak güverteye yıkıldı. Cansız elinden kayan şişe, kırılmadan güverteye düştü, içindekiler yere yayıldı.

Tam bunlar öylesine çabuk olmuştu ki, Tambi, Borckman düşmeden az önce silahını ateşledi, zenci kadını ıskaladı. Ona ikinci kez sıkmaya zaman bulamadı, çünkü kadın çocuğunu iki elinden tutup küpeşteden sıçradı ve uçta bulunan bir kayığa atladı. Kayık, kadının ağırlığıyla devrildi.

Bir anda kızılca kıyamet koptu. Çevredeki kayıklardan işlemeli mızraklar gemideki Somolulara atılırken, zenci kadınlar da karışıklıktan yararlanıp aşağı kayıyorlardı. Borckman'a vuran kadın, küpeşteden atlarken. Lerumie, onun düşürdüğü mızrağı almak için yere eğildi. Savaş çıktığını anlayan Jerry, adamın elini dişleriyle parçaladı. Lerumie, hırsla ve öfkeyle doğruldu. Jerry, adamın bacaklarına saldırdı ve köpeğin eski düşmanı ona şiddetli bir tekme savurarak güverteye yolladı.

Havaya fırlayan Jerry, bir eğri çizerken, kâyıktakiler de tüfekleri çıkarıyorlardı. Lerumie'nin ayağı yere basmadan önce, Tambi ikinci kez yere eğildi, kurşun, kalbine değdi. Borckman'a doğru döndü:

Jerry, denize düşmeden önce Tambi ölmüştü. Tüfeğinin tetiğini çekmeden önce, başına saplanan bir mızrak, tropik dünyasının tüm görüntülerini sonsuza dek silmişti gözlerinin önünden. Kalan tayfalar aynı hızla öldürüldü, çünkü saldın her yönden, aynı anda başlamıştı. Biraz sonra güverte, gerçek bir kasap dükkânına benzedi. Bu karmakarışık tüfek sesleri ve gürültü arasında Jerry’nin başı su yüzüne çıktı. Bir erkek eli onu boyun derisinden yakaladı ve boş yere ısırmak için çabalamasına karşın, bu el onu bir kayığa çıkardı. Efendisini düşündüğü için öfkeli olmaktan çok, tasalıydı. Arangi'nin tehlikede olduğunu biliyordu. Borckman'ın düştüğünü görmüştü, Lerumie'nin düştüğünü görmüştü; şimdi de tüfek sesleri, korku ve zafer çığlıkları duyuyordu.

Savunmasız ve boyun derisinden havaya kaldırılmış durumda havladı. Zenci, onu kayığa atıncaya dek debelendi. Doğrulup iki kez sıçradı: Birincisi kayığın kıyısına, ikincisi de Arangi'ye doğru.

Oraya ulaşmak için iki yardalık bir uzaklık vardı, denize düştü yeniden. Durmadan yüzerek ve su yutarak yüzeye çıktı, çünkü efendisinin yanında olmak için yanıp tutuşuyordu.

Ama başka bir kayıkta duran on iki yaşındaki bir erkek çocuk, Jerry'nin durumunu gördü ve yüzerken başına kürekle vurdu. Küçük köpek

hareketsiz ve baygın kalınca da onu kayığa çekti.

Lerumie'nin tekmesiyle Jerry denize düşmeden önce, Van Horn ölmüştü. İhtiyar Basthi'nin kabilesindeki tüm ihtiyarlardan daha uzun yaşaması ve çok uzun süre saltanat sürmesi boşuna değildi. Doğa onu daha uygun bir yere ve çağa yerleştirseydi, belki de bir Sezar ya da İskender olabilirdi. Küçük krallığını her zaman iyi yönetmesini biliyordu.

Ne de güzel oynamıştı oyununu! Şef olmanın verdiği haklara dayanarak iyiliksever görünmüş, plantasyonlarda çalıştırmak üzere üç yıllık anlaşma imzalamış, her yıl için verilen avanslardan payını almıştı. Başbakanı ve maliye bakanı Aora, paralan aldıktan sonra liflerden örülmüş sepetlere doldurmuştu. Basthi'nin arkasındaki on üç yaşında güzel bir kız, bir sineklikle efendisinin sineklerini kovalıyordu. Ayakları dibindeyse, üç yaşlı karısı, diz çöküp oturmuşlardı. Yüzü kırış kırış ve en yaşlı olanı, o işaret ettikçe bir sepet sunuyordu.

Güverteden gelen her sese kulak veren Basthi, başını sürekli sallıyor, uzatılan sepetten bir biber ağacı cevizi, ya da şıklığını arttıracak bir yeşil yaprak, piposunu doldurmak için tütün ya da yakmak için kibrit alıyordu.

Sonunda, elini son kez sepete daldıracağı sırada zenci kadın Borckman'a saldırmış, Tambi de ona ilk kez silah çekmişti. Basthi'nin fırlak damarlı yorgun eli, eski model kocaman bir tabanca çıkarmıştı.

Van Horn da Basthi kadar çevikti, ama yeterince değildi. Eliyle otomatik tabancasının, tetiğine dokunduğu anda, yüz yıllık; silahtan duman çıkmıştı. İki kesik ve bir yuvarlak kurşunla dolu olduğu için, etkisi büyük olmuş ve ağzını açmaya fırsat bulamadan Van Horn'un yarı kalkık elinden otomatik tabancası yere düşmüştü.

Külüstür tabanca Basthi'nin elinde çatlamıştı. Aora, elinde bir bıçakla ortaya çıkıp, beyaz şefin başını koparmaya başlamıştı. Bastihi, sallanan parmağına alaylı alaylı bakmıştı. Parmağı sağ eliyle koparıp, karısının uzattığı sepete atmıştı.

Güvertedeki acıklı olaylar sürerken, döneklerden üçü, babaları ve amcalarıyla birlikte aşağıda bulunan son zenci tayfanın işini bitiriyorlardı. Bilge olacak denli uzun yaşamış olan Basthi, yitirdiği parmağının acısına aldırmadan gülüyor; üç karısı, kendisini övüyorlardı. Onun biricik

tutkusuyla yaşamları uzamış olduğundan, efendilerinin büyüklüğünü öve öve bitiremiyorlardı. Yaşamları ve ölümleri onun elindeydi aynı zamanda.

Korkak küçük zenci kız, yuvasındaki ürkek bir tavşan gibi, elleri ve ayaklan üstüne diz çökmüş, bu korkunç sahneye bakıyor, bu kez kazanın kendisini beklediğini biliyordu.

ON İKİNCİ BÖLÜM

ADADA UYANIŞ

Jerry, Arangi'de olup biteni hiçbir zaman öğrenmedi. O anda dünyanın sonunun geldiğini biliyordu, çünkü kendi felaketine tanık olmuştu. Basma vuran zenci çocuk ayaklarını sıkıca bağladı ve onu kıyıya attı; sonra da o kargaşada unutup gitti.

Bağırış ve şarkılar arasında, kayıklarla çekilen gemi kıyıya, Jerry'nin bulunduğu mercan duvarın tam yanma getirildi. Kıyıda ateşler parladı, gemide fenerler yakıldı sevinçle. Arangi, talan edildi. Taşınabilecek ne varsa hepsi alındı. O gece Somo'da kimse uyumadı. En küçük çocuklar bile, yemeklerin piştiği ateşlerin çevresinde dolanıyor, ya da sofralarda bekleşiyordu. Sabahın ikisinde, Basthi'nin buyruğuyla gemi ateşe verildi. Ve susuzluktan kavrulmuş, yorgun Jerry, ayakları bağlı olarak yattığı yerden, kısa bir süre önce tanıdığı bu yüzer dünyanın alev ve duman bulutları arasında yok olduğunu, bayılmadan önce gördü.

Yangının ışığında Basthi, paylan dağıttı. Kimse unutulmadı. Tutsakhklan boyunca yenilmekten korkan yoksul çalılık tutsaktan bile birkaç bağ tütün ve birer toprak pipo aldılar. Aslan payı dağıtılmadı, Basthi'nin büyük evine taşındı. Her türlü öteberi kayık hangarlarına kondu. Bu arada, büyücüler, evlerinde dumanla kuruttukları kafalarla ilgilendiler, çünkü, tayfaların dışında karaya çıkmamış on kadar No— ola ve Malu döneği vardı.

Çoğu kez tümünü öldürmezlerdi. Basthi bunu şiddetle yasaklamıştı. Acıdığından değildi bu. Tüm tutsaklar er geç öldürülürdü, ama Basthi buz nedir hiç bilmiyordu, soğutma yoluyla yiyecek saklamasını da. Eti çürütmeden saklamanın tek yolu, ona göre, onu ayakları üstünde canlı tutmaktı. Tutsakları en geniş hangara üst üste yığmıştı. Burası aynı zamanda toplantı salonuydu, hiçbir zenci kadın ölümü göze almadan giremezdi oraya.

Altında eski şeflerin gömülü olduğu çiğnenmiş toprağın üstünde hayvanlar gibi bağlı, üst üste yığılmışlardı. Tepelerindeyse Basthi'nin atalarının iplerle bağlanmış kafaları sallanıyordu. Revirdeki zenci kız da oradaydı. Sonunun kazanda pişirilmek olduğunu biliyor, «Van Horn'un kendisini yiyeceğini söyleyip alay edenlerle aynı yargıyı paylaşıyordu.

Jerry de oraya getirilmişti. Büyücülerin reisi Agno, kıyıda ona çarpmış, onun kendine ait olduğunu söyleyen çocuğun karşı çıkmasına karşın, kayık hangarına konması için buyruk yermişti. Etlerin pişmekte olduğu ateşin yanından geçirilirken, duyduğu kokudan, şölenin cinsini anlamıştı. Bu deneyimin yeniliği karşısında tüyleri diken diken olmuş, bağlarından kurtulmak için kudurmuşcasına debelenmişti. Tutsakların arasına atılınca da homurdanmayı sürdürdü; çünkü düşmanlarıyla aynı yazgıyı paylaşmaya razı olamıyordu. Arangi'nin ve efendisinin başına gelen felaketlerden onları sorumlu tutuyordu.

Çünkü Jerry, henüz çok küçüktü, anlama yetisi sınırlıydı. Biraz sonra tutsak zencilere hırlamayı kesti, içgüdüsü ona, onların da mutsuz olduklarını söylemişti. İçlerinden çok yaralı olan birkaçı inliyordu. Jerry de, nedenini bilmeden, onlara çok kötü davranıldığını sezmişti. Ayaklarını sıkıca bağlayan ipler canını acıtıyor, kan dolaşmamı engelliyordu. Üstelik çok da susamıştı. Bu boğucu sıcakta dili damağına yapışmıştı.

Kayık hangarı sıkıcı bir yerdi. Üstlerinde birazdan ölüme gidecek bedenlerin altında gömülü cesetler vardı. Girişe yakın bir yerde, ihtiyar bir adam, bir insan kafası tütsülüyordu. Kördü, ölünün başım, dumanın ortasında çevirirken, acayip sözcükler mırıldanıyordu.

On altı ayak ötedeki kafesin aralıklarından ışık sızıyordu. Tepedeki kalas hindistancevizi liflerinden örülmüştü, arasından dumanlar yükseliyordu. Eskiden kara ve deniz saldırıları sırasında ele geçirilen düşmanların kafaları yüksek kalaslardan sarkıyordu. Her yerden ölüm ve çürük kokusu yayılıyordu.

Şafak sökerken, Somo’lular başka bir savaş; kayığını çığlık çığlığa iterek geldiler. Kayıklarında tutsaklara yer açmak için, onları itip kakarak tekmelediler. Sonra bir süre oturup, cıvıltılı seslerle öğleden sonraki ve geceki olayları aralarında tartışıp pipolarını tüttürdüler. Ara sıra, içlerinden biri örtünmeden uyumak için uzanıyordu, çünkü örtünmeyi bilmiyorlardı.

Tan yeri ağarırken, yalnızca yaralılar ve ipleri sıktığı için acıya dayanamayanlar uyanıktı. Jerry'nin başına kürekle vuran çocuk, ihtiyar köre sezdirmeden hangara girdi. Büyücü, anlamsız sözcükler mırıldanarak insan kafalarını ateşte çevirip duruyordu.

Çocuk, büyük bir özenle uyuyanların üstünden aşıp, tutsaklar arasında kendine bir yol açtı. Yüreği hızlı hızlı çarpıyordu, çünkü büyük günah işlediğinin farkındaydı. Henüz on iki yaşındaydı, baba ocağından ayrılıp hangarda, gençlerle uyumaya hakkı yoktu. Yalnızca gençlere özgü olan bu hangara girerek yaşamını tehlikeye atıyordu.

Ama Jerry'yi istiyordu, isteği de oldu...

Korkudan uyuyamayan zenci kız, onun Jerry'yi ayaklarında sürüyüp bu kasap dükkânından çıkardığını gördü yalnızca. Aslında Jerry'nin yiğitliği, böyle davranılmasına karşı koyardı, ama çok güçsüzdü, susuzluktan ağzını açıp ses çıkaracak hali yoktu. Küçük zenci, onu hangardan çıkarıp köye doğru götürdü. Sabah rüzgârı dalları hışırdatmaya başlamıştı.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KÖTÜ RUH, LAMAYİ

Jerry'nin, adının Lamayi olduğunu sonradan öğrendiği bu küçük çocuk, yılların pisliğiyle toprağı sertleşmiş olan kulübesine götürdü köpeği. Orada annesi, babası ve kendinden daha küçük dört kardeşiyle birlikte yaşıyordu. Sazdan yapılmış, su geçirir çatı, bir kalasla desteklenmişti. Duvarlar da su geçiriyordu. Aslında Somo'daki en yoksul kulübeydi burası.

Malayalı'lann tersine, aile reisi Lumayi şişmandı, belki de bu şişmanlığı yüzünden iyi yürekli ye tembeldi. Karısı Lenerengo, tam tersine çok zayıf ve canlıydı. Kocasının sakin ve uyuşuk olmasına karşın o, atak ve öfkeliydi.

Evin arkasından geçerken, çocuk, annesinin ve babasının bir köşede uyumakta olduğu evin içine, baktı. Dört küçük kardeşi, köpek yavruları gibi büzüşmüşlerdi ortada. Evin çevresi, hayvanların yaşamasına çok uygundu. Hava, kokulu bitkilerden ve tropik çiçeklerden çıkan kokuyla doluydu. Ekmek ağaçları dallarını göğe uzatmıştı, muz ve hindistancevizi dalları, meyvelerin ağırlığından yerlere sarkmıştı. Ama Jerry'ye en hoş gelen şey, fundalarla örtülü, yosunlu taşlar arasından akan bir çayın şırıltısı oldu.

Suyun sesiyle sersemleyen Jerry, önceleri, diz çöküp onu kucağında sallayan çocuğun okşamalarına ses çıkarmadı. Konuşmayı bilmeyen Jerry, çok susamış olduğunu ona anlatamıyordu.

Sonunda Lamayi anladı. Bir bambu kamışının ucuna bağlanmış boş hindistancevizi kabuğundan yapılma asmakabağını aldı ve yeşillikler arasına daldırdı, sonra da Jerry'ye uzattı.

Jerry, yüzükoyun yatmıştı, ama susuzluğu geçtikçe, yine güçsüz olmasına karşın, canlandığını hissediyordu. Daha fazla içmek için kalktı. Sevinen çocuk gülüyor, neşeyle cıvıldıyordu. Bir an duran Jerry, pembe dilini, onun küçük kara eli üzerinde gezdirip teşekkür etti. Çok sevinen Lamayi, asmakabağını Jerry'ye uzattı yeniden.

Sıcaktan ve yorgunluktan pörsüyen böğürleri şişinceye dek içti, Jerry. Teşekkür etmek için Lamayi'nin elini daha sık yalamaya başladı, Lamayi'nin annesi Lenerengo uyanıp da, beslenecek yeni bir boğaza karşı çıkmaya başlayıncaya dek her şey çok iyi gitti.

Konuşmalardan bir şey anlamıyordu Jerry. ama Lamayi'nin kendinden yana, annesinin de karşı olduğunu biliyordu. Kadın, cırtlak bir sesle, oğlunun deli olduğunu, kendine hiç acımadığını söylüyordu, Lumayi'yi çağırdı. Derin uykusundan uyandırılan adam, Somo diliyle, oğlanların ve köpeklerin iyi olduklarını, üstelik de açlıktan ölmediklerini ve uykuyla barışın en iyi şey olduğunu söyledi. Sonra kollarını başının altına koyup uykuya daldı. Annesinin kendisine vuracağını sezen Lamayı, yavaşça geriledi. Kadın ona vuramayınca tepinmeye başladı. Kocasının, ciğeri beş para etmeyen biri olduğundan uzun uzun yakındıktan sonra, yeniden uyudu.

Bir düşünce, başkasını doğurur. Jerry'nin çok susadığını gören Lamayi, onun aç olabileceğini düşündü. Kuru dallar ekleyerek mutfak ateşini canlandırdı. Sonra içine isten kararmış taşları yerleştirdi ve bir gün önce öldürüp çayın içine sakladığı semiz güvercini almaya gitti. Yeşil yapraklara sarıp çevresine kızgın taşları yerleştirdi, üstünü toprakla örttü.

Biraz sonra, güvercini ateşten çıkarıp yeşil yaprakları atınca, yayılan iştah açıcı kokudan Jerry'nin burun delikleri oynamaya başladı. Çocuk, güvercini parçaladı ve soğuttu. Jerry, etini ve kemikleri silip süpürdü. Bu sırada Lamayi, şarkı mırıldanarak okşuyordu Jerry'yi.

Açlığı ve susuzluğu yatışan Jerry'nin okşamalara daha az ilgi gösteriyordu artık. Lamayi kendisini pohpohladığında, uslu duruyor, kuyruğunu oynatıyordu, ama tasalıydı. Kulaklarını dikip uzakları dinliyordu. Gitmek istediği belliydi. Bunu anlayan çocuk, Jerry'nin boynuna geçirdiği ipin bir ucunu ağaca sıkıca bağladı, sonra yatmaya gitti.

Jerry, bir süre ipe asılıp zorladı, sonra da yatıp uyudu. Ama uykusu kısa sürdü. Efendisi ona aldırmıyordu. Geminin başına gelen felaketi biliyordu.

Özgür kalınca, düşünmeden kıyıya doğru koştu. Somo, uykudaydı. Kendini durduracak kimse yoktu çevrede. Tahtadan yontulmuş, köpekbalığının ağzının içindeki insan figürlerinin asılı olduğu sırıkların arasında geçti. Çünkü, Somo halkı da, dağlılar ve cangılda yaşayanlar gibi köpekbalığı— tanrılarına ve deniz tanrılarına inanırdı.

Denizin önündeki duvan aşarak kıyıya indi. Sakin suda Arangi yoktu artık, ama çevrede şölen artıklan görünüyor, sönük ateşlerden yanık et

kokuları yükseliyordu. Evlerine gitme gereği duymayan birçok şölenci, kumun üzerine yayılmış uyuyordu.

Yüreği efendisine duyduğu tasayla dolu olan Jerry, suyun kıyısına oturdu, burnunu havaya dikerek uzun uzun, acıyla uludu.

Lamayi, onu bu durumda buldu, kollarının arasına alıp sıkarak acısını yatıştırdı. Ona içecek verdi, ama Jerry susamamıştı. Jerry, efendisini yeniden görmek için yanıp tutuşuyordu. Onu unutamamıştı. Sonunda Lamayi, bu küçük köpek yavrusunu yola getiremeyeceğini anladı ve sevgisini sertlikle kabul ettirmek isteyerek Jerry'nin başına vurdu, bağladı. Çünkü Lamayi, akıllıydı. Daha önce böyle yapıldığını hiç görmemişti, ama Jerry'yi sopayla yola getirmeyi düşündü. Dört ayak uzunluğundaki bu sopa bambudandı. Bir ucu Jerry'nin boynuna bağlıydı, öbür ucu ağaca. Jerry, dişleriyle ulaşamıyordu tahtaya, bambu da kuru olduğu için, diş geçirmek olanaksızdı.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÜZÜNTÜLÜ ANLAR

Jerry, Lamayi'nin tutsağı olarak uzun süre bağlı kaldı. Mutlu bir dönem değildi; çünkü Lumayi'nin evinde kavga gürültü eksik olmuyordu. Lumayi, Jerry'ye takılan erkek ve kız kardeşleriyle durmadan kavga ediyordu, bu kavgalar da Lenerengo'nun araya girmesiyle yatışıyordu ancak.

Sonra kadın, yumuşak başlı Lumayi'ye çatmaya koşuyordu, bu olaylardan sonra da adam, birkaç gün kafasını dinlemek için kayık hangarına çekiliyordu. Lenerengo, orada bir şey yapamazdı, çünkü hiçbir kadın giremezdi oraya. Yasağı çiğneyen zenci kızı unutamamıştı Lenerengo. Çok uzun yıllar önceydi, çocuktu o vakitler daha, ama güneşin altında bir kolundan asılmış zavallı kadını unutamıyordu. Ertesi gün de öteki kolundan asılmıştı. Daha sonra da kayık hangarında, erkeklere şölen çekilmişti onunla. Bu olaydan sonra, kadınlar kocalarına uzun süre bağlı kalmışlardı.

Jerry, Lumayi'yi karşı biraz sevgi duyuyordu, ama bu güçlü ve tutkulu değildi. Bir tür şükran duygusuydu; çünkü kendisiyle çok ilgileniyordu Lumayi. Buna karşın, o, efendisi, Bay Haggin, Derby ve Bob da değildi. Zenci denilen aşağılık insan sınıfındandı, Jerry de, kısacık yaşamında, beyazların, iki ayaklı, üstün soydan tanrılar olduğunu görmüştü.

Zencilerin de akıllı ve güçlü olduklarını biliyordu. Buna akıl erdiremiyor, yalnızca kabulleniyordu. Zenciler, buyurma güçlerini başkaları üstünde deniyorlar, ok ve taş atabiliyor, onları havada yakalayabiliyorlardı. Beyaz tanrılardan daha üstün olmayışları, onların tanrı olmamaları yüzündendi.

İlk kez bağlanıyordu Jerry, bundan da hoşlanmamıştı. Bağım koparmayı boş yere denemişti. Bambu kamışı tüm çabasını boşa çıkarmıştı. Efendisini hiç unutmuyordu, ama acısı gün geçtikçe daha azaldı, sonunda özgür olma isteği baskın çıktı.

Bu özgürlük günü gelince, Jerry'nin cam, kıyıya gitmek istemedi. Ondan kurtulmak için Lenerengo, koyvermişti kendisini. Ama çözülünce, kuyruğunu sallayarak, teşekkür etmek için orada kaldı. Kadın, ayağıyla vurup onu korkutmak için bağırdı. Ama Jerry, korku nedir bilmiyordu, böyle bir şeyden kaçmayı da hiç düşünmüyordu. Hiçbir şey anlamadı,

kuyruğunu sallamayı bırakıp ona baktı. Lenerengo'nun pek dostça davranmadığını görüyordu.

Kadın, yeniden bağırdı, Jerry'nin ilgisini çekmek için de ayağını gürültüyle yere vurdu. Köpeğin ağırdan alışma sabırsızlanarak çok öfkelendi, bir tekme savurdu. Jerry tekmeyi savuşturduğu gibi dişlerini kadının baldırına geçiriverdi.

O zaman, kıyamet koptu, eğer Lumayi yetişmeseydi o kızgınlıkla kadın onu öldürebilirdi. Lamayi kamışın çözüldüğünü görünce durumu anladı ve küplere bindi. Jerry'nin kafasına atılan taşı savuşturmak için öne koştu

Bu kez, Lamayi tehlikedeydi, annesinin attığı taşla yere kapaklandı. Bu gürültüden uyanan Lumayı, olayı yatıştırmak için geldi. Lenerengo, kocasına yöneldi bu kez.

Olay, kazasız belasız kapandı. Çocuklar bağırmayı kestiler. Lamayi, Jerry'yi yeniden bağladı. Lenerengo, kocasının ardından soluğu kesilene dek bağırdı; Lumayi, süklüm püklüm kayık hangarının yolunu tuttu.

O akşam, Lamayi birkaç arkadaşına sıkıntılarını anlattı ve bütün bu olayların Arangi’den gelen köpek yavrusunun neden olduğunu söyledi. Bu öyküye büyücülerin reisi ya da büyük fetişçi Ango da kulak misafiri oldu; Jerry'yi öteki tutsaklarla birlikte kayık hangarına yollamış olduğunu anımsadı. Yaran saat sonra inancı kesinleşti: Lamayi, yasağa karşı gelmişti. Çocuğu bir köşeye çekip, yasağa karşı geldiğini söyledi; çocuk, gözyaşlarıyla titreyerek yalvardı, çünkü ölümü hak etmemişti.

Agno, yitmekte olan gücünü elinde tutmak için bundan yararlanabilirdi. Ölü bir çocuk hiç işe yaramazdı, oysa sağ kalırsa ona yardım ederdi. Hiç kimse bu durumu bilmediğinden, onu saklayabilirdi. Lamayi'ye kayık hangarına gidip orada törenler için çalışmaya başlamasını buyurdu.

Sabahleyin, Lenerengo, büyücünün buyruğunu yerine getirmek için Jerry'yi ayaklarından bağladı. Bu iş çok zor olmuştu, Jerry, kafasına yumruk yemiş, Lenerengo'nun elleri tırmık içinde kalmıştı. Sonra, onu köyden geçirip Ango'nun evine götürdü. Kutsal direklerin dikili olduğu alana gelince, tapınmak için onu yere bıraktı.

Basthi, yalnızca ciddi bir yasa koyucusu değil, aynı zamanda da, tek adamdı. Kavgacı iki kadına ceza vermek ve halkına gücünü göstermek için o günü seçmişti nedense. Çünkü çok kavgacı olan Tiha ve Vivau, bitmek tükenmek bilmeyen kavgalarıyla olay yaratıyorlardı; Basthi, onları koşuya zorlamıştı. Hem de ne koşu! Canlan çıkacaktı. Adamlar, kadınlar ve çocuklar zevkle bağrışıyordu. İhtiyarlar, ayağı çukurda olanlar bile bu görünüm karşısında neşeyle cıvıldıyordu.

Köyün ortasından, Arangi'nin yakıldığı kıyıdan ve duvarların gerisinden geçip yaran mil koşacaklardı. Yol dar olduğundan, Tiha ve Vivau birbirlerinin önüne geçmek için iğne batıracaklardı birbirlerine.

Böyle bir şeyi ancak Basthi akıl edebilirdi, önce, herbiri kırk libre ağırlığında iki yuvarlak taşı Tiba'nın kollan arasına yerleştirildi. Onun arkasına Basthi, elinde ucu iğneli uzun bir bambu kamışı tutan Vivau'yu koydu, iğneler önemli yara açmazdı, ama çok acı verirdi.

Vivau, iğneli sopasını sallıyor, Tiha da kaçmak için zigzag çiziyordu. Koşu sona erince, bu kez yer değiştireceklerdi, İki kadının da yüzünden terler akıyordu. Seyirciler arasında her ikisinin de yandaşları ve düşmanları vardı.

Bu acımasızlığın gerisinde, vahşilerin demir yasaları gizliydi. Yol boyunca, iki taş taşınmak zorundaydı. İğneyi batıran kadın, bu işi ciddi olarak ve sürekli yapacaktı. Hırpalanansa, sabrını yitirmeden dövüşmek zorundaydı. Bu iş Baethi'nin başının altından çıkmıştı, bu kurala karşı gelen şiddetle cezalandırılırdı. Köyün tüm çocukları ve köpekleri bağrışarak arkalarından koşuyorlardı.

Kadınlar Basthi ve yardımcısı Aora'nın durduğu yere gelince, canlarım dişlerine taktılar. Vivau, durmadan iğneliyor, Tiha da taşları düşürmemek için sallanıyordu.

«Kayıklara çok var, Tiha,» diye alay etti Aora.

Kuvvetle batırılan bir iğneyle, Tiha'nın taşlarından biri kaydı, diz çöküp taşı alana dek iğnelendi kadın. Sonra kalkıp koşmaya başladı.

Bir ara canı öylesine yandı ki celladından kurtulmak için durdu:

«Ben çok kızmak!» diye bağırdı. «Birazdan...»

Ama sözünü bitiremedi. Yeni bir iğnelenmeyle, sallanarak yoluna devam etti.

Acayip koşu, kıyıya doğru biterken, halk bağrışıp duruyordu. Birkaç dakika sonra yeniden karşılaştılar, bu kez ağır taşlan Vivau taşıyor, Tiha'da onun yaptıklarına karşılık vermeye çalışıyordu.

Basthi'nin yanma varınca, Vivau, taşın birini düşürdü, onu almaya çalışırken, öbür taş, on adım kadar uzağa yuvarlandı. Şaşıran Tiha, deli gibiydi. Ö anda Somo'lulular neşeden çılgına döndüler. Basthi, kasıklarını tutarak gülüyor, gözlerinden yaşlar akıyordu.

Her şey bitince, Basthi, halkına seslenerek şöyle dedi:

«Dövüşmeyi seven kadınlar, bundan böyle bu şekilde cezalandırılacaktır!»

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

BASTHİ'NİN EVİ

Koşu bitince, Basthi, kabilenin ileri gelenleriyle konuşmak için bir süre daha kaldı. İçlerinde Agno da vardı. Lenerengo, birkaç yaşlı kadınla gevezeliğe daldı. Unutulan Jerry, yerde yatıyordu. Arangi'deyken takıldığı vahşi köpek geldi, onu kokladı. önce uzaktan kokladı, sonra biraz daha yaklaştı. Jerry, öfkeyle bakıyordu ona. Vahşi köpek burnuyla dokununca, hırlamaya başladı, öteki, geriye sıçradı ve yirmi metre kadar kaçtı.

Her zamanki gibi, usul usul sürünerek geri geldi. Ayaklarından birini yavaşça yere basarken, beklenmedik bir saldırıdan korkuyormuş gibi sağa sola ürkekçe bakıyordu. Yakında bulunan birkaç çocuğun gülüşmeleri üzerine toparlandı, bilinmeyen bir tehlikeyi karşılamak üzere kaslarını gerdi. Sonra hiçbir tehlikenin olmadığını anlayınca, İrlanda av köpeğine doğru korkakça ilerlemeyi sürdürdü.

Olacak, önceden bilinmez; o anda, Arangi'nin ele geçirilişinden beri görmediği köpek Basthi'nin bakışlarına takıldı. Onun varlığını unutmuştu.

«Bu köpek de ne?» diye bağırdı, vahşi köpeği korkutan bir sesle.

Şaşıran Lenerengo, ihtiyar şefin Öfkesinden korkarak yerlere dek eğildi, olayları kekeleyerek anlattı. İşe yaramaz oğlu Lamayı, bu köpeği denizde bulmuştu. Evde birçok sıkıntıya neden olmuştu, şimdi de Lamaya, kayık hangarına, gençlerin yanma gittiğinden, kendisi de köpeği Ango'nun evine götürüyordu, öyle Duyurulmuştu çünkü.

«Bu köpek neden senin evde?» diye sordu Basthi, Agno’ya.

«Ben, onu kay— kay yapmak,» diye karşılık verdi. «İyi köpek, yağlı.»

Basthi'nin yaşlı beyninde bir düşünce belirdi. .

«Çok iyi köpek,» dedi «Ama bu çalılık köpeğini ye sen,» diye ekledi, parmağıyla vahşi köpeği göstererek.

Agno, başını salladı:

«Çalılık köpeği, iyi kay— kay olmaz.»

«Çalılık köpeklgri iyi olmaz, çünkü korkaktırlar,» dedi Basthi. «Beyaz adamların köpekleri korkmazlar. Şeytan gibi dövüşürler. Çalılık köpekleri kaçar. Göreceksin.»

Basthi, Jerry'ye doğru gidip ayaklarını bağlayan ipleri kesti.' Hemen ayağa kalkan Jerry, teşekkür etmek için beklemeyip vahşi köpeğe doğru koştu, onu yakalayıp tozların içinde sürükledi. Vahşi köpek, kurtulup kaçarken, Jerry, onu yakalıyor, ısırıyordu. Basthi, coşmuş, izlemeleri için tüm bakanlarını çağırmıştı.

Bu kez Jerry, çok öfkeliydi. Arangi ve efendisinin kaybolduğu günden beri çekmiş olduğu sıkıntılarla gözü dönmüş bir durumda, hırsını vahşi köpekten alıyordu. Köpeğin sahibi olan zenci, ayağıyla vurarak Jerry'yi uzaklaştırmak istedi. Göz açıp kapayasıya, Jerry, dişleriyle baldırım parçalayıp üstüne atıldı.

«Bu ne demek oluyor?» diye bağırdı Basthi, zenciye. Adam, çok korkmuş, yerinden kımıldayamıyordu.

Ama vahşi köpeğin vargücüyle kaçtığını görünce, Basthi gülmeye başladı yeniden, ardından da Jerry kovalıyordu toz toprak içinde. Köpekler gözden kaybolunca Basthi düşüncesini söyledi: İnsanlar muz toplamak için muz ağacı dikerlerdi. Biber ağacı ekerlerse, patates değil de biber toplarlardı. Aynı şey köpekler için de geçerliydi. Mademki zencilerin tüm köpekleri ödlekti, ödleklikten başka şey bilemezlerdi tabii. Beyazların köpekleri, yürekli' olduklarından, onlardan doğanlar da yürekli olacaktı. Ele geçirilmiş bir beyaz köpeği yemek, ondaki yürekliliği yok etmek, yazık değil miydi?

Basthi, daha sonra başbüyücüsüne, Jerry'le ilgilenmesini, ona iyi bakmasını buyurdu. Tüm kabileye Jerry'yi yasak ettiğini duyurdu. Erkek, kadın, çoluk çocuk, hiç kimse, bundan böyle ona taş, sopa atmayacak, mızrakla ya da kargıyla vurmayacakta.

O andan itibaren Jerry, kendisinin yasak olduğunu bilmeden, Agno'nun evinde mutlu günler yaşayacaktı. Çünkü Basthi, öteki şeflerin tersine, büyücüleri demir bir elle yönetirdi'. Genelde, şefler, papazları tarafından yönetilirdi. Somo halkı, Basthi'nin de böyle olduğunu sanırdı. Aslında işin içyüzünü bilmezlerdi; Basthi, bir büyücüyle baş başayken neler konuştuklarından haberleri olmazdı.

Büyücülerle birlikteyken, Basthi, oyunlarına iyi bildiğini, halkı etkileri altına almak için yaptıkları sahte büyülerin asimi bildiğini gösterirdi onlara. Halka hükmetmek için birlikte çalışmaları gerektiğini söylerdi. Halkın, tanrılar ve büyücülerin söz sahibi olduklarını bilmesi iyiydi, ama asıl üstünlüğün kendisinde olduğunu da bilmeliydi bu büyücüler.

Büyücülerin dalaverelerine kanmazdı; onlardan daha az inanırdı böyle şeylere. Yasaklara bağlı olmanın gereğine inanırdı, kişisel yasaklarını onlara açıklardı. Kokmuş etin yenmeyeceğini, yasaklamasını istemişti Agno'dan, çünkü kokmuş etten nefret ederdi. Agno'dan önceki büyücü Nino, köpekbalığı— tanrıya sorduktan sonra bu yasağı duyurmuştu, ama gerçekteyse, bu yasağı, Basthi gizlice istemişti ondan.

O zamandan beri de, tüm büyücülerden daha uzun yaşadığı için, şu andaki durumu o ayarlamıştı. Onları iyi tanırdı, yaşamaları ona bağlıydı, öyleyse, ondan buyruk almak zorundaydılar, gizemli bir şekilde ölmek istemiyorlarsa tabii. Kendisini, şefinden daha güçlü sanıp sonunda acıdan kıvrana kıvrana ölen eski büyücü Kori'yi anımsatmak yeterdi onlara.

Agno'nun geniş yaprak evinde pek az ışık, pek çok gizem vardı. Ama gizemin ne olduğunu bilmezdi Jerry, ona göre gerçekler ve olaylar vardı. Bu nedenle de kaygılanmıyordu. Kuru insan kafalan ve bedenleri, ona göre kurutulmuş timsahtan farklı değildi,

Jerry, iyi bakılıyordu. Kadınlar ve çocuklar evin huzurunu kaçırmazlardı. Birkaç ihtiyar kadın, sinek kovucu on iki yaşında bir kız ve efendilerinin gözetiminde büyücülük öğrenen iki delikanlı evde otururlar, Jerry'ye bakarlardı. Canının istediğini yerdi. Agno, ilk lokmasını yedikten sonra, ikinci olarak Jerry'ye yemek verilirdi. İki genç ve kız yedikten sonra kalanları ihtiyarlar yerdi. Yağmurlu günlerde, çalılık köpekleri, sığınmak için saçak altına girerken Jerry, içerde, kuru yerde dururdu.

Dolaşmakta özgür olan Jerry, birçok kez köyden geçip Lamayi'nin evine gitmişti. Efendisinin yok oluşundan beri sevdiği tek insandı o. Jerry kendini hiç göstermezdi, çayın yanındaki yüksek fundalıkların arkasına saklanır, evi gözetler ve koklardı. Lamayi'yi hiç göremediği için, bir süre sonra ziyaretlerini kesti ve büyücüyü efendisi gibi görmeyi kabullendi

Efendisini hiç sevmezdi. Agno, gizemli evini korku yaratarak yönetir, sevgi ve sevecenlik nedir bilmezdi. Bir vahşi gibi zalim görünürdü. Basthi'den sonra ikinci adamdı, bu yüzden de yaşamı kendine zehir etmişti. Jerry'ye karşı hiç de iyi davranmazdı, ama Basthi'nin korkusuyla ona kötülük de yapmıyordu.

Aradan aylar geçti. Jerry'nin küçük dişlerinin yerine sağlam azı dişleri çıktı, boyu uzadı, ağırlığı arttı. Bir köpeğin olabildiği kadar şımarıktı ancak, çünkü Somo'yu etkisi altına aldığını biliyordu, canının istediğini yapıyordu. Ona taş ve sopa atmak yasaktı. Agno, ondan nefret ediyordu, sezinlemişti bunu; ama aynı zamanda Agno'nun kendinden korktuğunu ve ona kötülük yapmayı göze alamadığını da farketmişti. Ama yine de Agni, zamanlamayı iyi biliyordu.

Lagünün kıyılarından —«suya hiç girmezdi, çünkü Meringe'deki timsah yasağım hep anımsardı— çalılıktaki köylere dek uzanan Basthi mülkünde, istediği gibi dolaşabilirdi Jerry. Herkes ona yer verirdi, fetediği zaman yiyecek verirlerdi. O tabuydu, dokunulması yasaktı. Canı isteyince öfkelenir, isterse küstahlaşırdı, kimse karşı çıkamazdı ona. Daha büyük çalılık köpekleri Jerry'ye saldırırsa, halkına, onu korumalarını buyurmuştu Basthi.

Jerry, mutlu yaşıyordu. Sinirleri gergin ve meraklı olmasaydı, şişmanlardı. Ormanlarda ye bataklıkta yaşayan ye onun yasak olduğunu bilmeyen vahşilerin alışkanlıklarını öğrenerek, Somo'yu tanımaya çalışıyor, dere tepe dolaşıyordu.

Başından çok olay geçti. Hemen hemen kendi boyundaki orman fareleriyle iki kez dövüştü. Zayıf ve güçsüz olduğunu görmeden, birinciyi öldürdü, ama ikincisi çok zorlu çıktı; kendim büyücünün evine zor attı. Kendini toparlamak için de yaralarım sekiz gün yaladı durdu.

Göç etmeyen ördekleri ve evcil hayvanları kovalamaktan büyük zevk duydu. Suyun kıyısında uyuyan timsahların arasına daldı, ormandaki küçük papağanlara baktı.

Somo sınırları Ötesinde, küçük çalılık zencilerine rastladı. İnsandan çok cinleri andırıyorlardı. Gürültüsüz ve korkakça gezinirlerdi ormanda. Cangılın yarı karanlığında dolaşan orman farelerinden öğrenmiş gibiydiler

önlem almayı. Kendisini yaralamak istemelerine karşın, onlarla kavgaya tutuşmadı. Bu adamların, Somo'dakilerden farklı olduğunu ve kendisinin yasaklı olduğunu bilmediklerini anlamıştı. Üstelik onlar, ellerinde ölüm tutan iki ayaklı tanrılardı hâlâ.

Jerry, köyde de dolaşıyordu, her yer ona açıktı. Erkeklerin ve kadınların titreyerek gezindiği büyücülerin evlerinde dimdik ve tüyleri kabarık yürürdü. Çünkü yeni kelleler asılıydı tavanlarda, bu kellelerin açık gözlerini de canlıyken Arangi'de görmüştü. En büyük evde, Borckman'ın kellesini gördü, bu sarhoş tayfayla yaptığı kavgayı anımsayınca hırlamaya başladı.

Birinde de, Basthi'nin evinde, efendisinden kalan tüm eşyaları gördü.

Basthi, çok yaşlıydı. Çok düşünmüş, derin düşüncelerinin sonunda, insan yaşamının kısa olduğunu, yaşamın sona erdiği yerde yeni bir alanın başlayacağı sonucuna varmıştı, Yaşamın amacını ve anlamım bilmeyi çok istiyordu. Dünyayı ve yaşamı seviyor, hem halkı hem de büyücüleri etkilemek, onu sevindiriyordu, ölmekten korkmazdı, ama yeniden yaşayıp yaşamayacağını sorardı kendi kendine. Kabilesindeki büyücülerin boş inançlarını küçümser, bu çözümsüz karmaşada tek basma çabalardı.

Çok uzun yaşamış, çok şeyler görmüştü, artık tüm istekleri sönmek üzereydi. Kanları ve çocukları olmuş, gençliğin tüm çılgınlığını yaşamıştı. Bu mutlulukları tattıktan sonra, bıkkınlık gelmişti. Yiyecekten mi? Şimdi zor yiyordu, açlık duymuyordu hiç. Hiçbir şeyin tadına varamıyor, yalnızca gerektiği için yiyordu. Düşünceyle yaşıyordu daha çok. Halkını yönetirken, onları daha canlandıracak ve güçlendirecek yasalar bulmayı düşünüyordu.

Ama kabile denen soyut kavramla, insan denen somut kavram arasındaki farkı anlamıştı. İnsanlar, gelip geçici kabileyse kalıcıydı. Canlıların oluşturduğu gelenek ve öykülerin anısıydı kabile. Kendi de, er ya da geç, göçüp gidecekti, pek uzak değildi sonu. Nereye göçecekti? Bunu düşünmek için herkesi gönderir, büyük evinde, çözümsüz sorunuyla tek basma kalırdı. O zaman, eskiden canlı olup, şimdi sonsuzluğa göçmüş insanların kellelerini tavandan indirirdi.

Bu kelleleri cimriliğinden biriktirmemişti, cimrilerin hazinelerine baktığı gibi de görmüyordu onları. Bilmek istiyordu. Onların bu karanlığa girdikten sonra tanıdığı şeyleri bilmek istiyordu.

Basthi'nin sazdan yapılmış karanlık evindeki kellelerle, dışarda parlayan güneş, palmiye yapraklarını sallayan rüzgâr ve ekmek ağacının dalları bambaşka şeylerdi. Basthi'nin hiç görmediği ve konuşmadığı bir Japon'un kellesi vardı. O doğmadan önce, babasının ellerine düşmüştü. Kötü tütsülendiği için eskimişti' kelle. Ama incelerken, onun da kendisininki gibi hareketli dudakları, yiyip içen bir ağzı olduğunu görüyordu. Onun da kendi gibi, iki gözü, bir burnu, saçlı bir kafası ve iki kulağı vardı; kuşkusuz bir gövdesi, kolları ve bacakları, arzu ve özlemleri de bulunuyordu.

Büyük babasının babası zamanından kalan, bir Fransız'a ait başka bir kelle onu çok ilgilendiriyordu. Ama onun, Astrobale ve Boussole adlı iki gemisiyle, Salomon Adaları kıyılarında, tayfalarıyla birlikte öldürülen, ünlü denizci Perouse olduğunu bilmiyordu, öteki iki kelle ise, Perouse'den iki yüzyıl daha eskiydi.

Öyküsü pek iyi bilinmeyen başka bir kelle de bir kadınındı. Kimdi bu kadın? Nerden geliyordu? Ama kulaklarında altın ve elmas küpeler vardı ve uzun san saçları kafatasının iki yanından sarkıyordu.

İhtiyar reis, sıradan kelleleri, denizcilerin, çalılıktakilerin, Borckman gibi sarhoşların kellelerini kayık hangarlarına yolluyordu, çünkü işini bilirdi. Kızıl saçlı, sakallı bir Alman'ın kellesi de çok ilgisini çekiyordu. Onun, yıldızların uzaydaki yerlerini saptamış olan bir Alman astronomi bilginine ait olduğunu bilmiyordu.

En yenisi, ihtiyarın kafasını en çok kurcalayanı da Van Horn'un kafasıydı. Jerry, tüm Somo'yu dolaşıp, Basthi'nin evine girdiğinde, kafa, dizlerinin üstündeydi. Kokladı ve efendisinin ölümcül kalıntılarını tanıyınca, önce acıyla hırladı, sonra tüyleri dikildi.

Düşünceye dalmış olan Basthi, Van Horn' un kellesine bakıyor, bir şey farketmiyordu. Birkaç ay önce, henüz yaşam ve akıl dolu olan bu kelle güçlü bir bedenin üstündeydi ve Basthi'den daha üstündü. Ama Basthi, eski bir tabancayla onun aklını aşmış, bu kafayı, bazan karada, bazan da gemide gezen bedenden ayırmıştı.

Bu akla ne olmuştu? Yanan bir yumak yün gibi dağılıp gitmiş miydi, yoksa hâlâ o güçlü ve küstah bedende miydi? Acaba Van Horn, bir alev gibi uçup gitmiş miydi? Mızrakla vurulan timsahın, ağa yakalanan balığın ve

öteki hayvanların yaptığı gibi, boşluğa düşmemiş miydi? Van Horn'un hiçliği, ayağı altında ezdiği bir sineğin hiçliğine benziyor muydu?

Basthi, kellesini incelediği bu beyaz adamın yazgısının, kendisini bekleyen yazgıyla aynı olduğunu söylüyordu, ölümün karanlık kapısını geçtikten sonra, bu beyazın basma gelenler onun da basma gelecekti. Bu sımsıkı kapalı dudaklar, ona bu büyük gizi açıklayacakmış ve yaşamın ye ölümün anlamını öğretecekmiş gibi, onu sorguya çekiyordu.

Efendisini gören Jerry'nin uzun inlemesi, Basthi'yi düşlerinden uyandırdı. Parlak ve güçlü köpeğe bakıp, ona da düşüncesinde yer verdi hemen. Bir insan gibi canlı ‹bir yaratıktı bu. Açlığa, acıya, öfkeye karşı duyarlıydı. Tıpkı bir insanınki gibi, kan dolaşıyordu damarlarında. İhsanlar gibi, yavrularını besliyor, benzerlerini seviyordu, ölüyordu da!

Ama Jerry'nin acısı, öfkeye dönüştü. Tüyleri dimdik, ağzı açık, efendisine değil de Basthi'ye saldırdı. Yaşamı boyunca ölümden hiç korkmamış olan ve parmağı koptuğunda, bundan hoşnutluk duyan ihtiyar, zevkle gülümsedi. Çünkü henüz gelişmemiş olan bu köpeği görünce hayranlık duymuştu. Jerry saldırdıkça, ihtiyar bir sopayla itiyor ve genç köpeğin yürekliliğiyle alay ediyordu.

«Bu da yaşamın bir parçası,» diye düşünüyordu Basthi, kızgın köpekten sakınarak. Düşünmeden davranan, öfkeli gençliğin’, tutkusunu yatıştırmak için başka bir gence saldıran bir gencin yaşamıydı bu. Van Horn’un ölü kafasında olduğu gibi, bu canlı köpekte de, hiçliğin ve varlığın anahtarının gizli olduğunu söylüyordu kendi kendine.

Kendini Jerry'nin saldırılarından korurken, karşılığında tüm aklını ve bilgisini vereceği bu gençliğe özlem ve hayranlık duyuyordu.

«Ne köpek bu! Ne iyi köpek!» demişti Van Horn.

O da, kendi dilinde söylendi:

«Vallahi, bu köpek benden korkmuyor!»

Ama, yorulan Basthi, Jerry'nin kulağının arkasına hızla vurarak bu sahneye son verdi. Hayvan, baygın düştü. Bir daha vurunca, Basthi'nin hesaplı düşgücü olayı yorumladı. Köpeğin öfkesine ve atılganlığına ne

olmuştu? Hızlı bir vuruş yere sermişti onu. Birazdan kendine gelirdi Ama bu arada, yaşamı, iradesi, duyarlılığı nereye gitmişti?

Basthi, içini çekip Van Horn'unki dışında tüm kelleleri iplere dizdi Sonra, uzun yulardan beri asılı oldukları tavana kaldırdı. Van Horn'un kellesini yere bıraktı, ne olacağını görmek için dışarı, bir duvar çatlağının başına gitti.

Jerry, kımıldamaya başladı, ayakları üstüne dikilebilmek için bir dakika kadar çabaladı. Önceleri sarsak ve güçsüzdü. Gözünü çatlağa dayayan Basthi, küçük hareketsiz vücudun canlandığını gördü. Hayvanın tüyleri dikildi, öfkeyle dudakları kıvrıldı ve düşmanını aramaya başladı. Sonra efendisinin başını gördü ve yanma gitti. Pembe diliyle sertleşmiş yanaklarını, kapalı gözkapaklarını, artık hiç konuşmayacak olan dudaklarını yalayarak sevdi.

Jerry, daha sonra, sonsuz bir acı içinde efendisinin karşısına oturdu, burnunu havaya dikip, uzun uzun sessizce ağladı. Yorulunca, evden çıkıp öteki efendisine, büyücüye gitti. Orada, yirmi dört saat süren, karabasanlarla dolu bir uykuya daldı.

O andan sonra Jerry, Basthi'nin evinden korktu. İhtiyar reisin kendisinden korkmuyordu, ona karşı duyguları belirsizdi. Bu evde efendisinin sonsuza göçüşünü görmüştü.

Jerry, o günden sonra, Basthi'den nefret etti. Ama tüm bu izlenimler karışıktı.

ON ALTINCI BÖLÜM

KUTSAL KÖPEK

Aradan üç ay daha geçti Kuzeybatı musonu, altı ay eştikten' sonra, yerini güneydoğu rüzgârına bırakmıştı. Jerry, hâlâ Agno'nun evinde kalıyor, köyde rahatça dolaşıyordu. Ağırlaşmış, boyu uzamış ve dokunulmaz olduğundan küstahlaşmıştı. Ama efendisi yoktu. Agno sevgisini kazanamamıştı, zaten bunu da denememişti. Ona karşı kin duyuyordu Jerry.

Evdekiler, büyücünün Jerry'den nefret ettiğini bilmiyorlardı, Jerry de bilmiyordu bunu. Ona göre Agno, yansız biriydi. Ev halkını Agno'nun hizmetçileri sanıyordu, yediği yiyeceklerin Agno'dan geldiğini, onun olduğunu biliyordu. Jerry dışında herkes, Agno'dan korkardı. Ev, gerçek bir korku eviydi küçük bir köpeğe karşı sevgi yoktu içinde. On iki yaşındaki kız, Jerry'yi sevmek istemiş, ama Agno tarafından azarlanınca bu yasaklı köpeğe dokunmaktan ve sevmekten vazgeçmişti,

Agno, Jerry'yi öldürme tasarısını gerçekleştirmek için altı aylık musonların geçmesini beklemişti; çünkü Basthi'nin bölgesinde, megapodların yumurtlama mevsimi güneybatı rüzgârlarıyla başlardı.

Uzun zamandan beri planını hazırlamıştı, sabırsızlıkla onu uygulayacağı anı bekliyordu:

Salomon Adaları’nın ördeği, Avustralya'daki kaz yavrularının soyundandı. İrice bir güvercinden biraz daha büyükçeydi, evcil ördek yumurtası gibiydi yumurtası da. Korku nedir bilmeyen bu hayvan, çok aptaldır, büyücülerin ve reislerin yasaklaması olmasa, soyları tükenirdi Megapod, yumurtasını iki ayak derinliğe gömer, güneş ısısı onları çatlatır. Toprağı eşer, yumurtlar, bir iki adım gerisinden de zencinin biri, yumurtaları topraktan çıkarır.

Mevsimi gelince, Basthi, sürekli olarak bu yumurtalarla beslenir. Pek ender olarak da yumurtlamayı kesmiş megapod yerdi. Bu ayrıcalıklı yemek ancak kendi' gibi yüksek düzeydeki birine hastı. Aslında bu et ötekilerden pek de farklı değildi. Uzun, süreden beri tüm etler aynıydı, yemekten zevk almıyordu artık.

Buna karşın, megapod yumurtaları iştahını arttıran tek yiyeceğiydi, bu nedenle yasaklatarak, tüm Somo'nun yumurtalarını yiyebiliyordu, öte

yandan, bu yasağı Agno da uygulamak zorundaydı.

Ama Agno da onun gibi ihtiyarlamıştı. O da iştahını yitirmişti, gerekli olduğu için yiyordu artık. Yalnızca megapod yumurtaları canlı tutuyordu onu da. Bu nedenle Basthi'nin yiyeceği olan yumurtaları gizlice çalıyordu.

Yumurtlama başlayınca, altı aydır yumurtadan yoksun olan Basthi ve Agno, bolca yemek istiyorlardı. Agno, Jerry'yi mangust ağaçları altından yasak bölgeye götürdü. Bu yol, pis bataklığın içinden geçiyordu, hiç esinti olmazdı orada. Aşmak için de kökten köke atlamak gerekiyordu. Bu nedenle. Jerry, Somo'yu dolaşırken hiç görmemişti orayı. Agno, onu oraya götürünce çok sevindi.

Bataklıktan çıkınca, kumluk bir alana ulaştılar. Burası denizden gelen tuzlarla öyle dolmuştu ki, hiç ağaç yetişmiyordu, bu nedenle de güneşin yakıcı sıcağına açıktı, tikel bir kapı vardı, ama onu açıp Jerry'yi sokacağı yerde, eşiğin altından bir tünel açması için hayvanı kışkırttı. Kendi de çalıştı, bir tem yığınını kazdı, ama bunu yaparken yalnızca köpeğin ayak izlerinin kalmış olmasına özen gösteriyordu,

Jerry, içeri girince, Agno, kapıdan geçip, yumurtaları çıkarması için Jerry'yi kışkırtmak istedi. Ama yumurta yemeyi canı çekmeyen Jerry buna aldırmadı. Agno, sekizini yuttu, ikisini de evine götürmek için koltuğunun altına sakladı. Sanki köpek yemiş gibi de, sekiz; yumurtanın kabuğunu iyice parçaladı, Jerry'nin ağız çevresine biraz sarısından bulaştırdı.

Daha sonra, yumurtlamakta olan dişi bir megapoda saldırması için Jerry'yi kışkırttı. Bu aptal hayvanı öldürmeye alışınca, her zaman öldürmek isteyeceğini biliyordu. Bastihi'ye olanı biteni anlatmak için çabucak bataklıktan' ayrıldı. Köpek, yasaklı olduğundan, onun bir başka yasaklıya saldırmasına engel olamazdı kendisi, çünkü hangi yasaklının daha büyük olduğunu bilmiyordu Üstelik Basthi de altı aydır Megapod yumurtası yememişti ve yemeyi de çok istiyordu. Aceleyle bataklığa giderken Agno'yu geçti.

Açıklığa varınca, Jerry'yi görüp şaşırdı: Ağzı ve ayakları kanlıydı, dördüncü megâpodu öldürüyordu. Gözlerinin çevresinde ve akanda Agno'nun sürmüş olduğu yumurta sanları vardı. Yaran yıldır sabırsızlanan

Basthi, boş yere yumurta aradı. Jerry, kanlı ağzıyla gülerek kuyruğunu sallıyor, yaptığı işten dolayı teşekkür bekliyordu.

Basthi, yalnız olduğunda yaptığı şekilde öfkelendi hemen. Büyük büyücü yanındayken, böylesi şeyler için öfkelenmeyi küçümserdi. Büyük adamlar, umursamazlık maskesi altında, duygularına gem vurmayı bilirler. Agno, pek az tutabilirdi kendini. Basthi, onu görünce küçümser gibi baktı.

Daha sonra, Jerry'ye gülümsedi, şaka ediyormuş gibiydi. Büyücünün bakışları beğenmezlik doluydu.

«Ah, diye düşündü, onu kandırdım.» «En büyük yasak hangisi?» diye sordu Agno, Somo diliyle.

«Sormak gereksiz! Megapod tabu.» «Ya köpek?» diye sordu Agno, yeniden. «Yasağa karşı gelmenin cezasını çekmeli.» Düşünmek için durdu. Jerry, yumurta bulabileceği yerleri kazıyordu hâlâ. Agno, engel olmak istedi, ama Basthi araya girdi.

«Bırak,» dedi. «Köpek kendini ele versin karşımda da.»

Jerry, iki yumurta buldu, kırıp yaladı içindekileri.

«Köpek şöleni bugün müydü?» diye sordu Basthi.

«Yarın öğleyin,» diye karşılık verdi Agno. «Köpekler gelmeye başladı. En azından etti kadar olacak.»

«Elli bir,» dedi Basthi, Jerry'yi göstererek.

«Neden şimdi değil?» diye sordu şef. «Bataklıktan taşımak gerekecek onu. Kendisi gitsin şimdi, kayık hangarının önüne varınca ayakları bağlanır.»

Jerry, iki adamın arkasından sevinçle yürüyerek bataklığı geçti ve hangara yaklaştı. Bir sürü köpek acı ve korkuyla bağırışıyordu. Birden tasalandı, daha önce hiç böyle olmamıştı. Kulaklarını dikip, koklamak için burnunu uzattığı zaman, Basthi, boynundan yakaladı, Agno da ayaklarını bağlamaya başladı.

Jerry, bağırmadı, inlemedi, hiçbir korku belirtisi göstermedi. Yalnızca homurdanmakla yetindi ve arka ayaklarıyla vurup ısırmaya yeltendi. Ama,

derisinden asılı bir köpek, akıllı ve iki elini kullanmasını bilen insanlara karşı bir şey yapamazdı zaten.

Ön ve arka ayakları, önce ayrı ayrı, daha sonra birlikte bağlandı, başı, aşağı sarkmıştı. Kendisi gibi bağlı yirmi kadar köpeğin arasına atıldı. Vakit, öğleden sonraydı, içlerinden bazıları sabahtan beri yakıcı güneşin altındaydı. Çalılığın tüm köpekleri ve vahşi köpekler oradaydı. Acı ve susuzluktan yanıp kavrulmuşlardı. Başlarına gelecekleri seziyorlardı, bu nedenle acı ve umutsuzlukla inliyorlardı.

Bundan sonraki otuz saat, Jerry için çok güç oldu. Yasağın kalktığı haberi çabucak yayıldı ve zenciler bundan yararlandılar. Gece oluncaya dek, çevresine toplanıp onu kızdırdılar ve alay ettiler. Sıkıştığı daracık yerde tekme atıyorlardı.

Tüm yapabildiği, öfke ve güçsüzlükle hırlamak oluyordu, çünkü öteki köpekler gibi, acıdan inlemek istemiyordu. Şimdi artık bir yaşındaydı, son altı ayda başına gelenler onu çok olgunlaştırmıştı. Üstelik de soyundan gelen korkusuzluğu ve dayanıklılığı vardı. Beyaz efendileri ona, zencilere karşı kin ve hoşgörü aşılamışlardı. Bu otuz saatte; de, kim olursa olsun, zencilere, karşı duyduğu kim iyice güçlenmişti.

Cellatları, onu daha da kızdırmak için ellerinden geleni yapıyorlardı. Getirdikleri vahşi köpeği ona karşı kışkırtıyorlardı. Kendisine güvertede saldırmış bile olsa, vahşi köpek, Jerry gibi hareketsiz bir düşmana saldırmak istemiyordu. Jerry'nin bir ayağı Gonk olsaydı, ona saldırabilirdi, ama bu tür hareketsizlik başka şeydi. Eğlenceleri kursaklarında kaldı böylece. Jerry'nin homurtularına ve dudak bükmesine, dişlerini göstererek karşılık verdi Zencilerin tüm kışkırtmalarına karşın, Jerry’yi ısırmaya kalkışmadı.

Kayık hangarının önündeki mezbaha çok korkunç bir yerdi. Arasıra sımsıkı bağlı bir köpek, yığma atılıyordu. Sürekli hırıltılar duyuluyordu, özellikle sabahtan beri orada bulunan köpeklerin iniltileri çoğalmışta. Arada bir, bir korku dalgası iniltileri kesiyor, sonra daha hızlı başlıyordu. Bu konser gece boyu sürdü. Ertesi sabah tüm köpekler susuzluktan yanıp tutuşuyorlardı.

Yeniden kumları ısıtan güneş, onları kudurttu adeta. İşkenceciler, Jerry'nin başına yeniden toplanıp onu aşağılamayı sürdürdüler. Fiziksel işkenceye aldırmıyordu, ama alaya alınmaktan hoşlanmıyordu. Alaylı gülüşler karşısında kendini tutamıyordu Jerry.

Bir an bile inlememişti, ama susuzluğun etkisiyle sesi kısılmış, ağzı kurumuştu. Dili dışarı sarkıyordu, saat sekiz güneşi şimdiden yakıp kavuruyordu ortalığı.

Tam o anda, Jerry'nin cellatlarından biri yeni bir işkenceye başladı. Gece boyu sırtüstü yatmış olduğu delikten dışarı sürükledi, yüzükoyun çevirip bir asmakabağı dolusu su döktü. Jerry, öyle büyük bir açlıkla yalamaya koyuldu ki, çocuğun daha önce suyun içine acı biber ezmiş olduğunu farketmedi. Çevredekiler gülmeye başladı, önceleri bir şey hissetmeyen Jerry biberin acısıyla yanmaya başladı.

Daha sonra Nalasu geldi. Bu, bastonla yürüyebilen kör bir ihtiyardı. Boşta kalan elinde ayakları bağlı bir domuz vardı.

«Beyaz efendinin köpeği yenecekmiş diyorlar,» diye başladı. «Beyaz efendinin köpeği nerde? Bana onu gösterin.»

Adam, Jerry'nin yanma gelip elleriyle yoklamaya başlarken, Agno yaklaştı. Jerry, hiç hırlamadı! ve ısırmaya yeltenmedi, kör adamın elleri dişlerinin yakınındaydı. Ama dokunuşunda hiçbir düşmanlık yoktu. Nalasu, daha sonra domuzu yokladı, sanki ikisi arasında bir karşılaştırma yapar gibiydi.

Sonunda şöyle dedi:

«Domuzla köpek aynı boyda, ama domuzun eti daha çok. Domuzu siz alın, köpeği bana verin.»

«Olmaz,» dedi Agno, «beyaz adamın köpeği yasağa karşı geldi, yenmesi gerek. Domuza karşılık başka bir köpek al. Daha büyüğünü al.»

«Beyaz efendinin köpeğini istiyorum ben,» diye üsteledi Nalasu. «Başkasını almam.»

Onlar tartışırken, Basthi gelip dinledi.

«Bu köpeği al, Nalasu,» dedi sonunda. «Bu domuz çok semiz, onu ben yiyeceğim.»

«Ama o, büyük yasağı çiğnedi, yenmesi gerek,» diye karşı çıktı Agno.».

Sözlerdeki canlılık üzerine Basthi'nin zihninde, bir kuşku belirdi.

«Yasağa karşı gelenin öldürülüp yenmesi gerek,» diye sürdürdü Agno.

«Tabii,» diye belirtti Basthi. «Ben küçük domuzu yiyeceğim. Onun başım kestir de pişirsinler.»

«Yasaklılık yasasını anımsatıyorum size. Suçlu olan, cezasını ölerek ödemeli.»

«Ama o, başka bir yasa,» diye alay etti Basthi. «Somo’nun duvarları kadar da eski, bir yaşam, başka bir yaşamla bedeli’ ödeyebilir.»

«Evet, ama bu kural, erkekler ve kadınlar için geçerlidir yalnızca.» diye belirtti Agno.

«Yasayı ben bilirim,» dedi Basthi. «Bu yasayı Somo koydu. Bir hayvanın yerine başka bir hayvanın geçemeyeceğini gerektirmez.

«Böyle bir şey hiç yapılmadı,» dedi Agno, bir çıkış yolu arayarak.

«Tabii,» diye karşılık verdi, ihtiyar reis. «Şimdiye dek hiç kimse, bir köpek karşılığında domuz verme çılgınlığında bulunmadı ki. Tazecik bir domuz, yağlı ve körpe. Bu köpeği al, Nalasu. Al o köpeği şimdi.»

Ama büyücü hiç de memnun değildi.

«Böyle diyorsun, ey Basthi, ama bu köpek, güç ve kudret kaynağı. Onu öldürt, ateşte pişirtip parçalara ayırdıktan sonra, güç ve cesaret kazanması için herkese tattır etinden. Köpekten çok, güç ve yüreklilik gerek Somo'lulara.»

Ama Basthi, Jerry'ye karşı hiç öfke duymuyordu. Bilmediği bir yasağı çiğneyen bir köpeği cezalandırmayacak kadar uzun yaşamış ve felsefeyle uğraşmıştı. Köpekler, bazen yasağı çiğnedikleri için öldürülmüştü, buna izin de vermişti, çünkü bu hayvanlar onu hiç ilgilendirmemişti ve onların ölümüyle yasak güçlenecekti. Jerry, çok ilgisini çekiyordu. Van Horn'un

kafası yüzünden kendisine saldırdığından beri, bu olay üzerinde düşünüp duruyordu. Jerry'nin yürekliliğini de çok beğenmişti, açıklayamadığı bir şey, onun sopalarla öldürülmesini engelliyordu. Güzelliği ve çizgilerinin düzgünlüğü, Jerry'nin parlaklığı çok hoşuna gidiyordu. Bakmaya doyamıyordu ona.

Bastihi'nin düşüncesini başka şey de etkiledi. Büyücünün, basit bir köpeğin ölümüyle neden bu kadar ilgilendiğini soruyordu kendi kendine. Daha başkaları da vardı: Neden özellikle bu köpek? Belki de ilk gün, onu yemesini engellediği içindi böylece Agno öç almış olacaktı. Gerçek buysa, Basthi, kabilesinde böyle bir şeye kesinlikle izin vermezdi. Ama durum ne olursa olsun, Somo'da son sözün kendisine ait olduğunu bir kez daha göstermeliydi Düşüncesini açıkladı:

«Çok uzun süre yaşadım ve çok domuz yedim ben. Çok domuz yediğim için, benim de domuz gibi olduğumu kim söyleyebilir?»

Susup çevresine bir göz attı, ama kimse konuşmadı. Bazıları hafifçe alay etti. Agno, kendini aşağılanmış hissediyordu.

«Çok balık yedim ben,» diye sürdürdü Basthi. «Derimde hiç pul çıkmadı, solungaçlarım da yok görüyorsunuz, yüzgeçler de çıkmadı sırtımda. Bu köpeği al, Nalasu, sen de domuzu benim eve götür Aga! Agno, kayık hangarındakilerin zamanında yemek yiyebilmesi için köpekleri öldürt.»

Sonra, geri dönmeden önce ingilizce olarak: «Vallahi sana şimdi çok öfkelenmek!» diye ekledi.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

NALASU'NUN BAŞI

Kör adam, bastonuyla önünü yoklayarak yürürken, diğer eliyle Jerry'yi baş aşağı tutuyordu. Tam o anda, havlama gürültüleri' yükseldi, çünkü kesim başlamıştı, köpekler de başlarına geleceği seziyorlardı.

İhtiyar adam, Jerry'yi evine götüren Lamayi gibi yapmadı hiç. Alçak tepeler arasında akan ilk çayın başında durup, köpeğe su içirdi. Jerry, ağzından girip, gırtlağını doldurarak akan suyun hoş serinliğine bıraktı kendini Bilinçaltında, artık ne Agno, ne Basthi ve ne de Lamayi'nin olmadığını, bu zencinin de Somo'nun en iyi adamı olduğunu farketti.

Susuzluğu dinince, efendisine yapmış olduğu gibi, elini yalayarak Nalasu'ya teşekkür etti., İhtiyar, kıkır kıkır güldü, Jerry'nin güneşten yanan vücudunu suya soktu. Başını suyun dışında tutmaya çalışarak, kurumuş derisini bir güzel yıkadı, bir süre böylece bıraktı.

Nalasu'nu evi hayli uzaktaydı ve ihtiyar adam, ayaklan bağlı olan Jerry'yi taşıyordu. Ama bu kez, baş aşağı değildi Jerry, adam, onu kucağına almış, göğsünde sıkıyordu. Köpeği sevmek: istiyordu. Uzun yıllar karanlıkta yaşayan Nasalu çok düşünmüştü ve çevresindeki dünyayı, görenlerden daha iyi tanıyordu. Kendisine bir köpek gerekliydi; çalılık köpeklerini çok denemişti. Ama onlar, nankörlük edip kaçıvermişlerdi. Sonuncu, biraz daha uzun kalmıştı ama çok iyi davranmasına karşın, eğitimi bitmeden kaçmıştı yine de. Nalasu, beyaz efendinin köpeğinim böyle olmadığını işitmişti. Hiç korkmazdı o, Somo'daki köpeklerin en akıllısıydı.

Lamayi'nin buluşu, Jerry'yi bir sopayla bağlaması çevreye yayıldığından, Nalasu'nun evinde de böyle bağlandı. Yine de ayrıcalık vardı; kör adam, Jerry'nin basma diz çöküp onu severken hiç sabırsızlık göstermiyordu. Yemeğini yerken de böyleydi adam. Böylece Jerry, efendisine alıştı ve ona hizmet etmeyi kabullendi. Onu bağlayıp, kesilecek köpeklerin araşma atan büyücünün davranışından sonra Jerry, Agno'nun kendi üzerindeki tüm haklarını yitirdiğini' anlamıştı. Küçüklüğünden beri bir efendiye alışkın olan Jerry bir yenisine sahip olmayı istiyordu.

Bağlı olduğu sopadan çözülünce, Jerry, kendi isteğiyle Nalasu'nun evinde kaldı. İhtiyar adamı onun kaçmayacağına inanınca, Jerry'yi eğitmeye

başladı. Önceleri yavaştan başladı, sonra derece derece, her gün çalışma saatlerini arttırdı.

İlk önce, Jerry; yani bir ad, Bao adım öğrendi. Gittikçe artan uzaklıklardan bu çağırıya karşılık vermesi gerekti. Nalasu, çok yavaş, sanki bir iç çekiş gibi söylüyordu. Jerry'nin işitme gücü arttı.

Bu güç iyice çoğaldı. Nalasu'nun yanında ya da biraz ötesinde saatlerce durup, en küçük sese ve çalılıktan gelen en küçük hışırtıya kulak kabartıyordu. Daha sonra, cangılın gürültülerini seçip, bunu havlayarak Nalasu'ya haber vermesini öğrendi. Jerry, gürültünün bir serçeden ya da bir tavuktan geldiğini anlayınca susuyordu. Nedenini bilmediği sesler karşısında yavaşça havlıyordu. Tersine, kaçan şeylerden ya da bir insandan kuşkulandığında da çok hızlı havlıyordu. Gürültünün azlığına ya da çokluğuna göre, ses tonu da değişiyordu.

Tüm bunların ona neden öğretildiğini sormadı hiç Jerry. Efendisi istediği için yapıyordu. Tüm bunları öğretmek için Nalasu'ya çok zaman ve sabır gerekti. Söz dağarcığını zenginleştirmişti, böylece her ikisi de uzaktan anlaşabiliyorlardı.

Sözgelimi, Jerry, elli adım ötede yavaşça havlarsa, ne olduğunu anlamadığı bir ses duyduğunu anlatıyor demekti bu. Nalasu, değişik ıslıklarla ona susmasını, daha yavaş havlamasını: ya da canlılıktaki bu şeyin üstüne varıp ne olduğunu anlamasını söylüyordu.

Kimi zaman, karşı yönde yabancı bir ses çalınırdı Nalasu'nun kulağına. O zaman Jerry'ye duyup duymadığını sorardı. Jerry, sese kulak kabartır ve havlayarak Nalasu'ya duyup duymadığını, bu sesin nasıl bir ses olduğunu: bildirirdi.

Nalasu, tuhaf bir ihtiyardı. Köyün öte ucundaki bir saz kulübede tek başına otururdu. Eh yakın yerleşim yeri çok uzaktı, kendi evi de cangılın ortasındaki bir açıklıktaydı. Çevre, yüksek bitkilerle kaplıydı. Nalasu'nun dostu yok gibiydi, kimseyi kabul etmezdi evine. Ailesi yoktu. Karısı uzun süre önce ölmüştü ve evli olmayan üç kızı yaşamlarını Somo dışında yitirmişler, çalılık zencilerince yenmişlerdi.

Kör olmasına karşın çok becerikliydi. Kimseden bir şey istemez, gereksinimini kendi karşılardı. Evinin çevresinde patates, taro ekiliydi.

Başka bir açıklıkta, muz ağaçları ve yarım düzine kadar hindistancevizi ağacı vardı. Meyve ve sebzelerini köyde, et, balık ye tütünle değiştirirdi'.

Zamanının büyük bölümünü Jerry'nin eğitimine harcıyordu, kalan vaktinde de ok ve yaylar yapardı. Yaptıkları çok beğenilirdi, kolayca satardı. Çok ender olarak da ok atışı yapardı. Sesin geldiği yöne nişan alır ve ok atardı. Ok hedefi şaşırırsa, Jerry gidip arardı oku.

Nalasu'nun bir özelliği de, günde üç saatten fazla uyumamasıydı. Bu kısa uykusunu gündüz uyurdu ve evde asla uyumazdı. Yandaki cangılın en sık yerinde bir yuvası vardı. Nalasu, oraya asla aynı yerden girmezdi. Çünkü geçtiği yerin belli olmasını istemezdi. Uyurken de Jerry, nöbet tutardı.

İhtiyarın bu önlemleri almasına güçlü nedenler vardı. Büyük oğlu, çok eskiden bir kavga sırasında, yüksek tepelerde oturan Anno ailesinin altı oğlundan biri olan Ao’yu öldürmüştü. Somo yasasına göre, Anno ailesinin, Nalasu ailesinden birinden öç almaya hakkı vardı. Ama üç kızının ölümüyle aile yıkılmıştı. Kana kan gerektiğinden ve Nalasu da ailenin tek kalan bireyi olduğundan, Anno'ların, Nalasu ölmeden rahat yüzü görmeyeceklerini kabilede bilmeyen yoktu.

Ama Nalasu, savaşçı olarak ve üç yiğit babası olarak çok ünlüydü. Anno'lar, iki kez öç almayı denemişlerdi. İlki, Nalasu kör olmadan önceydi. İzlerini bulan adam, onları arkadan izleyip vurmuştu, böylece iki olmuştu öç alınacak.

Sonra kaza oldu, tüfek kapsülü ararken, kara barut patlayınca gözleri yanmıştı. Yaralarına bakarken, Anno'lar saldırmıştı. Ama böyle bir şeyi beklediği için hazırlıklıydı. O gece, iki amca ve bir başka kardeş, zehirli okların üstüne yürüyüp ölmüşlerdi. Böylece Anno'ların alacakları beşe çıkmıştı, karşılarında tek bir kör adam vardı oysa.

Zehirli oktan korkan Anno'lar, o andan sonra saldırıya kalkışmadılar, ama öç alma ateşiyle için için yanıyor. Nalasu'nun başının: evin tavanını süsleyeceği mutlu günü coşkuyla bekliyorlar. Fırtınadan önceki durgun havaya benziyordu bu. İhtiyar kör, onlara hiç güvenmiyor, onlar da, ona saldırmaya korkuyorlardı.

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM
GÜNEY ADALETİ

Zaman geçiyordu. Güneydoğu rüzgârı kesildi, muson yeniden esmeye başladı. Geçen altı ayla birlikte. Jerry'nin ağırlığı, boyu ve gücü de artmıştı. Körün yanında geçen yarım yıl, onun için de, Nalasu için de mutsuz olmamıştı. Bu uzun ders saatlerinde Jerry ondan hiç azar işitmedi. Dört kişiyi öldüren bu adam, gençliğinin vahşi ateşiyle çok sayıda adam öldüren bu zenci, sesini hiç yükseltmeden, Jerry'ye ‹büyük bir hoşgörüyle davranmıştı. Her zaman tatlılıkla uyarırdı onu.

Yeniyetmelikten önce Jerry'ye verilen bu güçlü eğitim beynini geliştirdi yeteneklerini artırdı. Dünyada hiçbir köpek, sesini onun gibi kullanamazdı. Bu durum, onun canlı belleği Nalasu'nun eğitimi ve bu uğurda harcanan uzun saatlerin sonucu olmuştu.

Söz dağarcığı bir köpeğe göre olağanüstüydü. Birlikte konuştukları konular kısıtlı olmasına karşın, efendisiyle saatlerce söyleştiği söylenebilirdi. Geçmişten pek az, gelecekten ise hiç söz etmezlerdi. Jerry'nin Meringe'den, Arangi'den, Van Horn'a tutkusundan ya da Basthi'ye beslediği kinden söz etmesi olanaksızdı. Aynı şekilde Nalasu'nun da gözlerini yitirmesinden ve Anno ailesine olan kan borcundan söz etmeye gücü yetmezdi.

Tüm konuşmaları şimdiki zamanla kısıtlıydı, bu arada bir yalan geçmişe de değinilirdi örneğin, Nalasu, Jerry'ye yuvasına kadar keşfe çıkmasını, sonra ağaçlıklı alana gitmesini, bu yolu izleyerek köye geçmesini ve dönmesini buyurabiliyordu. Jerry, görevini yaptıktan sonra rapor vermek için geri dönerdi. Yuvada olanı biteni, çevredeki olayları, üç hindistancevizinin düştüğünü —çünkü beşe kadar sayılan biliyordu— ona anlatabilirdi öteki açıklıkla anayol arasında dört domuz görmüştü; yoldan bir köpek, beş ya da altı kadın ve iki çocuk geçmişti. Eve giden uzun yol boyunca, iki genç zenciye rastlamıştı.

Buna karşın, Nalasu'ya kendini tam olarak mutlu hissetmediğini ve düşüncelerini anlatması olanaksızdı. Nalasu, zenci bir tanrıydı yalnızca beyaz değildi. Üstelik Jerry, Lamayi ve Nalasu dışındaki zencilerden nefret ediyordu. Ona karşı hoşgörülüydü, sevecendi, ama gerçekten sevmiyordu.

İhtiyar adam, Jerry'nin kalbini kazanmak jçin boşuna çabalıyordu, geçmişin anılarına karşı savaşması olanaksızdı. Nalasu'ya göre Jerry, yalnızca efendisi Van Hora uğruna ölesiye savaşırdı; kendisinin Jerry de uyandırdığı duygunun farkındaydı.

Anno'lardan birinin büyük buluşunu uygulamaya koyduğu gün geldi. Nalasu'nun düşmanlarından üçünü öldürmek için kullanmış olduğu zehirli oklara karşı ayak tabanını koruyan bir tür kalın örgüydü bu. Gecenin karanlığından yararlanan on kadar tüfekli Anno, dikkatle yürüyerek Nalasu açıklığına indiler.

Nalasu'nun dizleri araşma oturmuş uyuklayan Jerry, kapısının önündeki Nalasu'ya ilk uyarıyı yaptı. Adam, kulak kesildi, ama bir ses duyamayınca Jerry'ye daha yavaş olmasını söyledi. Jerry, dilinin döndüğünce, ona çok adamın yaklaşmakta olduğunu anlatmaya çalıştı.

İhtiyarlara özgü sabırla, Nalasu, kımıldamadan, cangıldan altmış metre ötedeki bir tek adamın gürültüsünü duyuncaya dek bekledi. Yayını gerdi ve okunu attı, duyulan, bir inleme, okun hedefine ulaştığını gösteriyordu. Yaptığı bir hareketle, Jerry'nin okun peşinden gidip getirmesini engelledi ikinci olarak da yayını yeniden hazırladı.

On beş dakika sessizlik oldu. Taa bir yontu gibi kımıldamadan duran ihtiyar kör, tutkuyla titreyen Jerry'ye susması için parmaklarıyla işaret ediyordu. Çünkü Jerry de, Nalasu gibi, ölümün çevrede kol gezdiğini sezmişti. Yeniden hafif bir gürültü duyuldu, bu kez ses daha yalandan geliyordu. Ama ok yerine ulaşmadı, bir ağacın gövdesine çarpmıştı. Aynı anda karışık sesler duyuldu. Kısa bir sessizlikten sonra Nalasu, Jerry'ye oku gidip getirmesini söyledi yavaşça. Köpek iyi eğitilmişti, çünkü işitme duygusu çok gelişmiş olan Nalasu bile duymadan, ağaca kadar oku izleyip geri getirdi ağzıyla.

Nalasu, yeni bir ses bekledi ve yanında Jerry olduğu halde tüm oklarını topladı ve açıklık boyunca sessizce yürümeye başladı. Yer değiştirdiği anda, ayrıldığı yere bir tüfek kurşunu geldi.

Kör adam ve köpek, gece yarısından şafağa dek, silahlı on iki adama karşı başarıyla savaştı. Körün kendini savunması için yalnızca oku vardı. Yüz kadar ok attı; Jerry, hemen gidip geri getiriyordu atılan okları, o da yeniden

atıyordu. Ama Jerry de ona çok yardım ediyordu, Nalasu'nun gelişmiş işitme duyusuyla kendi duyusunu birleştirmiş, saldırının en yoğun olduğu yerle ev arasında gürültüsüzce dolanıp duruyordu.

Anno'lar, değerli barutlarından büyük bir bölümünü kullandılar, çünkü görünmeyen hayaletlere karşı savaşır gibiydiler. Çevrede dolanıp durmasına karşın, Jerry'yi hiç görmediler. Bir süre sonra, içlerinden biri el yordamıyla, hedefe varmayan okunu ararken, eliyle Jerry'nin sırtına dokununca, Jerry, onu ısırdı, adam bir çığlık attı. Yay ipinin çıkardığı sese doğru ateş etmeyi denediler, ama Nalasu, bulunduğu yeri hemen değiştiriyordu. Jerry’nin bulunduğu yere de ateş ediyorlardı. Bir kezinde, mermi burnunu sıyırdı.

Güneş doğunca, Anno'lar geri çekilip gittiler, eve dönen Nalasu'nun daha seksen oku vardı elinde. Saldırının sonucunda biri ölmüş bazıları da yaralanmıştı, sürünerek kaçıyorlardı.

Günün büyük bölümünde Nalasu, yaptıkları için Jerry'yi okşayıp şımarttı, sonra köpekle birlikte olanı biteni anlatmaya gitti

ONDOKUZUNCU BÖLÜM
JERRY'NİN KAYBOLUŞU

Bir sabah, Langa— Langa Adaları'ndan gelen büyük bir savaş gemisini haber vermek için, Malayta Kıyıları'ndaki tüm tepelerden dumanlar yükseldi. Haber, ortalığa yayıldı. Savaş gemisi, Langa— Langa'da durmadı, Binu'ya da uğramadı. Doğrudan Somo'ya gidiyordu.

Kör olduğundan, Nalasu, havaya yükselen dumanı göremiyordu, evi de çok uzaktaydı, bu nedenle^ kimse gelip haber vermedi. Kadınların tiz seslerine karışan çocuk ağlamalarına ve gürültüleri duyduğu zaman, olağanüstü bir durum olduğunu anladı yalnızca. Tüm bu gürültünün arasında korku ve paniği sezdi ve bundan da köydeki tüm yerlilerin ıssız dağlara çekildiğini anladı. Ama bu kargaşanın nedenini bilmiyordu.

Jerry'yi çağırıp eve giden patikanın yanındaki büyük hindistancevizi ağacına gitmesini istedi. Ağacın üstüne çıkan Jerry Somo'nun kaçtığını gördü. Yiyecek çıkınları göğüslerine ya da sopaların ucuna takılı erkekler, kadınlar çocuklar, yaşlı, genç tüm Somo, önünden aceleyle geçip gidiyordu. Aynı korkuya kapılmış olan köyün köpekleri de havlayarak kaçıyorlardı. Panikten etkilenen Jerry, az daha korkak sürüsüne katılacaktı. Altı aydır kendisini besleyen ve okşayan ihtiyar kör adama karşı uyanan yüce bir duygu bu isteğini bastırdı.

Nalasu'nun yanına varıp ayaklan araşma yerleşince, raporunu verdi. Beşten öte sayamazdı, ama kaçanların beşten fazla olduğunu anlatması gerekiyordu. Beş adam ve fazlası, beş kadın ve fazlası, beş çocuk ve fazlası, beş köpek ve fazlası, beş yiyecek ve fazlası, şeklinde duyurdu. Nalasu'nun kulakları, daha kalabalık olduğunu söylüyordu, adlarını sordu Jerry, Agno'yu, Basthi'yi, Lamayi'yi tanıyordu. Söylendiği şekilde anlatamadı adlan, türlü havlamalarla açıkladı ve Nalasu da anladı.

Daha sonra, Nalasu, pek çok isim saydı, Jerry, kulaktan duymuşluğu vardı, ama söylemeyi bilmiyordu. Pek çoğu için olumlu karşılık verdi. Bazı adlarda hiçbir hareket yapmadı, tanımadığını anlatmak istiyordu. Kendilerini hiç görmeyip yalnızca adlarını bildikleri gelince, sol ayağını öne çıkararak hayır demek istiyordu.

Büyük bir tehlike sezen Nalasu, bunun, uzun süreden beri beklenen öç alıcı savaş gemisi olduğunu anladı. Altmış yıllık yaşantısında bir köyün bombardıman edildiğini hiç görmemişti. Top ateşine tutulan köylerden söz edildiğini işitmişti, ama bu konuda açık bir fikri yoktu, bu kurşunların tüfek kurşunlarından çok daha büyük olabileceklerini düşünüyordu ancak.

Ama ölmeden, önce, bir bombardımanın ne olduğunu da öğrenmeliydi. Arangi'nin ve iki beyaz adamın ölüsünün öcünü alacak bir savaş gemisinin gelmesini bekleyen ve bunun vereceği zararı bilen Basthi, halkına dağlara kaçmalarını buyurmuştu. Göçenlerin sonuncuları ağır ağır geçiyorlardı. Jerry’yi, seksen okunu ve yayını göğsüne bastıran Nalasu, başının üstündeki hava,, sağır edici bir gürültüyle sarsıldığında, peşlerine takılmak üzereydi.

Nalasu, birden oturdu. İlk kez işitiyordu top sesini, umduğundan daha korkunçtu. Bu gök gürültüsü, bu sağır edici homurtu, güçlü bir tamının doğayı sarsan gürültüleri gibiydi. Çok kaim, yerler ve göklere kadar geniş bir kumaş yırtılıyormuş gibiydi sanki.

Nalasu, kapısının önüne oturmakla kalmayıp başını dizlerine dek eğdi ve kollarıyla kendini korudu. Hiç top sesi duymamış olan Jerry, büyülenmiş gibi kalakaldı. Bunu, Arangi'yi silkeleyen fırtına gibi bir doğa felaketi sandı. İlk güllenin gürültüsüyle, korkacağı yerde, tüylerini dikip dişlerini göstererek hırladı.

Gülle, biraz ötede patladığı zaman Nalasu, daha da büzüldü, Jerry de hırlamaya başladı yeniden. Her atışta böyle yapıyordu, çünkü eğer gürültü yapmazlarsa, gülleler cangılın daha yakınına düşüyordu. Ve Nalasu, tanıdığı tehlikeler içinde uzun süre yaşadıktan sonra, beyaz adamların yarattığı bilinmeyen buluşun korkusuyla alçakça ölecekti. Bombardıman yaklaştıkça, kendine olan güvenini yitiriyordu. Sonunda korkusu öylesine büyüdü ki, kendini sıkmaktan ve böğürmekten başka bir şey yapamıyordu. Çılgınca bağırarak doğruldu ve eve koşmaya başladı, sanki samanlar başını koruyabilecekti. Kapının kasasına çarptı ve Jerry yetişemeden önce, fır döndü ve başına bir gülle yiyince yere yığılıp kaldı.

Gülle patladığı an Jerry, kapıya ulaştı. Ev paramparça olmuştu, Nalasu da. Parçalar her yana dağılıyordu. Jery, yirmi adım kadar havaya fırladı ve bayıldı.

Beş dakika sonra, ayaklarını oynattı ve dengesini bulunca, ona, pek fazla zaman geçmemiş gibi geldi. Bir saniye önce, bir zenciden tekme yemişti sanki.

Boğazı ve ciğerleri yakıcı ve boğucu bir dumanla, burun delikleri tozla dolmuştu. Dört yana dönerek, yuvarlanarak aksırmaya ve öksürmeye başladı. Arka ayaklarını sallıyor, ön ayaklarıyla da burnunu ovuşturuyordu. Burun deliklerini ve boğazını yakan acıdan kurtulmaktan başka bir şey düşünemiyordu.

Büyük bir şans eseri, ona hiç mermi değmemişti ve organlarının ve yüreğinin' sağlam olması nedeniyle patlamanın sarsıntısı' onu öldürmemişti. Beş dakika kadar deliler gibi çırpındıktan sonra kendine gelebildi. Acısı biraz azalmıştı. Henüz güçsüz ve sersem olmasına karsın, sallana sallana Nalasu'nun evine doğru gitti. Ama ne Nalasu, ne de ev vardı...

Gülleler ıslık çalarak patlarken, Jerry, ev kalıntılarını kokladı. Nalasu da eviyle birlikte yok olmuştu. Her ikisi de hiçlikte yitip gitmişti.

Zaten çevredeki herkes de yok olmuş gibiydi Yaşam, kabilenin kaçmış olduğu uzak çalılığa ve yüksek dağlara çekilmişti. Jerry, kendisini uzun süre besleyip gerçek bir sevgi gösteren efendisine son ana dek hizmet etmişti. Ama artık bu efendi yoktu.

Jerry, acele etmeden geri çekildi. Bir gülle ıslık çaldığı ya da çalılığı aydınlattığında, bir süre daha tüylerini kabartarak hırladı, sonra aldırmadı. Çaldık köpeklerinin yaptığı gibi inleyerek kaçacağı yerde, düzenli ve dingin adımlarla patikayı izledi. Büyük düzlüğe varınca kimseyi göremedi, herkes kaçmıştı. Sabah, akşam koşup durduğu ve biraz önce insanla dolu olan bu yolun ıssızlığı onu etkiledi, buradaki her şeyin ölmekte olduğu izlenimine kapıldı. O zaman, hindistancevizi ağacının alfana oturacağı yerde, kabilenin gittiği yöne doğru yürümeye başladı.

Yolu koklayarak kaçışın tüm evrelerini öğrendi. Birinde, gülle isabet etmiş bir grup zenciyle karşılaştı. Koltuk değnekleriyle yürüyen, elli yaşlarında bir adam vardı; ayağının birini eskiden bir köpekbalığı koparmıştı. Üç yaşındaki bir çocuğun elini tutmuş bir kadın, öbür eliyle ölü yavrusunu göğsüne bastırmıştı. Kadının ardında iki yağlı domuz gidiyordu.

Jerry'nin koklamasına göre, kaçanlar, önce iki kola ayrılmış, daha sonra birleşmişlerdi. Bir çocuk, emmekte olduğu şekerkamışını oraya atmıştı; öteye beriye de toprak pipo, genç birinin saçını süsleyen bir tüy, zencilerin özene bezene hazırlayıp daha öteye götüremediği içi patates dolu asma kabakları saçılmıştı.

Jerry, yol boyunca yavaş yavaş yürürken, bombardıman kesildi ye yerini, karaya çıkıp önüne gelen domuzları öldüren adamların tüfek seslerine bıraktı. Ama düşürülen hindistancevizi ağaçlarını ve kesilen dalların sesini duyamadı.

O anda, Jerry'nin gözünün önünden bir görüntü geçti. Ve Jerry, neden ve nasıl yaptığını bölmeden, yemek için, yumurta yerine kremalı püreyi seçmiş oldu.

En kolayını ve en doğalını yapacağı yerde, Jerry, aklına uyarak en zorunu ve en az doğal olanını seçti. Kaçış yolundan ayrılıp kuzeye, Somo sınırlarının ötesine, bilmediği bir ülkeye giden yola saptı.

Jerry, Nalasu ölmemiş olsaydı, burada kalırdı. Ama Jerry mantıkla düşünmeden içgüdüsüne uydu. Beşe kadar sayabiliyor, beş şeyin adini biliyordu, ama Nalasu yaşasaydı Somo'da kalır mıydı acaba, bunu bilmiyordu. Nalasu öldüğü için gidiyordu Somo'dan yalnızca, bombardımanın dehşetini unutmuştu bile, önündeki şimdiki zamandı. Çevrede ölümün kol gezdiği sezgisiyle cangıldan gelen en küçük sese kulak kabarttı; gözleriyle gürültünün kaynağını araştırarak çalılık insanlarının açtığı alanları dolaştı.

Christophe Colomb da, bilinmeyeni araştırmak için gemiye bindiğinde, Jerry'den daha yürekli ve serüvenci biri değildi.

Jerry, bir daha Somo'ya dönmedi. Ama Basthi aynı gün, kabilesiyle birlikte, güllelerin yol açtığı hasara bakmak ve ‹beyazlarla alay etmek için döndü. Bombardımandan, birkaç ey yıkılmış, birkaç ağaç devrilmişti yalnızca. Öldürülen domuzların saklanmasının güç olacağım bildiği için büyük bir şölen hazırlanmasını buyurdu.

Bir gülle, deniz kıyısındaki duvarda bir delil kaçmıştı. Geçit yapmak için bu deliği büyüttü I ve yeni bir kayık hangarı yapılmasını buyurdu. Tek terslik, Nalasu'nun ölümü ve Jerry'nin kaybolmasıydı.

YİRMİNCİ BÖLÜM

ÇALILIKTA

Patikaları gözleyen dağdaki adamların engellemesiyle, Jerry, bir hafta boyunca çalılıkta dolaştı durdu. İkinci gün, yuvasından ayrı kalan bir domuz yavrusuna rastlamasıydı, yiyecek bulmakta güçlük çekecekti. Bu onun ilk av serüveniydi, içgüdüsü onu, avım yakalayıncaya dek yalanlarda kalmaya zorladı.

Başka yiyecek bulamadan, çevrede boş yere dolandı. Ama süt domuzunun kalıntılarının yakınından da ayrılmadı, özgürlük mutlu etmiyordu onu, çünkü çok uygarlaşmış, çok evcilleşmişti artık. Ataları, özgürlüklerinden sıyrılan yüzyıllar geçmişti. İnsanlardan uzak yaşayamazdı. Çok uzun süreden beri, o ve ataları, iki ayaklı tanrılara bağlılıkları sayesinde yaşıyorlardı. Yine uzun zamandan beri, soyu, insanı seviyor, ona sevgiyle hizmet ediyor ve sevgiyle ölüyordu. Jerry uzun süredir beyaz tanrı görmemişti; şimdiyse kara bir tanrı bile istiyordu, çünkü dayanaksız yaşayamazdı. Beyaz tanrıların tümü yok olmuşlardı. Domuzunu bitirince, tanrısız kalmaktansa kara tanrıları yeğleyerek denize doğru koştu. Nedenini bilmeden böyle yaptı, içinden böyle yapmak geliyordu. Denizin çevresinde yaşamıştı hep: insanlarla orada karşılaşmıştı. Bayırı inince denizle karşılaşacaktı.

Mercan kaylığıyla korunan kıyıya ulaştı. Sazdan yapılmış ev kalıntıları, orada daha önceleri insanların yaşadığını gösteriyordu. Cangıl, köyü basmış; çatıların arasında, altı adım yüksekliğinde ağaçlar bitmişti. Direklere sarmaşıklar dolanmıştı, ağaçtan oyma köpekbalığının ağzındaki tanrı yontuları, insanların övüngenliğiyle alay edercesine sırıtıp kalmıştı. Sağlam olmayan bir deniz suru kalıntısı, yıkıntılarını, kıyıyla hindistancevizi ağaçları araşma sermişti. Muz ağaçlan, ekmek ağaçlan, düşmüş oldukları yerde çürüyordu. Öteye beriye insan kemikleri saçılıp kalmıştı. Jerry, onları kokladı. İçlerinde hiç kafatası yoktu; çünkü onlar büyücü evlerini süslüyordu...

Burun delikleri, tuzlu havayı zevkle kokluyordu. Bataklığın kokusunu özlemle içine çekti. Sonra Cuma'nın ayak izlerini bulan Crusoe gibi, burnu elektrik çarpmışçasına sarsıldı. Biraz önce geçen bir insan kokusu geldi

burnuna. Ayak izi bir zenciye aitti, ama çok tazeydi henüz. Yirmi metre kadar gidince, bir beyazın varlığını belirten koku belirginleşti.

O anda Jerry'yi gören biri, delirdiğini sanırdı. Durmadan sağa sola koşuyor, geri dönüyor, kokluyor, burnunu dikip inliyordu. Görünmeyen biriyle saklambaç oynuyordu sanki.

Pek çok kişinin ayak izlerini bulmuştu. Yanında birçok zenciyle bir beyaz adam geçmişti buradan Bir zenci; muz ağacına tırmanıp topladığı meyveleri yere atmıştı. Biraz ötedeki ekmek ağacının dallan eğilmişti. Bir şey takılmıştı aklına ne bir beyaza, ne de bir zenciye ait olmayan, bir koku vardı. Jerry’nin yeterli bilgisi olsaydı, kumun üzerine bırakılmış izin, bir adamınkinden daha küçük ve zenci kadının izinden daha farklı olduğunu anlardı. Pudra kokusunu bilmemiş olması da işini güçleştiriyordu.

Bu giz, onu pek uğraştırmadı zaten. Beyaz bir adamın ayak izlerini koklamıştı ve öteki izlerin arasından, kıyıdaki surdan kumsala dek yalnızca birini izledi. Bir sandalın kıyıya yanaşıp, insanların karaya çıktığı yerde, izler, çok tazeydi. Her şeyi kokladı, sonra omuzlarına dek suya girip izlerin kaybolduğu yere baktı.

Yaran saat önce gelseydi, Lagünü geçen motorlu bir kayık görecekti. Şimdi gördüğüyse, başka bir Arangi idi, ama beyaz ve uzundu; direkleri vardı, denizin yüzünde salınıp duruyordu. Aynı boyda üç direği vardı. Ama Jerry'nin gözleme yetisi, iki direkle bu gemi donanımını ayıracak denli gelişmemişti. Bildiği tek yüzer dünya Arangi'ydi, bu da gözüne Arangi gibi görünüyordu. Sevgili efendisi içindeydi kuşkusuz. Son kez, Basthi'nin dizlerinde görmüş olduğu kafasının da, gözlerinin önündeki geminin güvertesinde dolaşmak için kendi gövdesine eklendiğini sanıyordu. Jerry, bilinçsizce atılıp denize girdi.

Böyle davranmakla çılgınlık yapıyordu. Çünkü en büyük yasağı çiğnemiş oluyordu. İnsanları yiyen, suyun içinde ve altında bulunan yırtıcı «timsah» sözcüğünü unutmuştu o anda.

Bu yasağı daha fazla korkusuzca çiğneyemezdi. Her şeyi düşünebilen bir insan bile, yüzerken hem korku, hem de cesaret duyar, ama korkusu ağır basardı. Jerry'nin o anda düşündüğü tek şey efendisine gitmekte olduğuydu. Ayakları suya değmeden önce, yasağı çiğnemiş olmanın gerilimini

duymuştu. Ama direnci zayıflamış, efendisini bulmaktan başka şey, düşünemez olmuştu.

Böyle bir şeye alışkın olmamasına karşın, var gücüyle yüzüyor, bir mil ötedeki bu beyaz yatta efendisini bulacağını umuyordu. Uzun şezlonglarına uzanmış bir kadınla bir erkek, Jerry’yi daha da sinirli yapan tasayla karışık bir aşk şarkısı dinliyorlardı. İlk kadın gördü onu.

«Denize bir kayık indirin, kocacığım,» diye buyurdu. «Küçük bir köpek geliyor, boğulmasın.»

«Köpekler kolay kolay boğulmaz,» diye karşılık verdi adam. «Üstelik bu çok iyi yüzüyor. İyi ama bir köpeğin ne işi var burada?»

Dürbünü gözlerine götürüp bir süre baktı.

«Beyaz birinin köpeğine benziyor!..»

Jerry, gözlerini gitgide büyüyen yata dikmiş, ayaklarını çırparak ilerlerken, birden tehlike duygusuna kapıldı. Yasak, öc alıyordu. Ona doğru ilerleyen bir şey bildiği kütüğe pek benzemiyordu, ama canlı, öldürücü bir şeydi. Su yüzünde ağır ağır hareket eden bir bölümünü gördü yalnızca.

Sonra, homurtuyla karşılık verdiği bir şey ön ayaklarını tutup onu biraz çevirdi. Timsah değil bir köpekbalığıydı bu. Az önce, kaçamayacak denli yaşlı bir deniz kaplumbağası yutmuştu. Bu yüzden de böyle ağır hareket ediyordu.

Jerry onu görmüyordu, ama canavarın çevresinde dolandığını seziyordu. Ona arkadan yaklaşınca, sırt yüzgecini göremedi: Yattan yansıyan ışıkları gördü, sonra korkunç bir dalış sesi duydu. Tayfaların, «Bay Harley Kennan!», ve kadranı «Kocam» diye seslendiği bu adamın, kendisini bir köpekbalığının dişlerinden kurtaran, Ariel adlı üç direkli yatın sahibi olduğunu bilmiyordu.

Ama Jerry'nin yazgısında biraz sonra Harley Kennan'ı tanıyacağı yazılıydı. Kolları arasına atılan bir iple, Ariel'in güvertesine çekildi, İrlanda av köpeğinin boyun derisinden tutan o oldu. Ama Jerry, küpeştede sıralanmış yüzlere bakarken onu görmedi bile.

Güverteye bırakılınca, kendisini kurtarana teşekkür etmekte hiç gecikmedi. Silkelenerek, güvertede koşup efendisinin önüne geldi. Kadınla erkek gülmeye başladılar.

«Onu kurtardık diye sevincinden deli oldu sanki,» dedi' Bayan Kennan.

«Hayır,» dedi kocası, «kafayı oynattı sanırım Bitkin düşene dek hoplayıp zıplar belki de.»

Gerçekten de Jerry, kuyruğunu oynatıp rastladığı her iki ayaklıya dostça bakarak sağa sola koşuşturup duruyordu. Düşünebilseydi, böyle çok beyaz tanrıyla karşılaştığına şaşıp kalırdı. Otuz kişi vardılar, ne beyaz ne de kara oldukları anlaşılmayanlar dışında davranışlarından ve giyinişlerinden tanrı oldukları belliydi; Bir genelleme yapabilseydi, beyaz tanrıların hiç ölmedikleri sonucuna varırdı...

Ama Van Horn yoktu. İlk kez gördüğü makine dairesini, mutfakları, ön kasarayı boş yere kokladı, hiçbir yerde, hiçbir köşede efendisinin tanıdık kokusunu bulamadı.

Dümene gitti ve acı acı mızıldanarak hoşnutsuzluğunu belirtti. Beyaz bir kasket ve yaldızlı üniforma giyen ve kaptan olduğu anlaşılan bir beyaz tanrı, seslenince Jerry, hemen kulaklarını indirdi', kibarca gülümseyerek kuyruğunu salladı ve ilerledi. Beyaz kadının, bilmediği bir dilde konuşan sesini işittiği zaman, beyaz tanrının eli, başını okşuyordu. Sözcükleri anlamamasına karşın, bir buyruk verildiğini sezdi, beyaz tanrının okşayan eli hemen durdu. Adam, hemen sertleşip Jerry'ye parmağıyla güverteyi gösterdi ye kadına doğru gitmesini istediğini sezdi Jerry.

«Onu bana gönderin, kaptan Winters, lütfen.»

Jerry, döndü; görünüşünün' tuhaflığı kendisini engellemeseydi, ona elini uzatan bu kadına başını severek uzatırdı. Ona doğru ilerlerken, yolun yansında durdu ve dişlerini göstererek uzaklaştı. Kadın olarak şimdiye dek yalnızca zenci kadınları görmüştü. Rüzgârda bir yelken gibi şişen bu eteklik, başının üstünde çatırdayıp onu tehdit eden ana yelkeni anımsattı. Kadının ağzından çıkan sesler tatlı ve kibarcaydı, ama korkunç eteklik rüzgârda sallanıp duruyordu.

«Ne gülünç köpek?» dedi kadın gülerek. «Seni ısırmam yavrum!..»

Kocasının uzanan sert eli onu kendine çekti. Jerry, beyaz tanrının elini yalarken sonsuz bir zevk duydu. Sonra, Harley Kennan, karışma döndürdü onu. Jerry, söz dinleyerek, kulaklarını indirip gülümsedi ve ilerledi, ama kadın ona dokunmadan önce rüzgâr eteklerini yeniden şişirdi' ve Jerry hırlayarak geriye attı kendini.

«Onu korkutan sen değilsin, Villa,» dedi kocası. «Giysin. Belki de şimdiye dek böyle bir eteklik görmemiştir.»

«Bu küçük serüvenci tam bir İrlanda av köpeği.» dedi kadın gülerek. «Bundan hiç kuşkum yok. Buralarda yaşayan kelle avcıları böcekle beslenip, soylu köpek yetiştirmiyorlar ya.»

Harley Kennan'la karısı gülmeye başladı. Bir çift mutlu beyaz tanrının karşısında olduğunu anlayan Jerry de gülmeye başladı.

Kıyıda rastlamış olduğu kokularla ve pudra kokularıyla büyülenen Jerry, efendisinden ayrılıp kadına yaklaştı. Ama rüzgâr etekliği yeniden ^şişirince irkilip dişlerini gösterdi.

«Etekliğinden korkuyor,» diye yineledi Harley. «Bak. Sana yaklaşmak istedi, ama eteklik uzaklaştırdı onu. Topla eteklerini, ne olacak bakalım.»

Villa Kennan, söyleneni yaptı. Jerry, kuşkuyla yaklaşıp okşamalara bıraktı kendini. Kadının ayakkabılarını ve çoraplarını kokladı, kıyıdaki yıkık köyde duyduğu kokuyu almıştı yeniden.

«Hiç kuşkum yok,» dedi Harley, «beyazların yanında doğmuş. Başından neler geçmiştir, kim bilir? Eğer anlatabilse, dinlerken şaşıp kalırdık. Yaşamı boyunca, yalnızca zencileri tanımadığına inan. Gidip Johnny'yi görelim.»

Johnny, Tülagi'deki Salomon İngiliz Adaları Komiserliği'nden, yolculuğun bu bölümünde Kennan'a yardım etmesi için kaptan olarak getirilmişti. Johnny gülerek yaklaşınca, Jerry durum unu değiştirdi hemen. Villa Kennan'ın okşayan elinin altındaki vücudu sertleşti, kadından ayrılıp küstah bir şekilde zenciye yaklaştı. Kulaklarını indirmemişti. Johnny'yj inceleyip, baldırlarını koklarken, kuyruğunu sallamıyordu. Kendini tutup incelemesini bitirdikten sonra, Bayan Kennan'ın yanana döndü.

«Dediğim çıktı,» dedi kocası, böbürlenerek. «Renk ayrımını biliyor. Bu bir beyaz adamın köpeği!»

«Vallahi!» dedi Johnny, «ben tanımak bu köpeği. Ben, tanımak ana ve baba. Büyük efendi Bay Haggin, onun ana-baba...»

Harley Kennan:

«Tabii’» diye haykırdı. «Komiser bana öyküyü anlattı. Somo'luların ele geçirdiği Arangi, Meringe plantasyonundan geliyordu. Johnny köpeği tanıdı. Ama epey oluyor. O zamanlar küçük bir yavruydu. Tabu, beyaz birinin köpeği bu!»

«Sonunda buldun.» diye şaka yaptı karısı. «Köpekte işareti var bunun»

Harley, Jerry'yi dikkatle inceledi.

«Apaçık görünüyor,» diye üsteledi.

Bir saniye süren derin' inceleme sonunda, Kennan, başını salladı.

«Olağandışı bir şey görmüyorum...»

«Ya kuyruğu!» diye bağırdı karısı. «Yerliler, köpeklerinin kuyruklarını eğlenmek için kesmiyorlar sanırım! Doğru mu, Johnny? Malayta'lılar, köpeklerinin kuyrukların keserler mi sahi?»

«Hayır,» dedi Johnny. «Meringe'li Bay Haggin kesmek var. Vallahi, o kesmek kuyruğu.»

«Öyleyse bu, Arangi’den kalan tek canlı,» dedi. Bayan Kennan öyle değil mi, Bay Sherlock Holmes Kennan?»

«Hizmetkârınızım, Bayan Sherlock Holmes,» diye karşılık verdi kocası. Beni Ferouse'ye götürmek size kalıyor, Bu adaların çevrelerinde, bir yerlerde olmalı.»

Jerry'nin kıyıdan pek de uzakta olmayan Somo'da, şu an evinde oturmuş, dizlerinde bir kelle olduğu halde düşünen Basthi diye birinin yanında yaşamış olduğu kimsenin aklına gelmiyordu. Bu kafa; onu kesenin soyundan gelenlerin uzun süredir unutmuş oldukları büyük bir denizcinin kafasıydı kuşkusuz.

YİRMİBİRİNCİ BÖLÜM
ARİEL'DEKİ GÜZEL KADIN

Üç direkli zarif tekne Ariel, dünya gezisi için kiralanmıştı. Jerry gemiye bindiğinde. San Francisco’dan aynlalı bir yıl olmuştu. Arangi gibi dar değildi, tıka basa zenci yoktu içinde. Teknedeki tek zenci, Johnny idi, tüm ötekiler beyaz tanrılardı.

Her yerde onlar vardı. Ama yine de bir ayrıcalık vardı. Jerry, bu ayırımı hemen anladı. Çalışan ve gemiyi çalıştıran adamlar, kaptandan ve beyaz giysili iki subaydan daha alt düzeydeydi. Onlar da Harley ve Villa Harley'den daha sonra geliyorlardı. Örneğin, Jerry, bu ikisinden hangisinin yönetimi elinde tuttuğunu bilmiyordu. Soruna çözüm getirmeye uğraşmadan, yönetimde ikiliği kabul etti. Hiçbiri ötekine söz geçirmeye kalkışmıyordu, önlerinde eğilenlere aynı şekilde davranıyorlardı.

Köpeklere yiyecek vererek sevgilerinin kazanılacağını söylemek doğru değildir. Harley ve Villa Kennan, Jerry'ye hiç yiyecek vermedi, ama Jerry onları efendisi olarak seçti, onları sevdi ve hizmet etti. Yemeğini ise Japon hizmetçi hazırlıyordu. Tüm öteki köpekler gibi Jerry de, yiyeceğini verenle, sahibini ayırt etmeyi biliyordu. Bu demekti ki, yalnızca kendine değil, tüm gemidekilere yiyecek veren Harley ve karısıydı, ötekileri yöneten onlardı. Kaptan Winters, tayfalara buyruk verebilirdi, ama kendi de buyrukları Harley'den alıyordu. Jerry, bunun bilincindeydi.

Tüm yaşamınca Bay Haggin'e, Van Horn'a, Basthi'ye alıştığı gibi buna da alışmıştı Jerry. Van Horn, Arangi'de, Basthi ise Somo'da yasak koymuşlardı. Ariel'de de efendilerinin yasağıyla korundu Jerry. Yemeğini yalnızca Japon De Şanodan alacaktı. Gemideki öteki tayfalardan bir şey almayacaktı. Ona bisküvi vermek ve karada gezdirmek onlara yasaktı. Onunla oynamak, içli dışlı olmak ve ıslık çalmak yasaktı.

Bir tek efendiye alışkın olan Jerry, bu durumu kolayca kabullendi. Ayrıcalıklar ve dereceler olacaktı kuşkusuz. Ama bunları Jerry'den daha iyi anlayan yoktu. Böylece, iki subaya kendisini «Merhaba» diye selamlaması ve başını okşaması için izin verdi. Kaptan Winters'e daha hoşgörülü davranıyor, kulaklarını sıkmasına, kuyruğunu sallamasına ve sırtını

kaşımasına sık sık izin veriyordu. Ama Kennan'lar, güvertede görününce, kaptan hemen onu bırakıyordu.

Ah, böyle zamanlarda özgürlüğün tadını ne güzel çıkarırdı! Villa'nın tüm takılmalarını hoşnutlukla karşılardı. Kadın, kulaklarının ucunu bükmeye çalışır, yüzüne ve burun deliklerine üflerdi, Harley Kennan, Villa'nın etekleri dibinde uyurken onu gıdıklayarak uyandırırdı. Sonra da hep birlikte gülerlerdi.

Akşamları, güvertede, ayaklarını örtüye sarar, Jerry'ye doğru acayip bir yaratık gibi yaklaşırdı. O da, aslında Villa'nın ayaklan olduğunu bildiği halde, korkunç bir düşmana saldırır gibi atılırdı. Oyun, gülüşlerle, küçük çığlıklarla Sürüp giderdi; sonunda Jerry kadının kucağına yerleşir ve oyun okşanarak biterdi. Onunla Ariel'de kim böyle oynayabilirdi? Jerry, bu soruyu hiç sormadı kendi kendine. Ayrıcalığının bilincindeydi.

Bir gün, çok hoşuna giden bir oyun buldu, burnunu sevgiyle uzatarak öyle hızlı vurdu ki, kadın bağırarak geri çekildi. Aynı oyunu yinelediğinde, etkisini biliyordu artık. Böylece, şakalarında ileri gidince, burnunu uzatıp kadını engelliyordu.

Tüm köpekler tanrılarına hayrandırlar. Pek çoğundan daha mutlu olan Jerry'nin iki tanrısı vardı ve onu çok seviyorlardı. O da kendisini sevenleri çok seviyordu. Bir ev, bir sığmak ve yemek için yaşamazdı o! Sevgi için yaşardı ve tanrılarının sevgisi uğruna canını seve seve verirdi.

Jerry, Somo'dayken, Bay Haggin ve Van Horn'u zor unutmuştu. Vahşilerin köyünde bir eksiklik duyuyordu, orada hiç sevgi yoktu. Arielde acısını unutması kolay oldu. Van Horn’u ve Bay Haggin'i unutmamıştı, ama yokluklarının acısı daha az etkiliyordu onu. Van Horn ve Bay Haggin, daha seyrek giriyorlardı düşlerine artık. Çünkü tüm köpekler gibi, Jerry de çok düş görürdü.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM
YENİ TANRILAR

Ariel Malayta kıyısını izleyerek, kıyıyla mercanlar arasındaki lagünlerin arasından kuzeye doğru ilerliyordu. Gemi, öyle dar öyle tehlikeli boğazlardan geçiyordu ki, Kaptan Winters, bu yolculukta saçlarının her gün biraz daha ağardığını söylüyordu. Her küçük mercan adacığında ve ağaçlarla dolu her bataklıkta demir atılıyordu.

Uğraklarda, Jerry, değişik adlara karşılık vermeyi öğrendi, ona çeşitli adlar vermişti Harley Kennan. Bıkıp usanmıştı artık ad değiştirmekten.

«Onun kendi adı vardır,» diyordu Villaya «Arangi'ye bindirmeden önce Haggin, kuşkusuz ona bir ad koymuştur. Bu nedenle Tulagi'ye varıncaya dek bekleyelim, gerçek adını öğreniriz.»

«Bunun ne önemi var ki?» diye sordu Villa.

«Çok önemi var,» diye karşılık verdi kocası. «Diyelim ki kazaya uğradık, seni kurtaranlar sana Bayan Riggs ya da Bayan Maupin ya da Topsy desinler. Bana da, Arnold, Juda... ya da Haman demeleri nasıl olur acaba? Hayır, gerçek adını öğreninceye dek, adsız bırakalım onu.»

«Ama, bir şeyler dememiz gerek» dedi kadın. Adı olmayınca onu çağıramam ki.»

«O zaman, birçok ad ver, ama ikisi aynı anda olmasın. Bir gün ‘köpek’ diye çağır, başka bir gün Bay Köpek, üçüncü gün, Serüvenci.. »

Adını bilmeyen Jerry, türlü seslenmelere vermesini öğrendi böylece.

Dilini kullanamadığı için çok üzülüyordu. Gemide hiç kimse, Nalasu dilini bilmiyordu, Jerry'nin tüm sözcük bilgisi, onu kullanmadaki ustalığı, Ariel'de yitip gitmişti. Hiç kimse onunla, Nalasunun öğretmiş olduğu gibi havlamalarla karşılık isteyen dili konuşmuyordu. Jerry, tanrıçasıyla konuşmayı da boş yere denedi. Arka ayaklan üstüne dikilmiş, başı Villa'nın elleri arasında öne eğik durumda, durmadan konuşuyor, ama karşılık alamıyordu. Ağlayıp sızlayarak, inleyerek, türlü türlü havlayarak, gürültü çıkararak ona başından geçenleri anlatmaya kalkıştı. Kadın, çok sevecenlik gösterdi. Kulağım burnuna yaklaştırdı, ama ne dediğini anlayamadı.

«Ah, kocacığım!» diye bağırdı bir gün, «bu köpek konuşuyor. Konuştuğunu biliyorum. Bana öyküsünü anlatıyor, ama ben anlayamıyorum.»

Harley'in pek aklı yatmadı, ama yine de karısının söylediklerinde gerçek payı olabilirdi.

«Buna eminim,» diye üsteledi kadın. Onu anlayabilsek, bize başından geçenleri anlatacak. Hiçbir köpek böyle konuşmadı benimle! Bir öykü anlatıyor, bunu hissediyorum. Bazen, sevincini anlatıyor gibi geliyor bana. Gurur, savaş, sevgi, ardından öfke, başkaldırma, umutsuzluk ve üzüntü.»

«Tabii,» dedi Harley, «Malaytah kelle avcılarının eline düşen uygar bir köpek, beyaz ırktan bir kadının tüm duygularını hissedebilir, sevgili küçük Villa Kennan, düşgücünün isteğine göre yorumluyor bunları... Ama, sevgilim, aslında deniz kabuğundan duyulan ses, denizin sesidir, yani, kabuktan çıkıyormuş gibi gelir.» «Ama, yine de...»

«Olamaz, sevgili Villa, önsezi, bizi gerçeklerden uzaklaştıran tehlikeli bir yetidir.»

«İşte, erkek olmanın verdiği üstünlükle yine eziyorsun beni. Ama ben, biliyorum...» Durdu, düşüncesini tam olarak anlatacak sözcüğü aradı, bulamayınca, elini yüreğine koydu.

«Tamam, anlaştık,» dedi kocası neşeyle, «işte, benim de demek istediğim buydu. Bazen yürek, akla üstün gelebilir. Genelde haksız olmasına karşın, yürek her zaman haklıdır.»

Harley Kennan, karısının Jerry'nin konuştuğuyla ilgili söylediği şeylere hiç inanmak istemedi ve bunu Villa'nın şiirsel ve duygusal bir düşü olarak gördü.

Ama güzel İrlanda köpeği Jerry'nin konuşma yetisi vardı. Kendi derdini anlatamamasına karşın, başkalarının dediklerini kolayca anlıyordu. Ders almadan, pratik yapmadan, sonunda Ariel'de konuşulanları anlamaya başladı. Ne yazık ki bu dil, Nalasu'nun öğretmiş olduğu dile benzemiyordu. Bazı şeyleri anlayabiliyor, ama anlatamıyordu. Tanrıça üç şekilde çağırılıyordu: Villa, karıcığım, ve Bayan Kennan. Böyle dendiğinde anlıyor,

ama bu adları açıklayamıyordu, çünkü bu dil, yalnızca tanrılara özgüydü. Nalasu'nun diliyse, tanrıların diliyle köpeklerin dilinin karışımıydı.

Tanrıya verilen çeşitli adları da öğrendi: Bay Kennan, Harley, Kaptan Kennan; karı koca arasında, kocacığım ve başkaları. Bunları anlatabilmesinin olanağı yoktu, oysa rüzgarsız, sakin gecelerde, yüz adım uzakta duran Nalasu ile havlamalarla konuşabiliyordu sık sık.

Bir gün, hanımefendi, güneşte, saçlarını kuruturken Jerry'ye doğru eğildi, başını elleriyle tutarak şarkı söyledi. Bir başka kez, kulağının dibinde yine aynı şarkıyı mırıldanınca güçlü bir içgüdünün itilimine kapıldı.

Şarkı söyleyen kadının sesi kulaklarında tatlı tatlı titreşirken sahibesi gözlerinin önünden silindi ve kendini melodinin etkisiyle havalanmış sandı. Birden oturdu, başını ellerden kurtardı ve burnunu dikerek ezginin ritmine göre hızlı hızlı soluk almaya ve titremeye başladı. Çabucak, burnunu kuzey yıldızına dikti, ağzını açtı ve gittikçe yükselen sesler çıkardı, sonra yavaşlayıp söndü.

Jerry'ye, Chante-Beta adını verdiren bir başlangıç oldu bu. Ama Villa Kennan, bu havlamaların içinde, çabucak, ses yeteneklerini ayırdı ve onları geliştirmek istedi. Elinin hareketiyle çağırıp «Gel, Chante Beta» dediği zaman, saçlarının canlı kokusunu içine çekerek yanına gelip oturuyordu Jerry. Başını, kadının başının yanma koyuyor, burnunu dikip, biraz arkasından başlıyordu. Minör tonlara gelince harlıyor ve Villa'yla birlikte şarkı söylüyordu.

Gerçekten birlikte şarkı söylüyordu.

Gerçekten şarkıydı bu. Yetenekli Jerry, kısa zamanda sesini yükseltmeyi ve daha sonra sesleri yavaşlatmak için kendini tutmayı öğrendi. İç çekiyormuş gibi alçalıyor, yeniden yükseliyor, kendisini yöneten sese göre yavaşlıyor ya da hızlanıyordu.

Jerry, şarkıdan büyük haz duyuyordu, Gözleri açık düş görüyordu gerçekten. Böyle anlarda, boşlukta kaybolmuş gibi, tanrıçasının saçlarının kokusunu içine çekerken, kadının sesi de hüzünlü hüzünlü yükselirdi. O zaman bilinci, şarkının anımsattığı bilinmeyen bir dünyada silinir giderdi. Acı anıları gelirdi aklına, ama bu anılar çok eski olduğundan üzüntü değil de hoş bir hüzün dolardı içine.

Böyle zamanlarda düşler yakasını bırakmazdı. Kendini soğuk gecede, çıplak tepede tek basma görür, yalnızlık çığlığı yıldızlara dek yükselirdi. Uzak karanlıklardan bir ses kendi sesine yanıt verir, sonra başka yerlerden acıklı sesler yükselirdi. Bu onun soyuydu, nedenini bilmiyordu ama tanıyordu bu sesleri.

Nalasu, ona dil öğretirken, aklına da seslenmişti. Ama Villa, yaptığının sonucuna bakmadan onun yüreğine giriyor, eski anıların en derin tellerini titretiyordu.

Bazen, belirsiz şekiller ve gölgeler, gecede dağılıyor, hayalet gibi çabucak geçerlerken, o, köpek sürülerinin havlamalarım duyuyordu. O zaman, damarları daha hızlı çarpıyor ve avcı içgüdüsü, yavaş havlamaları tutkulu ağlayışlara çevirmek için uyanıyordu. Başı, Villa'nın saçları araşma giriyor, ayakları, koşudaymış gibi kasılıyor ve o anda gerçeğin ve zamanın sınırlarım aşıp düşe dalıyor ve hayal sürülerin arasına atılıyordu.

Bunlar, anıların acı ve tatlı hayaletleriydi.

Zamanlar, Van Horn ve Bay Higgin'in iri beyninde belirirdi.

Sevgilim,» dedi bir gün Hârley, Villaya, şarkı söyledikten sonra, senin profesyonel bir eğitici ya da bilgiç bir hayvan yetiştiricisi kesilmemen çok iyi. Yoksa müzik salonla başarılı olurdun.»

«Başarılı olsaydım, benim kendisini yetiştirmemden çok mutlu olurdu sanırım.»

«Olağanüstü olurdu, hani,» dedi Harley.

«Ne demek istiyorsun?»

«Hayvanların ancak yüzde biri çalışmayı ve eğiticisini sever.»

«Uzun süreden beri, acımasız yöntemler kullanılmıyor sanıyordum.»

«Evet, halk öyle sanıyor, ama yüzde doksan dokuzu yanılıyor.»

Villa, içini çekti:

«Bu parlak ve kazançlı mesleği bırakmam gerek sanıyorum. Adım, afişlere büyük harflerle yazılacaktı, ama ne yapalım...»

«Büyük şarkıcı Villa Kennan ve Tenor Köpek Chante-Beta!» dedi Harley. Her ikisi de gülmeye başladı, Jerry de nedenini bilmeden gülüyordu, mutluydu, çünkü onlar mutluydu ve onların sevgisi kendisini de mutlu ediyordu.

Jerry, aradığı şeyi bulmuştu artık: Bir tanrının sevgisini, Villa'yı ve Kennan'ı, her ikisini de seviyordu, ama yine de yüreğine daha önce giren ve sesinin büyüsüyle onu başka dünyalara götüren bu tanrıçayı her şeyden çok, şimdiye dek kimseyi, Van Horn'u bile sevmediği kadar çok seviyordu.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

JERRY'NİN AVI

Ariel'de zenci avının yasak olduğunu öğrenmekte gecikmedi Jerry. Yeni tanrılarının hoşuna gitme ve onlara hizmet etme isteğiyle gemiyi gezmek üzere kayıkla gelen bir grup zenciye saldırmak için ilk fırsattan yararlandı. Villanın azarlaması ve Harley'in buyruğuyla durdu hemen. Bir yanlışlık olduğunu sanarak, zencilerden birinin üzerine özellikle atıldı. Harley, öfkeyle azarlayınca, özür dilemek için kuyruğunu sallayarak geri döndü. Harley'in elini diliyle öptü.

Sonra Villa onu yanına çağırdı, elleriyle ağzım sıkıp gözlerinin içine bakarak, zencilerle uğraşmamasını ona ciddi bir şekilde; açıkladı. Ona, adi bir çalılık köpeği olmayıp, saf kan bir İrlanda av köpeği olduğunu ve bu nedenle de savunmasız zencilere saldırmamasını söyledi. Söylenen sözleri pek anlamadığı halde dikkatle dinledi kadını. Ariel gemisinde kullanılan dilde, daha önce «yaramaz» sözcüğünü çok duymuştu. Ona göre, «yaramaz», «bir işe yaramayan» anlamı taşıyordu, yani, yasak demekti.

Mademki tanrılar böyle istiyorlardı, ona uymalıydı. Zenciler, korkulmayacak insanlardı. Daha önce Van Horn, tam tersini söylemişti oysa. Ama yine de dokunmayacaktı onlara.

Ona göre, bir tanrıyı sevmek demek, ona hizmet etmek demekti. Ona hizmet etmekten çok hoşlanıyordu, hizmetin temeli söz dinlemeye dayanırdı. Ariel'in güvertesinde, zencilerin ayakları arasında dolanırken ısırmamak ve hırlamamak zorundaydı.

Alışması için zaman gerekliydi. Bu zaman Villa Kennan'ın bir derede yıkanmak istediği gün geldi. Tulagi'li kaptan Johnny, bir yanlışlık yaptı, o an. Haritada ırmağın uzunluğu mil olarak görünüyordu. Villa, yüzmek isteyince, kocası Johnny'ye danıştı. «Burada, zenci yoktur. Kimse bizi rahatsız etmez. Çalılık adamları çok uzaktalar,» dedi Johnny.

Kayık, karaya ulaştığında, adamlar, hindistancevizi ağaçlarının gölgeliğinde dolaşıyorlardı, Villa, Harley ve Jerry, suyun aktığı yöne doğru ilerlediler. Bir havuza rastlayıncaya dek, çeyrek mil yol almışlardı.

«Yine de önlem almalı,» dedi Harley. Otomatik tabancasını kılıfından çıkarıp giysilerin üstüne koydu. «Saklanan birkaç zenci saldırabilir belki.»

Dizlerine dek suyun içine giren Villa, cangılın sık bir kubbe oluşturduğu ağaç dallarına baktı ve titredi: «Saldırı için çok uygun bir yer,» dedi gülerek. Sonra avucuna buz gibi su alarak kocasına attı. Adam, hemen suya daldı.

Jerry, onların eğlenmelerine bakarak bir süre giysilerin yanında kaldı.. Sonra kocaman bir kelebek dikkatini çekti, bir an sonra da orman faresinin izlerini sürdü cangılda. İzler taze değildi, ama birden eski avcılık içgüdülerinin uyandığını sezdi. Avını kendi yakalamak isteğine kapıldı.

Artık, kendisini pek de gerekli olmayan avcılık yeteneklerini kullanarak orman faresinin eski izlerini sürdü. Kokladığı yol, başka bir yolla kesiliyordu, burada izler çok tazeydi. Jerry, başını geriye attı birden. Burun deliklerine bir zenci kokusu gelmişti, yabancı bir zenciydi, bu. Çünkü koku daha önce koklamış olduklarına hiç benzemiyordu.

İzlemekte olduğu eski yolu bırakıp, yenisine geçti. Villa ve Harley için en küçük bir korku duymuyordu. Kendisini görünce şaşırıp kalan bir zenci de korkutmadı onu. Buradan itibaren yol, havuzun bulunduğu yere kıvrılıyordu. Sinirleri son derece gergin olan Jerry, eğlenmek için o yolu izledi.

Havuzdan arasıra çığlıklar ve kahkahalar duyuluyordu. Bu da Jerry'yi neşelendiriyordu. Duygularını açıklayabilseydi, hiçbir sesin Villa Kennan'ın sesi kadar tatlı olmadığını söylerdi.

Havuzun yanına geçmiş olan zenciyi görünce, Jerry birdenbire kuşkulandı; Kötü amacı olmayan biri, bu zenci gibi davranmazdı. Hareketleri sinsiydi. Büyük bir ağaç ‹kökünü siper alarak yaklaşıyordu. Jerry'nin tüyleri dikildi, yere yatıp saldırmak için bekledi.

Zenci, tüfeğini omzundan aldı, o anda kahkahalar ve su şıpırtıları duyuldu. Kurbanlar menzilden çıkmışlardı kuşkusuz. Silahı, eski model değildi, yeni bir Winchester tüfeğiydi. Malaytalı'ların yaptığı gibi silahı göğsünün üstüne çekeceği yerde omzuna yaslayışına bakılırsa, adamın alışkın olduğu belliydi.

Ağacın yanında durmuş olması, onun aleyhineydi, silahı indirdi ve havuza daha da yaklaştı. Jerry, biraz daha eğildi ve onu izledi, öyle sürünüyordu ki, öne uzanmış başı, omuzlarından daha alçakta kalıyordu. Zenci durduğu zaman Jerry de duruyordu, İlerledikçe, o da yavaş ilerliyordu. Aralarındaki uzaklık azalıyordu. Tüyleri, ensesi ve omuzları titriyordu öfkeden. Artık o, tanrıçasının kucağında uysal durup sevilmeyi bekleyen uslu köpek değildi, efendisinin uçuşan saçları arasında şarkı söyleyen köpek de değildi; saldırıya hazır, sabır yaratık olmuştu şimdi.

Jerry yeterince yaklaşınca, saldırıya gecik için hazırlandı. Zenci avına karşı, Ariel'de konan yasağı tümüyle unutmuştu. Tüm bildiği, Harley ve karısını tehdit eden ve bir zenciden gelen tehlikeydi.

Ateş etmek için diz çöken zenciye yeterince yaklaşmıştı şimdi, öne atıldığı anda, tüfek omuzundaydı adamın. Jerry öyle çevikti ki varlığını hiç farkettirmedi ve düşman, ancak omuzlarına doğru atıldığı zaman gördü onu. Aynı anda, tam atardamarının üstünden ensesini ısırdı.

Şaşkınlığın ilk korkusu içinde, zencinin parmağı tetiğe asıldı, ağzından insan dışı bir ses çıktı. Yüzükoyun yere kapaklandı Jerry, adamın yanaklarını ve bir kulağını parçaladı. Tuttuğunu bırakmıyordu.

Elinde otomatik silahıyla oraya gelen Harley Kennan, orman toprağının üstünde adamın ve köpeğin alt alta üst üste boğuştuğunu gördü. Yüzünden kanlar akan zenci, iki eliyle Jerry'nin boynunu sıkıyordu, soluk soluğa kalmış olan köpek, pençeleri ve arka ayaklarıyla kendini kurtarmaya çalışıyordu. Kasları güçlenmişti artık. Zencinin göğsünü baştanbaşa yırttı, adamın her yanı kan içinde kalmıştı.

Dövüşenler yumak gibi olduklarından Harley, ateş etmeyi göze alamadı. Yanlarına yaklaştı ve silahın kabzasıyla zencinin kafasına vurdu. Şaşıran adam, ellerini' gevşetti, serbest kalan Jerry, boğazına sarılmak için atıldı. Harley, seslenerek onu durdurdu, öfkeyle titreyen Jerry, durdu; gözlerini kaldırıp kulaklarını indirdi.

«Bu namussuzun bize saldırmaya hazırlandığını biliyor musun?» dedi Harley, giyinip gelen karısına. «Elli adım ötemizdeydi ve bizi asla ıskalamazdı. Şu Winchester'e bak! Eski bir tüfek değil. Böyle bir tüfeği olan alçak, onu kullanmasını da bilir.»

«Neden yapmadı, peki?» diye sordu.

Kocası, Jerry'yi gösterdi.

Villa'nın gözleri parladı:

«Demek istiyorsun ki...» diye başladı.

Başıyla onayladı adam.

«Tabii, onu. Chante-Beta engelledi.»

Adamın üstüne eğilip ensesindeki yarayı gösterdi:

. «İşte, önce oraya saldırmış, eminim, o anda parmağı tetikteydi ve ikimizden birine nişan alıyordu, önce bana sanırım, Chante-Beta gelip, hesabını gördü hemen.»

Jerry'yi kolları arasına alan Villa, yarım kulakla dinliyordu kocasını. Kadın kulağına tatlı şeyler söyleyip hayvanı yatıştırdı.

Ama Jerry, yeniden hırlamaya ve yattığı yerden doğrulmaya çalışan zencinin üstüne atılmaya başladı. Harley, belindeki bıçağı çekti.

«Adın ne senin?» diye sordu.

Ama zencinin gözleri Jerry'deydi, yatışıncaya dek şaşkınlıkla ona baktı. Tasarılarını bu küçük hayvanın bozduğunu anlamıştı.

«Vallahi,» dedi Harley’e, gülerek, «bu köpek, beni çok pençelemek.»

Eliyle boynundaki ve yüzündeki yaraları yokladı; gözü, beyaz adamın elindeki tabancadaydı.

«Sen, bana vurmak bu eski tüfekle,» dedi düşünmeden.

«Ben senin kafanı kırmak,» diye karşılık verdi, Harley.

«Bu, Malaytalı'ya benzemiyor hiç,» dedi Villa'ya. «Böyle bir tüfeği nerden bulmuş ki? Ve de şu küstahlığa bak! Bizim demir attığımızı görmüş olmalı, kayığımızın kıyıda olduğunu biliyordur... Kafalarımızı avlamak isteyip eğlenmiştir.»

«Ne senin ad?» diye sordu, zenciye.

Ama bu sorunun karşılığını, Johnny ve tayfalar, soluk soluğa gelince alabildi ancak. Zenciyi görünce, Johnny’nin gözleri parladı ve Kennan’a belirgin bir canlılıkla sordu:

«Bu adamı, bana vermek. Eh, bu çocuğu bana vermek...»

«Neden?»

Johnny ilk önce bu soruya karşılık vermek istemedi. Kennan, bir zarar vermediği için onu bırakacağını söyleyince, şiddetle karşı çıktı.

«Belki, sen onu Tulagi'ye, Hükümete götürmek. Hükümet, sana yirmi lira vermek. O, çok kötü adam. Makavoa, adı onun. Çok, çok kötü adam. O, Queensland'lı...»

«Neden Queensland'lı?» diye kesti Kennan. «O, Queensland'dan mı?»

Johnny, başını eğdi.

«O, önce Malayta. Uzun zaman, çok uzun zaman, Queensland'da çalışmak için toplandı.»

«Queensland döneklerinden biri,» diye açıkladı Harley, Villa'ya. «Biliyorsun, Avustralya, beyazların eline geçince, Queensland'li ekiciler tüm zencilerin göndermek zorunda kalmışlardı. Bu da onlardan biri sanırım; aynı zamanda tehlikeli biri. Eğer Johnny doğruyu söylüyorsa, getirene, yirmi lira ödül varmış. Bir zenci için iyi para.»

Johnny, açıklamalarını sürdürdü. Bu adamın kötü bir ünü vardı. Queensland'da, öldürmeye teşebbüs ve hırsızlıktan dört yıl yatmıştı. Avustralya Hükümeti tarafından Salomon'a gönderilince, silah sağlamak için, Buli plantasyonuna işçi olarak gitmişti. Yöneticiyi öldürmeye kalkıştığından cezalandırılmıştı. Buli plantasyonundan dönünce, çalışmamak için mal sahibini öldürüp bir balina teknesiyle kaçmıştı.

Tüm silahları ve plantasyondan çaldıklarını, öldürdüğü adamın kafasını almış ve on dönekle, ki bunlar San Cristobal'lı ve Malayta'lı döneklermiş, gemiye binmişti.

Yolculuk sırasında Küçük Ugi Adası'nda durmuşlardı. Mağaazları yağma edip, bekçinin başını kesmişlerdi, Malayta'ya gelince de, San Cristobal'lı

döneklere gereksinimleri kalmadığından yemek için onları öldürmüşler, kafalarını almışlardı.

«Vallahi! O, çok kötü adam!» diye bitirdi Johnny. «Tulagi'deki Hükümet çok memnun olmak, bu adam için yirmi lira vermek.»

«Yürekli Chante— Beta,» diye mırıldandı genç kadın, Jerry'nin kulağına. «Sen olmasaydın...»

Senin başın ve benimki, çalılıkta dolaşırdı şimdi Makavoa iyi nişancı,» diye tamamladı. «Bu, köpek değil, hazine! Ve ben de, geçen gün, zenciyi kovaladı diye onu azarladım… Onları benden daha iyi tanıyor!»

«Ya, onu bizden isterlerse...» dedi Villa, anlamlı bir ses tonuyla.

Harley, başıyla karşı çıktı:

«Herhalde, kafan çalılıkta gezinmiş olsaydı, ben de avunurdum.»

«Avunmak mı!» diye öfkeyle bağırdı kadın.

«Tabii ya, çünkü benimki de orada olurdu.» «Sevgilim! Sevgili kocacığım!» diye mırıldandı, gözleri nemli. Kucağında, sevgili tanrıçasının elini yalayan Jerry'le, kocasına sevecenlikle baktı.

YİRMİDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ELDORADO

Ariel, ardında bıraktığı beyaz köpükle, büyük Malayta Adası Malu'dan ayrıldığı zaman, Van Horn'un ölümüyle kapanan bir dünyayla birlikte Jerry'nin de yaşamında bir bölüm sona eriyordu. Aklından çıkmamasına karşın, Jerry için Malayta, Van Horn'un kellesini kucağına alıp, varoluşun gizini çözmek üzere düşüncelere dalan Basthi'nin yaşadığı, şimdiyse yok olan bir dünyaydı artık.

Jerry'ye göre Malayta, artık var olmayan bir dünyaydı yalnızca. Bir düşü anımsar gibi anımsıyordu onu. Yaşayan, ağırlığı ve boyutlan olan canlı bir yaratık olarak, hiçliğin karanlık sisleriyle çevrili bir boşlukta dolaşıyordu.

Ona göre, dünyalar teker teker yükselerek yerlerine başkalarını bırakmak için yitip gidiyorlardı.

Artık vahşi adayı yeniden görmek zorunda değildi, ama geçmişi, Arangi'nin kayboluşundan, Nalasu'nun eviyle birlikte ölüşüne dek geçen süreyi yeniden yaşadığı zaman, ada, uykusunda sık sık beliriyordu. Bu bölümler, onun için, havada dağılan bir duman gibi, gerçek olmayan, gizemli bir «başka bölüm» oluşturuyordu. Başı, Başthi'nin kucağında duran Van Horn gibi gölge ve dumandandı bu. Malayta da, Meringe ve Van Horn gibi sonsuza dek yok olup gitmişti.

Malayta'dan sonra Ariel, batıya, sonra Ongtong, Java ve Tasman'a doğru hareket etti. Tasmandan sonra, Bougainville'e ulaşmak için uzunca bir süre yol almak kaldı. Oradan güneydoğuya saparak, Salomon Adaları'nın pek çoğunda demir attı. Issız bir liman olan Mille— Vaisseaux'ya bile uğradı.

Ariel, sonunda, Adalar Komiserliği'nin bulunduğu Tulagi Limanı'nın mercanlı kıyısına demirledi.

Kennan Harley, Makavoa'yı teslim etti. Zenciyi tutuklayıp hapsettiler. Komiserin hizmetine yeniden girmeden önce Johnny, yirmi liralık ödülün büyük bir bölümünü aldı, kalanı da adamlar arasında pay edildi.

Evinin büyük verandasında Harley ve Villa'yla birlikte oturan Komiser, «Size bu köpeğin adını söyleyebilirim,» dedi. «Meringe'de oturan Haggin'in

köpeklerinden biridir o. Bu köpeğin babası Terrence, anası da Biddy'dir. Onun adı da Jerry'dir. Bu ad ona verildiğinde, ben de oradaydım, henüz gözleri bile açılmamıştı. Sizin geminin ilerisindeki iki direkli balina teknesinde yapan kardeşi Michael'i de gösteririm size belki. Sahibi, Kaptan Kellar'dır. Michael'i çıkarmasını söyleyeceğim ona. Arangi'den kurtulan tek canlı Jerry, kuşkusuz.

«Yeterince zamanım ve param olunca. Reis Basthi'yi görmeye gideceğim. Bir çift gemi kiralayıp yanıma da zenci polis kuvvetlerimi ve gollü birkaç beyaz alacağım. Ottan yapılma evli bombalamayacağız. Adamlarımla karaya çıkıp Somo'luları yakalayacağım, o arada da gemilerim, Somo kıyılarında bekleyecek.»

«Bir kasap dükkanıyla, başka bir kasap dükkânını cezalandıracaksınız böylece,» dedi Villa Kennan.

«Kasap dükkânına, yasayla karşılık vereceğim.» dedi. Komiser. «Onlara, Somo yasalarıyla karşı koyacağım. Elimizden bir kaza çıkmaz umarım, ne bizden, ne de onlardan hiç hasar olmayacak. Van Horn'un ve yardımcısı Borokman'ın kafasını alıp Tulagi’de dinsel törenle gömdüreceğim İhtiyar Basthi'yi de gırtlağından yakalayıp, uygar yasaları öğretinceye dek oturmaya zorlayacağım.»

«Bunları nereden biliyorsunuz?» diye sordu Villa. «Size karşı gelmeyecek ve İngiliz yasasını uysal uysal dinleyecek kadar kurnazdır o. İşlediği tüm cinayetler, sonunda yeminle ödenecek.»

«Hayır, sevgili Bayan Kennan. Eğer uyarılarımı uysalca dinlerse, ondan, yüz bin hindistancevizi, beş ton başka ürün, yüz bağ kabuk ve yirmi semiz domuz alacağım. Beni dinlemezse, önce onu, sonra da köyü ezeceğim ve vergiyi üç katma çıkaracağım.»

«Ya sizi dinlemez ve ödemeyi kabul etmezse?» diye üsteledi Villa.

«O zaman, düşüncesini değiştirip ödemeye ve beni dinlemeye razı oluncaya dek, Tulagi'de benim konuğum olur.»

Jerry, adını yeniden buldu ve kardeşi Michael'a kavuştu.

Küpeşteden bakmakta olan vahşi ve sert tüylü köpeği görünce:

«Sesinizi çıkarmayın.» diye fısıldadı Harley, karısına. «Hiçbir şeyin farkında değilmiş ve onları görmüyormuş gibi yapalım.»

Kumu kazmakla uğraşan Jerry, Michael'ın gelişini farketmedi. İşine öylesine dalmıştı ki, arkasıyla kuyruğunun ucu görünüyordu yalnızca.

Öte yandan, Eugenie'nin güvertesindeki daracık yere alışkın olan Michael, sevinçle havayı kokluyor, sıçrıyor, denize dalmak için önünden kaçıp giden yengeçlerle oynamak için saldırıyordu.

Kıyının ucuna vardığı anda, Komiser, Kennan'a Kaptan Kellar'ı tanıştırıyordu; Michael, koşarak geldi, öyle hızlıydı ki, deliğinde uğraşan Jerry'yi farketmedi. Ama Jerry, onun gelişini görmüş ve Michael'in yolu üstüne atılmıştı. Çarpışmada iki köpek birbirlerinin üstüne yığılıp kaldı. İkisi birden tüylerini dikip ayağa kalktılar, ağızları açıktı.

Birbirlerini tanımışlardı, ama belli etmiyorlardı. Serüvene daha az alışkın olan ve kendini tutamayan Michael, coşkudan ağlayarak ilk adımı attı. Gövdesini Jerry'ye sürterken sevinçle titriyordu.

Jerry, okşamalara, yalayarak ve titreyerek karşılık veriyor, sonra her ikisi de birbirinden ayrılarak bakışıyor, birbirlerine soru soruyor gibi duruyorlardı. Sonunda, yan yana, koşarak, gülümseyerek, birlikte gittiler.

«Hiç kuşkum yok,» dedi Komiser. «Tıpkı, ana babaları gibi koşuyorlar. Onları böyle çok görmüştüm!»

On günlük bir arkadaşlıktan sonra, ayrılmaları gerekti. Michael, ilk kez Ariel'e geldi ve iki köpek, yatta mutlu bir yarım saat geçirdiler. Hareket için son hazırlıklar yapılıyordu. Ariel, demir almak üzereyken, Komiser ve kucağında Michael'le Kellar, izin isteyip ayrıldılar.

«Kardeşine elveda de, Jerry,» diye mırıldandı Villa.

Jerry, küpeştede durmuş, kardeşini götüren gemiye, eskiden Meringe'de annesinin bakmış olduğu gibi, inleyerek bakıyordu.

Ayrılığın ne demek olduğunu biliyordu Jerry, bu ayrılık da büyüktü. Günün birinde, Kaliforniya Vadisi'nde, Michael'ı yeniden göreceğine ve kendilerini seven tanrılarla birlikte olacaklarına emindi artık.

Tepenin üstündeki Komiser'in eviyle, limanda demirlemiş gemileriyle, yavaş yavaş gözden siliniyordu Tulagi. Jerry, onların da Meringe, Somo, Arangi, türlü yerler, limanlar, mercan adaları gibi gözden yitip gittiğini gördü.

-SON-